

Dovrefjell
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg:	Dovrefjell nasjonalparkstyre
Møtested:	Styremøte og befaring over to dager i Lom
Dato:	20.06.2022
Tidspunkt:	12:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 15/2022	Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av et medlem til å godkjenne protokollen		
ST 16/2022	Referatsaker		
ST 17/2022	Delegerte vedtak Referat delegertsak		
41/2022	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - Flåman NR - snødekt mark - transport til Borkhussetra - Setaldalen 650 - Stian Otnes		2022/2587
42/2022	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til hytte Unndalsvegen 1254 - Espen Gynnild		2022/3085
43/2022	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - påbygg og fasadeendring - Karistu gbnr 121/1 - Raubergstela - Sunndal fjellstyre		2022/449
44/2022	Delegert sak - Dalsida LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - snødekt mark - transport til hytte - Skostå - Stig Riise		2022/3880
45/2022	Søknad - Knutshø LVO - snødekt mark - tilsyn med seter ved Gløta - Erling Brennodden		2022/2897
46/2022	Delegert vedtak - dispensasjon - Dalsida LVO - 2022-2025 - snødekt mark - transport til gjeterbu i Mølmsbotn - Øyvind Mølmen		2022/2007
47/2022	Delegert sak - dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - 2022-2024 - barmark - kjøring / transport og brøyting på Snøheimvegen mellom Hjerkin og Snøheim turisthytte - DNT Oslo og Omegn		2021/12360
48/2022	Delegert sak - Torbudalen BVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2023 - snødekt mark - transport fra Osbu til Torbuvatnet - Torbudalen og Aursjøen hytteeierforening		2022/3199
49/2022	Delegert sak- dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Åmotan-Grøvdalen LVO - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Sunndal beitelag		2022/3130
50/2022	Delegert sak - Dalsida LVO - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Lesjaskog Beitelag		2022/3449
51/2022	Delegert sak - dispensasjon - Torbudalen BVO - snødekt mark - transport til hytte ved Torbuvatnet - Bjørn Hjalmar Nielsen		2022/2964
52/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - barmark - transport til		2022/4876

	seter i Låggia gbnr 55/152 - Bente Rønning Grimsbu	
53/2022	Uttalelse - skjøtselsplan for Kongevegen mellom Åteigen og Fokstugu	2021/6459
54/2022	Søknad - Torbudalen BVO - snødekt mark - transport til turistforeningshytte - Aursjøvegen 1884 - Aursjøhytta	2022/3411
55/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Bjørn Atle Brendjord	2022/3514
56/2022	Delegert sak - Dispensasjon - Dovrefjell- Sunndalsfjella NP - helikopter - ekstra transport til Reinheim selvbetjeningshytte - DNT Oslo og Omegn	2020/13765
57/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - Flåman NR - snødekt mark - tilsyn med seter på Flåman - gbnr 230/1/16 - Torstein Eide	2022/3896
58/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - 2022 - takrestaurering og fasadeendring - Svartdalsbua - Arne Røtvei	2022/3420
59/2022	Delegert sak - dispensasjon - Torbudalen BVO - snødekt mark - transport til hytte - Aursjøvegen 2016 - Bjørn Magne Øverås	2022/3808
60/2022	Delegert sak - Eikesdalsvatnet LVO - helikopter - Vasstindbu - Svartvassbu - Reinsvassbu - DNT Romsdal	2022/3257
61/2022	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - 2022- 2025 - snødekt mark - transport til hytte - Orkeldalsvegen 799 - Trøasætra - John Øiamo	2022/1298
62/2022	Delegert sak - Dispensasjon - Dovrefjell- Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport til hytte - Tjønnglupvegen 861 - Roar Sneve	2022/3243
63/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - snødekt mark - transport av materialer - Vangsetra - Per Håkon Mosenden	2022/3083
64/2022	Delegert vedtak - dispensasjon - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til seter - Unndalsvegen 973 - Knut Håvard Bjørkås	2022/1699
65/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkinn LVO m/ BV - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - snødekt mark - transport til hytter - transport av ved - Harald Moen	2022/3005
66/2022	Søknad -Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde - graving av fiber til Jenstad - Sunndal Energis/SuCom	2022/5241
ST 18/2022	Dispensasjon - Fokstugu LVO - riving av gammel bu og oppføring av ny ved Grisungen - gbnr. 156/1/362 - Emil Nørstebø	2022/2981

ST 19/2022	Forslag til mindre endringer av vernegrenser for Drivdalen/Kongsvoll/HJerkin LVO og Flåman naturreservat	2019/4286
ST 20/2022	Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - 2022 - takrestaurering og fasadeendring - Svartdalsbua - Arne Røtvei	2022/3420
ST 21/2022	Eikesdalsvatnet LVO - dispensasjon - 2022 - riving og oppsetting av nytt naust - Ryssdalsvatnet - Liavegen 133 gbnr 87/1 - Robin Holmes	2022/2343
ST 22/2022	Klage på vedtak - Dalsida LVO - dispensasjon - riving av eksisterende bu - oppføring av ny hytte og uthus gbnr 57/3 - Motterudholet - Margith og Magne Sveen	2021/12326
ST 23/2022	Dalsida LVO - dispensasjon - 2022 - etablering av ny bru over Sandåe - Merrabotn - Lesjaskog heimrast	2022/3133
ST 24/2022	Dalsida LVO - dispensasjon - 2022 - oppføring av frittstående utedo ved tilsynsbu - Mølmsbotn - Lesjaskog heimrast	2022/3142
ST 25/2022	Høring- forskrift om motorferdsel i utmark - Sunndal kommune	2022/5308

Arkivsaksnummer: 2022/2981-6

Saksbehandler: Gunhild Kirsti Sem

Dato: 13.06.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	18/2022	20.06.2022

Dispensasjon - Fokstugu LVO - riving av gammel bu og oppføring av ny ved Grisungen - gbnr. 156/1/362 - Emil Nørstebø

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre vedtar:

Søknad fra Emil Nørstebø om rive eksisterende bu oppføre ny bu på Grisungen tillates. Eiendom gnr. 156 bnr. 1 fnr. 362 ligger innenfor Fokstugu landskapsvernområde. Omsøkt tiltak har et bebygd areal på 25 m², tilsvarende den som søkes revet.

Vilkår:

1. Til kledning av fasader skal det brukes tre som materiale
2. Fargebruk som ikke bryter med omgivelsene, i en halvmørk brunfarget skala, skal brukes
3. Frist for gjennomføring blir satt til 21.06.2025
4. Bilder av husene på ny plass fra fire kanter sendes nasjonalparkstyret når tiltaket er avsluttet
5. Søknad om motorisert ferdsel i utmark behandles som egen sak forutsatt at byggesaken tillates

Vedtaket hjemles i verneforskrift for Fokstugu landskapsvernområde, §§ 2, 3.1.1 og 3.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

Søknad datert 09.03.2021

Saksopplysninger

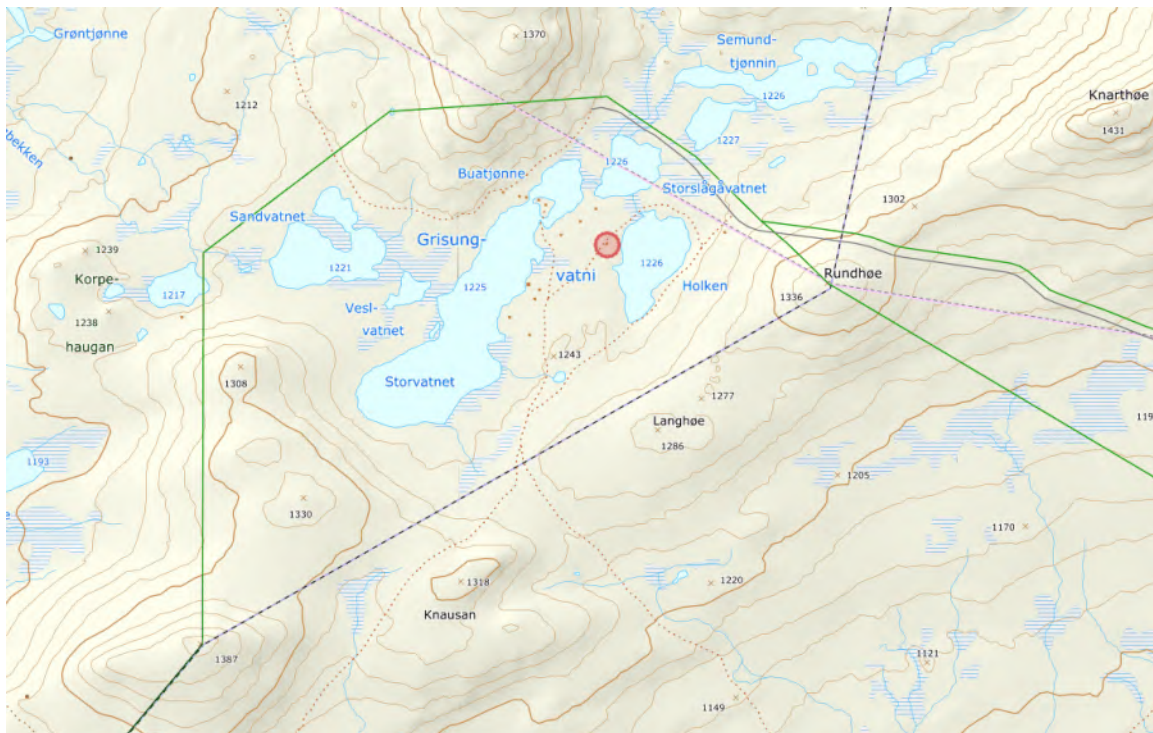
Erlend Nørstebu søker om å få rive eksisterende bu og oppføre ny i umiddelbar nærhet til den gamle ved Grisungen i Fokstugu landskapsvernområde (sakset fra søknad):

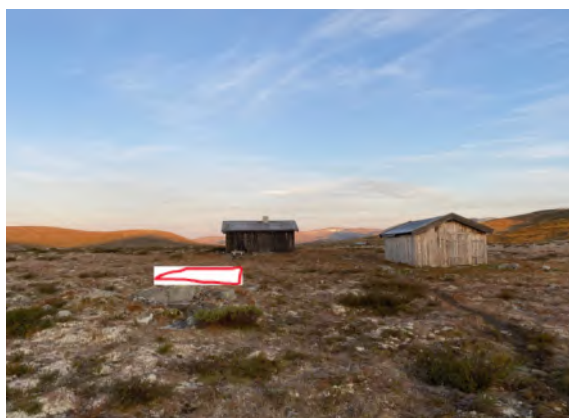
- 1) tillatelse til å sette opp ny bu på ny tomt i umiddelbar nærhet til den gamle.
- 2) tillatelse til å kjøre på Vålåsjøhøvegen i forbindelse med byggingen.
- 3) tillatelse til motorferdsel i utmark for å frakte byggemateriell fram til tomten og livingsavfall vekk.
- 4) tillatelse til å rive gammel bu etter at ny bu er oppført.

Omsøkte tiltak har et bebygd areal på 25 m², og er i følge søknaden på tilsvarende størrelse som bygningen som skal rives. Bua skal oppføres i maskinlaft og fundamenteres på ringmur. Bua søkes plassert parallelt med naustet (se kartutsnitt). En ny plassering vil gi en mer fornuftig plassering for vær og vind, samt at bua blir plassert noe lavere i terrenget enn eksisterende bu og sådann vil ruve mindre i forhold til naustet.

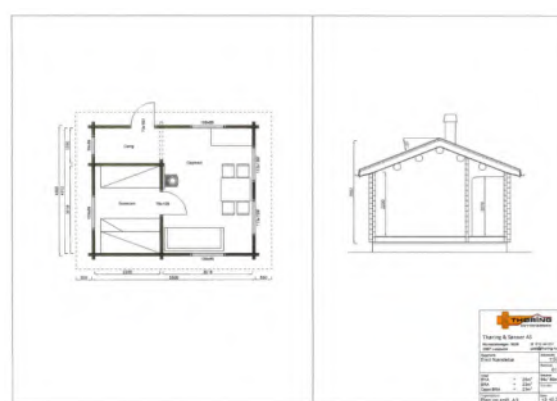
Det søkes også om motorisert ferdsel i utmark for å frakte byggemateriell fram til tomten og fjerne livingsavfall. Denne søknaden inneholder enkelte mangler. Det blir derfor egen søknadsprosess knyttet til denne. Ved en eventuell godkjenning av dispensasjon til riving av gammel bu og oppføring av ny, vil det bli satt vilkår om at det må foreligge godkjent motorferdselstillatelse før kjøretøy kan benyttes i arbeidet samt kjøreforbud under villreinjaktperioden.

Lesja kommunes foreløpige vurdering er at tiltaket ikke vil øke belastningen i området i vesentlig grad. Total bygningsmasse tilhørende eiendommen vil forbli den samme og tiltaket vil ikke medføre vesentlig bruk.

Verneformål – forskrift

Verneforskrift for Fokstugu

landskapsvernområde (av 3. mai 2002)

Formålet med opprettelsen av Fokstugu landskapsvernområde er å:

- Ta vare på et særpreg og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.
- Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

Det følger av forskriftens § 3 pkt. 1.1 at området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det i utgangspunktet forbud bl.a. mot inngrep som oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger

Forvaltningsplan for Dovrefjell/Sunndalsfjella (2006)

Forvaltningsplanen har retningslinjer for bygninger i landskapsvernområdene. For tiltak som medfører nybygg, ombygginger eller utvidelser på bygninger med landbruksformål gjelder følgende:

- Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.
- Det skal gjennomføres en strengere dispensasjonspraksis i sone uten tilrettelegging og inngrep enn i brukssonene (områdene rundt Grisungvatna ligger i sone uten tilrettelegging og inngrep)

Naturmangfoldloven

I behandlinger av søknader skal også de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 vurderes. Vedtaket skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene.

Vurdering

Nørstebø søker om å få rive eksisterende bu på om lag 25 m2 og oppføre ny på tilsvarende størrelse i umiddelbar nærhet til den gamle.

Det har vært en praksis ved Grisungvatna opp gjennom årene med at det har vært gitt tillatelse til at gamle buer har vært revet og bygd opp igjen med en størrelse på 25 m2 + 10 m2 uthus, men da på eksisterende tomt eller i umiddelbar nærhet. Risikoen for at det oppstår ny presedens vurderes av kommunen til å være lav.

Lesja kommune har sendt søknaden til uttalelse hos Statsforvalteren, Villreinnemnda for Snøhetta/Knutshø, Snøhetta villreinutvalget, Lesja fjellstyre, Statskog og Innlandet fylkeskommune. Villreinutvalget, Villreinnemnda, Lesja fjellstyre og Innlandet fylkeskommune har avgitt uttalelse:

Villreinutvalget sier:

«Snøhetta villreinutvalg er opptatt av at ferdselen inn i villrein fjellet ikke øker, slik den har gjort de siste årene, og påpeker at nasjonalparkstyret og Lesja kommune må ha en restriktiv holdning til bygging i villrein fjellet.

Når det gjelder denne konkrete søknaden om riving av eksisterende bu og sette opp ny med samme størrelse, har ikke Snøhetta villreinutvalg noen innvendinger. Da bruken allerede er der i dag, og så lenge det ikke øker bruken vesentlig, anser vi dette som et tiltak som allerede er etablert.

Om det gis tillatelse til bygging og motorferdsel, regner villreinutvalget med at det blir tatt hensyn til hvilken tid på året dispensasjonen gis, slik at det forstyrrer reinen unødig. Dette bør også foregå før reinsjakta tar til, da det normalt er mye rein i Grisungområdet under reinsjakta, og utover høsten/vinteren.»

Innlandet fylkeskommune konkluderer med:

Plan

Som generell merknad viser vi til at det er kommunen som vurderer om vilkårene i pbl. § 19-2 er oppfylt og om dispensasjon da kan gis. Vilårene er ikke oppfylt dersom en dispensasjon for et tiltak undergraver planen/bestemmelsen, eller vesentlig tilsidesetter hensyn som planen skal ivareta. Det samme gjelder lovens formålsbestemmelse. I tillegg må også fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Plansystemet bygger på prinsippet om forutsigbarhet og er forankret i krav om likebehandling og sikkerhet mot vesentlige endringer av gjeldende planvedtak. Det betyr at kommunen i tillegg til sin begrunnelse for om vilårene er oppfylt, også må vurdere virkningen av tiltaket for tilsvarende saker (presedensfaren).

Villrein

Det omsøkte tiltaket ligger i nasjonalt villreinområde. I regional plan for Dovrefjellområdet er det angitt i retningslinjene for nasjonalt villreinområde at det ikke skal etableres nye hytter, turistvirksomheter eller annen utbygging. Det skal heller ikke gjøres større utvidelser av eksisterende hytter, virksomheter eller turisthytter.

Området rundt Grisungvatna brukes av villreinen store deler av året, spesielt på høsten. Videre er dette et godt jaktområde i villreinjakta, da det er nært tilknyttet trekkpassasjer i østog vestlig retning.

Fig.1: Villreinens trekkpassasjer i området (blått). Tiltakets plassering er merket med firkant (rødt).

Ny bu skal plasseres på samme sted som den eksisterende. Dersom tiltaket kun opprettholder tradisjonell bruk og ikke medføre økt bruk av området, vil det ikke ha negativ betydning for villreinens nåværende arealbruk. Det er tidligere gitt tillatelse til lignende tiltak i området, slik at det ikke vil skape en ny presedens.

Ved eventuell dispensasjon bør det settes vilkår om at bygge eller rivearbeid ikke skal foregå i jaktperioden. Videre ved behandling av eventuell påfølgende motorferdselstillatelse, at det settes vilkår om at materialer fraktes på en tid av året og måte som tar hensyn til villreinens bruk av området.

Kulturarv

Ut fra våre arkiv har vi ikke kjennskap til at det foreslåtte tiltaket kommer i konflikt med kulturminner. Vi vil imidlertid gjøre oppmerksom på at dersom det i forbindelse med tiltak i marka blir funnet automatisk fredete kulturminner som ikke er kjent, skal arbeidet straks stanses i den grad det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter, jf lov

om kulturminner § 8. Melding skal snarest sendes til kulturminnemyndighetene i Innlandet fylkeskommune slik at vernemyndighetene kan gjennomføre en befaring og avklare om tiltaket kan gjennomføres og eventuelt vilkårene for dette.

Lesja fjellstyre sin behandling:

Lesja fjellstyre har ingen innvendinger mot riving av gammel bu og oppføring av ny bu av samme størrelse, som beskrevet i søknad fra tiltakshaver, ved Grisungen - GID 156/1/362. Det forutsettes at fullstendig søknad for motorferdsel i utmark oversendes hvis dette skal benyttes i tiltaket.

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø sin uttalelse:

«Villreinnemnda for Dovrefjell vurderer at ei ny bu, som erstatning for den gamle bua og med tilsvarende størrelse, ikke er i strid med retningslinjene i Regional plan for Dovrefjell, og i liten grad vil endre påvirkning på villreinen. Villreinnemnda vil imidlertid minne om at tiltaket ligger i villreinens leveområde, med helårsbeite og nær trekkområder, og dermed er et viktig område for reinen på Snøhetta. Tiltaket må gjennomføres på en slik måte at det ikke fører til økt bruk og enda mer ferdsel inn i dette området...»

Kvalitetsnorm for villrein – kartfortellinger

Kvalitetsnorm for villrein ble vedtatt sommeren 2020, og klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnormen ble publisert i april 2022. Snøhetta ble ikke klassifisert som godkjent etter målene i kvalitetsnormen. Formålet med kvalitetsnormen er å beskrive tilstanden til villreinen i hvert av våre 24 villreinområder. Kartgrunnlaget for Snøhetta er tilgjengeliggjort på

I forbindelse med arbeidet med kvalitetsnormen ble det kartlagt fokusområder med influensområder for blant annet Snøhettaområdet. Fokusområder er områder hvor der er, eller mistenker at det kan bli utfordringer for villreinen som skyldes arealinngrep og menneskelig aktivitet. Områder som reinen mister eller får redusert tilgang til som følge av redusert bruk av trekkpassasjer, er gitt navnet influensområder. Området Grisungen ligger innenfor er klassifisert som et slikt influensområde med flere trekkpassasjer i nærheten (jf. kart på s. 6), i tillegg er den nærliggende dalen Grøndalen definert som et viktig kalvings- og oppvekstområde og området mellom Gardsenden – Grisunghøe og Vålåsjøhøe klassifisert som et viktig vårbeite for bukk i Snøhetta villreinområder.

Vurdering etter verneforskrift

Vi anser at tiltaket ligger innenfor de rammene verneforskrift og forvaltningsplan legger opp til (jf. § 3 . 1. bokstav c) «*oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet som ikke er i strid med verneformålet*». Forvalter vurderer at en oppføring av ei bu tilsvarende eksisterende som samtidig søkes revet er av begrenset karakter, ikke vil føre til nevneverdig økt eller endret bruk av hytta, ikke vil stride mot verneformålet og vernebestemmelser og kan således tillates.

Vurderinger etter naturmangfoldlov

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger. Dersom det tas hensyn til villrein og annet dyreliv, vil transporten med snøskuter til Kvittjønnan berøre naturmangfoldet lite, og effekten av påvirkningene vil også være liten, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10. Tillatelse til riving og oppføring av bu, vil sammen med andre tillatelser og dispensasjoner som er eller vil bli gitt i disse fjellområdene,

ikke føre til at belastningen på økosystemet blir for stor samlet sett. Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

I denne saken er det ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse, jf. § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12.

Søknaden må vurderes i forhold til naturmangfoldloven § 48. Dyreliv påregnes ikke å bli forstyrret. Tiltaket vurderes derfor å ikke være i strid med verneformålet eller å skade verneverdiene.

Oppsummering

- Det gis tillatelse til å rive gammel bu på 25 m² bebygd areal
- Det gis tillatelse til å oppføre ny bu i samme størrelse og tilnærmet samme beliggenhet (samme «tun»)
- Praksis ved Grisungvatna med at det har vært gitt tillatelse til at gamle buer har blitt revet og bygd opp igjen med en størrelse på 25 m² + 10 m² uthus, men da på eksisterende tomt eller i umiddelbar nærhet. Risikoen for ny presedens er således lav
- Tiltaket vurderes ikke til å øke standard i særlig grad, legge til rette for økt eller endret bruk av bua
- Søknad om motorisert ferdsel behandles i etterkant forutsatt at byggesaken innvilges
- Ytterligere vilkår som opplistet under vedtak legges til grunn

Arkivsaksnummer: 2019/4286-33

Saksbehandler: Gunhild Kirsti Sem

Dato: 13.06.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	19/2022	20.06.2022

Forslag til mindre endringer av vernegrenser for Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn LVO og Flåman naturreservat

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre anbefaler at forslagene til endringer i vernegrensene i denne saken, følges opp videre av Fylkesmannen i Innlandet, Miljødirektoratet og Nord-Gudbrandsdal jordskifterett

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- Møtebok for Dovrefjell nasjonalparkstyre på sak 036 – 2020 på møte i Dovrefjell nasjonalparkstyre 08.06.2021: Forslag til mindre endringer av vernegrensene for Jora landskapsvernområde, Fokstugu landskapsvernområde, Hjerkinn landskapsvernområde med biotopvern og Dovrefjell – Sunndalsfjella nasjonalpark.
- Epost fra Nord-Gudbrandsdal jordskifterett til Dovrefjell nasjonalparkstyre datert 27.04.2022 vedr. grensegang Dovrefjellsaker

Saksopplysninger

Bakgrunn

I 2018 ble det påstartet en prosess for å merke av grensene for verneområder som ligger i Oppland fylke. Det vises til vedlagt møtebok for Dovrefjell nasjonalparkstyre datert 08.06.2020 vedrørende «*Forslag til mindre endringer av vernegrensene for Jora landskapsvernområde, Fokstugu landskapsvernområde, Hjerkinn landskapsvernområde med biotopvern og Dovrefjell – Sunndalsfjella nasjonalpark*». Her fremgår det følgende historikk:

«*Grensene for verneområdene på Dovrefjell som ble opprettet 03.05.2002, ble ikke merket i*

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturreservater	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

tidligere Oppland fylke, og det er også behov for å merke grensene for verneområdene som ble opprettet og endret i tidligere Oppland fylke 20.04.2018.

Dovre fjell nasjonalparkstyre satte 11.06.2018 (i sak nr. 027-2018) i gang arbeidet med å merke vernegrensene for Knutshø landskapsvernområde, Jora landskapsvernområde, Dalsida landskapsvernområde, Fokstugu landskapsvernområde, Hjerkin landskapsvernområde med biotopvern og Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, i Dovre og Lesja kommuner i tidligere Oppland fylke.

Nasjonalparkstyre ba i brev til Nord-Gudbrandsdal jordskifterett 15.11.2018 om et kostnadsoverslag over merking av disse vernegrensene. Jordskifteretten kom i brev 17.01.2019 med et kostnadsoverslag på 511 000 kr (3500 kr pr. grensepunkt).

Det er Miljødirektoratet som finansierer merkingen av vernegrensene, og før nasjonalparkstyret kunne sende inn formelt krav om grensemerking til jordskifteretten, måtte kostnadsoverslaget og videre prosess avklares med direktoratet. Nasjonalparkstyret ba derfor i e-post 22.01.2019 om tilbakemelding fra direktoratet om godkjenning av kostnadsoverslaget og om formelt krav om grensemerking kunne sendes til jordskifteretten.

Nasjonalparkstyret fikk i e-post fra direktoratet 07.07.2019 klarsignal til å sende formelt krav om grensemerking til jordskifteretten. Nasjonalparkstyret sendte deretter 10.07.2019 krav til Nord-Gudbrandsdal jordskifterett om merking av grensene for verneområdene på Dovrefjell som ligger i tidligere Oppland fylke.

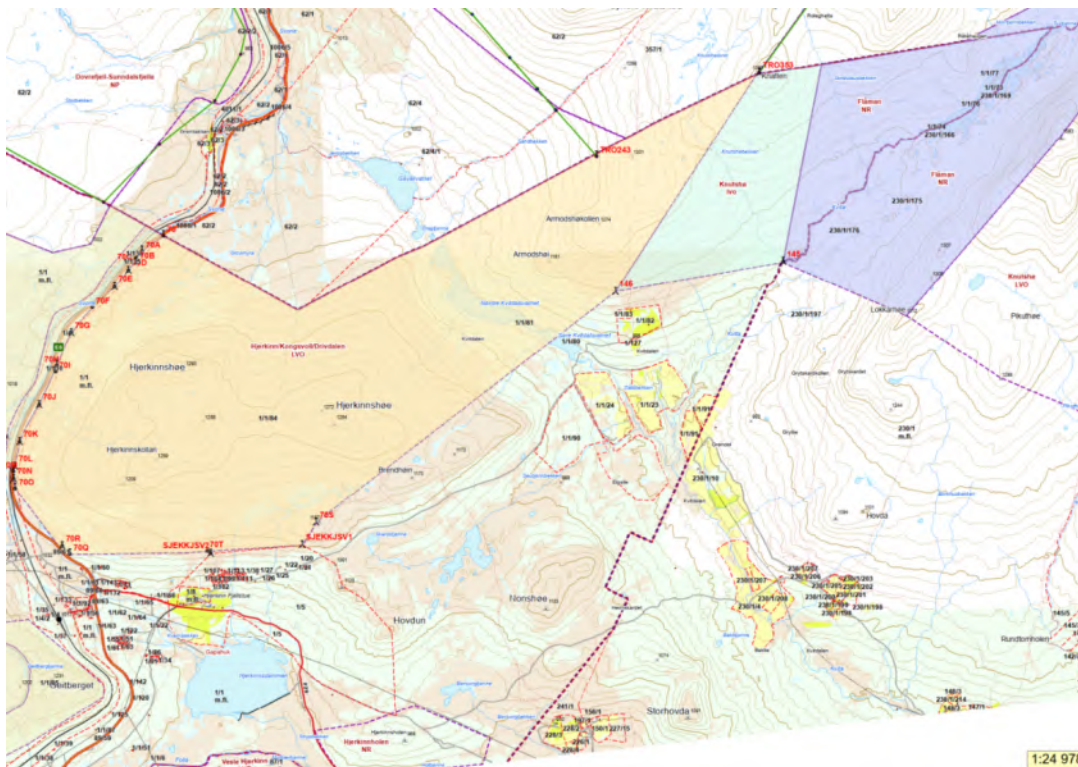
Nord-Gudbrandsdal jordskifterett innkalte i brev 12.02.2020 til første rettsmøte 25.03.2020 som var planlagt å være på Dombås. Dette rettsmøtet ble utsatt / avlyst på grunn av virusepidemien som utviklet seg bl.a. Norge i mars 2020.

Nord-Gudbrandsdal jordskifterett v/ Britt Rusten opplyste i e-post til Dovrefjell nasjonalparkstyre 20.05.2020 bl.a.:

Vi ønsker å starte opp med markarbeid i disse sakene i juni. For å få til dette vil det ikke bli oppstartmøte i forkant. Vi vil i stedet skrive et brev til partene og orientere om prosessen. Vi tar sikte på å få sendt brev til partene i begynnelsen av neste uke. (...)

Når grensene er merka vil vi sende ut forslag til jordskifteavgjørelse med grensebeskrivelse og kart. Dersom det skulle være nødvendig vil vi kalle inn til rettsmøte i den forbindelse.»

Arbeidet med merkinga har kommet langt, men noe gjenstår fortsatt og vil bli gjennomført sommeren 2022. Det ble avholdt et statusmøte i jordskifterettens lokaler på Lillehammer 11. mai 2022 med den hensikt å ta en gjennomgang av hva som er gjort og hva som planlegges utført i 2022. I etterkant av den formelle prosessen knyttet til historikken vist over, ble det gjort kjent at det ikke ble krevd grensegang på den delen av Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkin landskapsvernområde som ligger i gamle Oppland fylke. Det ble dessuten i statusmøtet den 11. mai 2022 avdekket at den delen av Flåman naturreservat som ligger i gamle Oppland fylke heller ikke er krevd grensegang for. For å få dette arbeidet igangsatt må nasjonalparkstyret gi sin tilslutning til at det kan sendes et formelt krav til Nord-Gudbrandsdal jordskifterett om grensemerking for de to verneområdene som ble uteglemt ved siste runde (se kart på neste side).

Videre behandling

Forslag/utkast til merking av grensene for Kongsvoll/Drivdalen/Hjerkind landskapsvernområde blir oversendt Statsforvalteren i Innlandet for vurdering.

Dovre fjell nasjonalparkstyre kan gjennom behandling av denne saken anbefale at forslagene til endringer i vernegrensene blir fulgt opp videre av Statsforvalteren i Innlandet, Miljødirektoratet og Nord-Gudbrandsdal jordskifterett.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Når det er aktuelt å foreta endringer av vernegrensene, er det vanligvis fylkesmannen som forelegger saken for Miljødirektoratet.

Miljødirektoratet er delegert myndighet til å foreta mindre endringer (innskrenkninger og utvidelser) av vernegrensene (utenfor strekbredden). Større endringer må vedtas ved kongelig resolusjon.

Etter endring(er) av vernegrensen(e) er det normalt behov for å lage et nytt vernekart. Dette regnes som en endring / endringer av vedtatt vernegrense, dvs. en endring av verneforskriften. Forskriftsendringer, herunder endring av vernekartet, skal høres etter forvaltningslovens bestemmelser. Denne høringen foretas av Miljødirektoratet før direktoratet fatter vedtak om endring av grensen.

For mindre vesentlige endringer av vernegrense og vernekart, har Miljødirektoratet godtatt at saksbehandling / høring i jordskiftesaken er tilstrekkelig høring. Saker som er behandlet i jordskifterettene regnes normalt for å være tilstrekkelig hørt, og trenger derfor normalt ikke noen ytterligere høring før Miljødirektoratet kan vedta en mindre vesentlig grenseendring etter merking. Miljødirektoratet har tidligere bedt forvaltningsmyndigheten legge denne høringen til grunn i sin tilrådning til Miljødirektoratet om treffe endringsvedtak. Kommunen må imidlertid informeres særskilt, dersom de ikke allerede er underrettet gjennom jordskifterettens behandling av saken.

Sluttproduktet for hele grensemerkingen skal være ei rettsbok med en grensebeskrivelse, et

digitalt koordinatsett og et jordskiftekart som knyttes til saken. Før endelig rettsbok utarbeides, skal nasjonalparkstyret godkjenne jordskifteverkets forslag.

I forbindelse med grensemerkingen skal jordskifteretten sørge for vedtak, forkynning og tinglysing. Etter ankefristens utløp blir grensene rettskraftig, og grensene skal tinglyses på de eiendommer som har vært parter i saken.

Deretter skal kopi av rettsbok med grensebeskrivelse, kartdata og jordskiftekart sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre og Fylkesmannen i Innlandet, som videresender dette til Miljødirektoratet. Kommunen får tilsendt disse kopiene direkte fra jordskifteretten.

Før oppdatering av Naturbase skal eventuelle endringer av vernekartet være avklart og eventuelt vedtatt av Miljødirektoratet.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Møtebok for Dovrefjell nasjonalparkstyre

Møtedato: 08.06.2020	Utvalg: Nasjonalparkstyret	Møtested: Hjerkinn
Sak nr.: 036-2020	Saksbehandler: Lars Børve	Arkivsak nr.: 2019/4286

Forslag til mindre endringer av vernegrensene for Jora landskapsvernområde, Fokstugu landskapsvernområde, Hjerkinn landskapsvernområde med biotopvern og Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark

Dokumenter

- 20.06.2019: Møtebok for sak nr. 027-2018 på møte i Dovrefjell nasjonalparkstyre
11.06.2018: Merking av grensene for verneområder på Dovrefjell som ligger i Oppland fylke.
- 15.11.2019: Brev fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Nord-Gudbrandsdal jordskifterett – Merking av grensene for verneområder på Dovrefjell som ligger i Oppland fylke – Innhentning av kostnadsoverslag.
- 22.01.2019: E-post fra Nord-Gudbrandsdal jordskifterett til Dovrefjell nasjonalparkstyre vedlagt brev 17.01.2019 vedr. forespørsel om merking av grenser for verneområder på Dovrefjell.
- 22.01.2019: E-post fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Miljødirektoratet vedr. merking av vernegrenser på Dovrefjell.
- 07.07.2019: E-post fra Miljødirektoratet til Dovrefjell nasjonalparkstyre vedr. merking av vernegrenser på Dovrefjell.
- 10.07.2019: E-post fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Nord-Gudbrandsdal jordskifterett – Krav om sak for Nord-Gudbrandsdal jordskifterett – Merking av vernegrenser på Dovrefjell.
- 03.01.2020: Brev fra Nord-Gudbrandsdal jordskifterett til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Kvittering for mottatt krav om sak for jordskifteretten.
- 31.01.2020: E-post fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Fylkesmannen i Innlandet – Forslag til mindre endringer i vernegrensene på Dovrefjell.
- 13.02.2020: Brev fra Nord-Gudbrandsdal jordskifterett til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Postforkynning med mottakskvittering og innkalling til første rettsmøte 25.03.2020.
- 20.05.2020: E-post fra Nord-Gudbrandsdal jordskifterett til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Informasjon om oppstart av grensemerking i juni 2020.

(Kartene i denne saken har dessverre litt dårlig kvalitet. Kvaliteten blir dårligere når kartene importeres som pdf-filer inn i word-dokumentet.)

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturreservatene	Flåman, Bjørndalen, Nordre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområdene	Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora og Fokstugu
Biotopvernområdene	Torbudalen og Sandgrovbott-Mardalsbotn

Saksopplysninger

Bakgrunn

Grensene for verneområdene på Dovrefjell som ble opprettet 03.05.2002, ble ikke merket i tidligere Oppland fylke, og det er også behov for å merke grensene for verneområdene som ble opprettet og endret i tidligere Oppland fylke 20.04.2018.

Dovrefjell nasjonalparkstyret satte 11.06.2018 (i sak nr. 027-2018) i gang arbeidet med å merke vernegrensene for Knutshø landskapsvernområde, Jora landskapsvernområde, Dalsida landskapsvernområde, Fokstugu landskapsvernområde, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern og Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, i Dovre og Lesja kommuner i tidligere Oppland fylke.

Nasjonalparkstyret ba i brev til Nord-Gudbrandsdal jordskifterett 15.11.2018 om et kostnadsoverslag over merking av disse vernegrensene. Jordskifteretten kom i brev 17.01.2019 med et kostnadsoverslag på 511 000 kr (3500 kr pr. grensepunkt).

Det er Miljødirektoratet som finansierer merkingen av vernegrensene, og før nasjonalparkstyret kunne sende inn formelt krav om grensemerking til jordskifteretten, måtte kostnadsoverslaget og videre prosess avklares med direktoratet. Nasjonalparkstyret ba derfor i e-post 22.01.2019 om tilbakemelding fra direktoratet om godkjenning av kostnadsoverslaget og om formelt krav om grensemerking kunne sendes til jordskifteretten.

Nasjonalparkstyret fikk i e-post fra direktoratet 07.07.2019 klarsignal til å sende formelt krav om grensemerking til jordskifteretten. Nasjonalparkstyret sendte deretter 10.07.2019 krav til Nord-Gudbrandsdal jordskifterett om merking av grensene for verneområdene på Dovrefjell som ligger i tidligere Oppland fylke.

Nord-Gudbrandsdal jordskifterett innkalte i brev 12.02.2020 til første rettsmøte 25.03.2020 som var planlagt å være på Dombås. Dette rettsmøtet ble utsatt / avlyst på grunn av virusepidemien som utviklet seg bl.a. Norge i mars 2020.

Nord-Gudbrandsdal jordskifterett v/ Britt Rusten opplyste i e-post til Dovrefjell nasjonalparkstyret 20.05.2020 bl.a.:

Vi ønsker å starte opp med markarbeid i disse sakene i juni. For å få til dette vil det ikke bli oppstartmøte i forkant. Vi vil i stedet skrive et brev til partene og orientere om prosessen. Vi tar sikte på å få sendt brev til partene i begynnelsen av neste uke. (...)

Når grensene er merka vil vi sende ut forslag til jordskifteavgjørelse med grensebeskrivelse og kart. Dersom det skulle være nødvendig vil vi kalle inn til rettsmøte i den forbindelse.

Henvendelser og innspill om mindre endringer av vernegrenser

Dovrefjell nasjonalparkstyret har fått noen henvendelser og innspill om å endre vernegrensene enkelte steder:

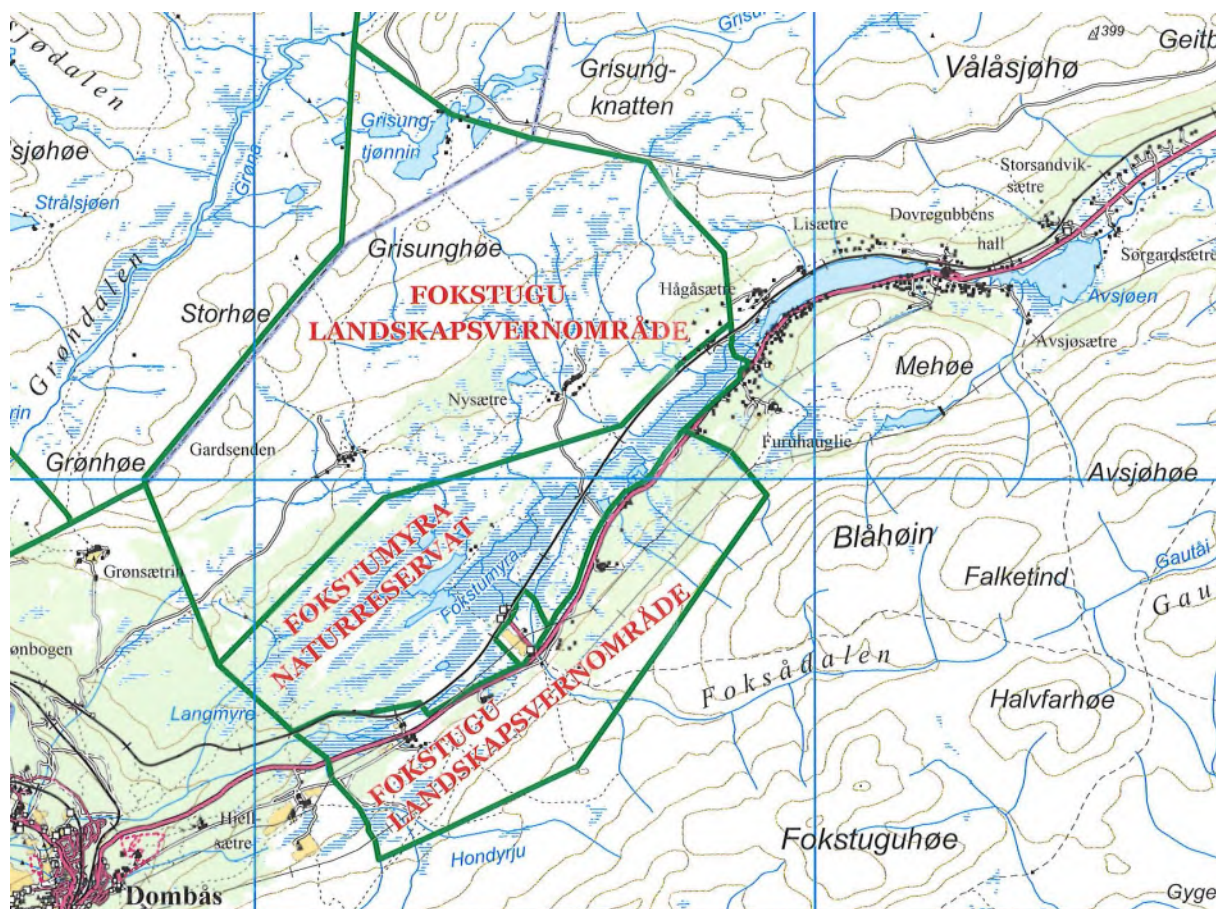
- På Fokstugu fjellstue i Dovre kommune har tunet og innmarka ved en feil blitt en del av Fokstugu landskapsvernområde. Tunet og innmarka på Fokstugu fjellstue skal ikke være en del av Fokstu landskapsvernområde.
- Langs kommunegrensa mellom Lesja og Dovre, mellom Grønseterhøe og Grisunghøe, er det behov for å endre vernegrensa mellom Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark og Fokstugu landskapsvernområde, slik at denne grensa følger kommunegrensa.
- I Jora landskapsvernområde er det ei seter på Filling på Dalsida i Lesja kommune (156/1/310 og 384), der en liten del av kvea og en del av et inngjerdet og kultivert beite, ligger i landskapsvernområdet. Eierne av setra har gjennom advokat tatt opp spørsmålet om vernegrensa kan endres slik at kvea og beitet blir liggende utenfor landskapsvernområdet. I 2019 ble det også utvist mer areal til beite som også skal gjerdes inn.
- Dalsidevegen i Lesja kommune har noen steder kommet innenfor vernegrensa for Jora landskapsvernområde, og det er behov for å endre grensa slik at veien blir liggende utenfor landskapsvernområdet.
- Det er litt uklart om grensa mellom Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, og Hjerkinns, Kongsvoll og Drivdalen landskapsvernområder vest for E6, følger fylkesgrensa mellom Trøndelag og Innlandet, eller om vernegrensa går parallelt med fylkesgrensa sør-vest for denne.
- Det er ellers en fordel å endre noen vernegrenser litt i forhold til noen eiendomsgrenser noen steder.

Fokstugu fjellstue

I kronprinsregentens resolusjon 3. mai 2002 om verneplan for Dovrefjell-Sunndalsfjella, står det (s. 19) bl.a.:

Vedr. Fokstugu gård er den delen av bruket med innmark, våningshus og driftsbygninger ikke omfattet av forslaget til vern.

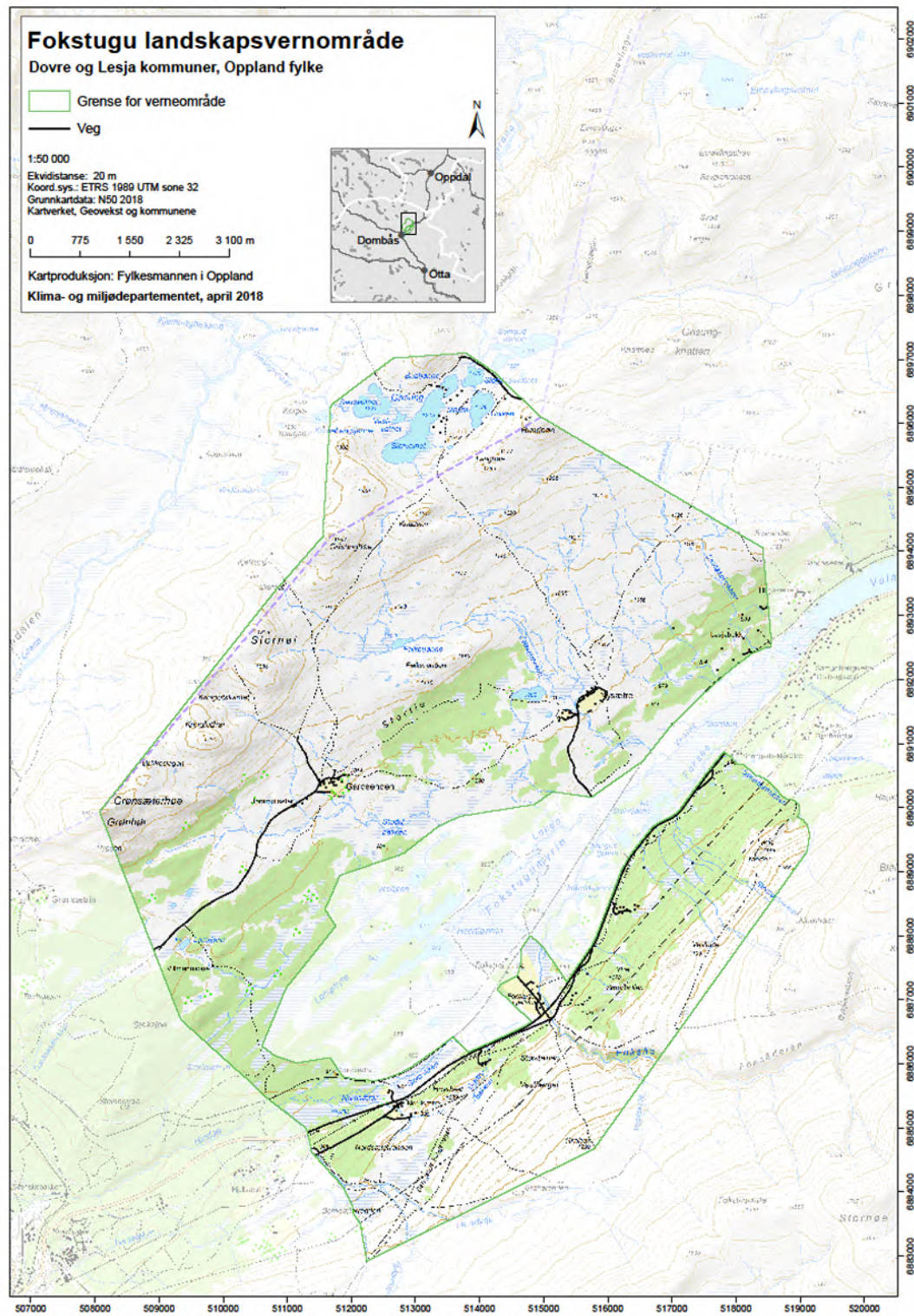
Dette går også fram av vernekartet som Statens kartverk og Miljøverndepartementet utarbeidet i april 2002 i forbindelse med verneplanen for Dovrefjell-Sunndalsfjella.

Kart 1: Utsnitt av vernekartet som Statens kartverk og Miljøverndepartementet utarbeidet i april 2002 i forbindelse med verneplanen for Dovrefjell-Sunndalsfjella.

Gjennom kongelig resolusjon 20. april 2018 ble det vedtatt å verne tidligere Hjerkinnskytefelt ved å utvide Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark med ca. 131 km², og opprette et nytt Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern på ca. 47 km². Det ble også vedtatt mindre endringer i Fokstugu landskapsvernområde.

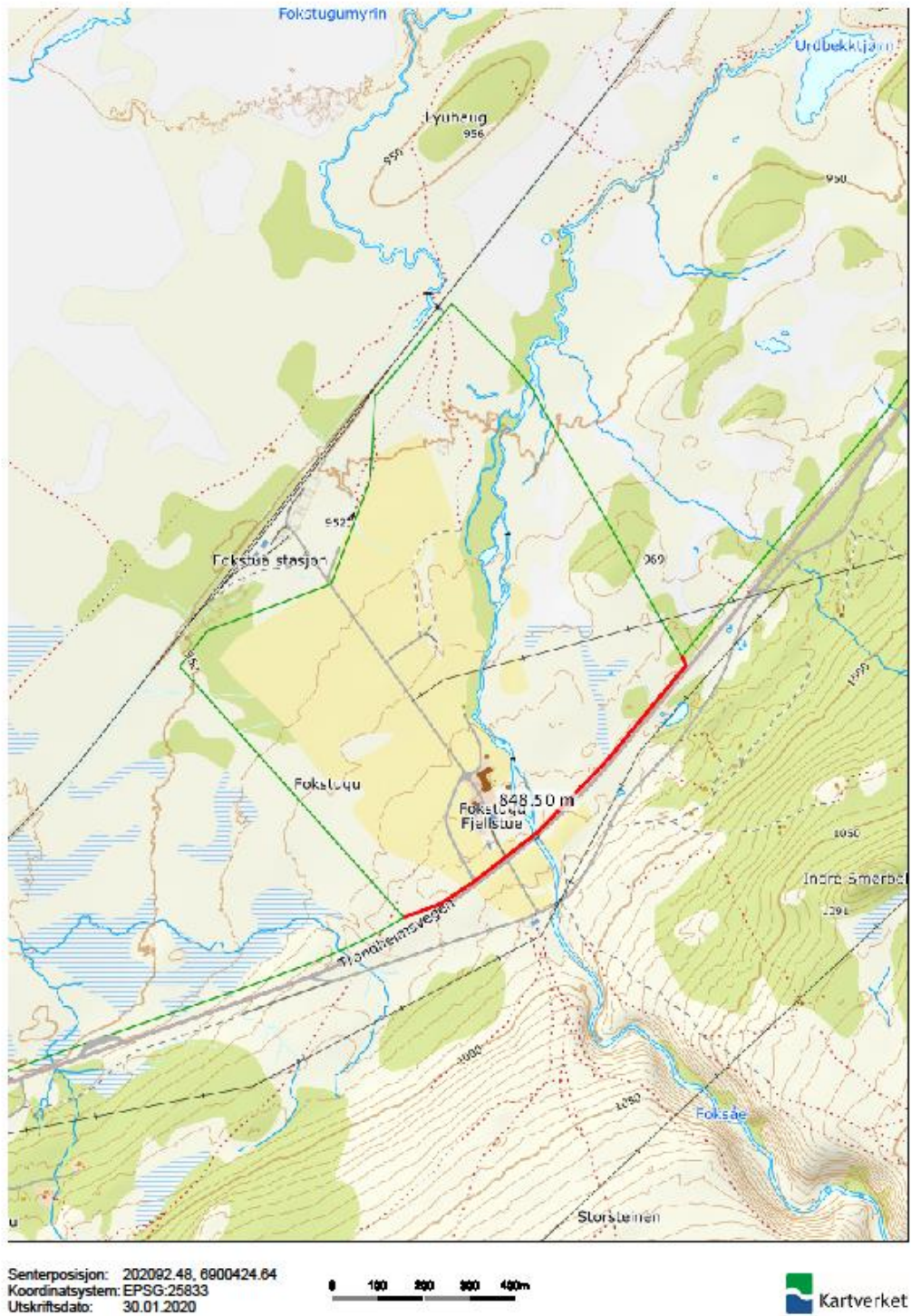
Endringene i Fokstugu landskapsvernområde i 2018 omfattet ikke Fokstugu fjellstue, men på vernekartet som ble utarbeidet av Fylkesmannen i Oppland og Klima- og miljødepartementet i april 2018, har Fokstugu fjellstue blitt en del av Fokstugu landskapsvernområde. Se kartet under. Dette antas å være en feil som har oppstått i forbindelse med utarbeidingen av vernekartet i arbeidet med verneplanen for tidligere Hjerkinnskytefelt.

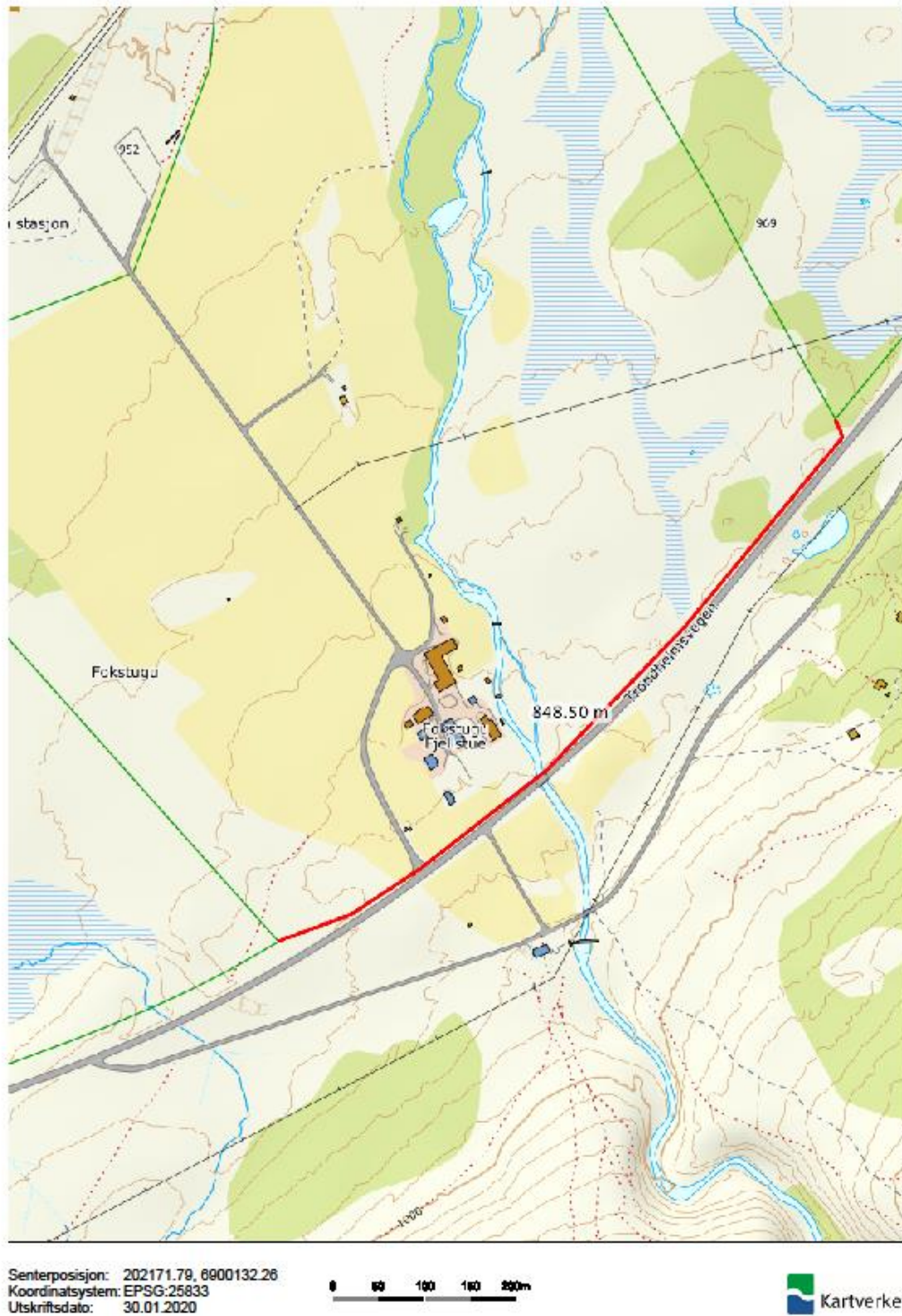
Kart 2: Vernekartet som Fylkesmannen i Oppland og Klima- og miljødepartementet utarbeidet i april 2018 i forbindelse med verneplanen for tidligere Hjerkinns skytefelt.

Ved Fokstugu fjellstue er forslag til retting av vernegrensa tegnet langs gjerdene langs E6 øst for fjellstua. Se kart 3 og 4.

Kart 3: Forslag til retting av vernegrensa ved Fokstugu fjellstue.

Kart 4: Forslag til retting av vernegrensa ved Fokstugu fjellstue. Forslaget til retting av vernegrensa er tegnet langs gjerdene langs E6 øst for fjellstua.

Kommunegrensa mellom Dovre og Lesja

Når det gjelder vernegrensa og kommunegrensa mellom Dovre og Lesja, mellom Grønseterhøe og Grisunghøe, foreslås det bare å justere vernegrensa slik at den følger kommunegrensa helt nøyaktig. (Se kart 2.)

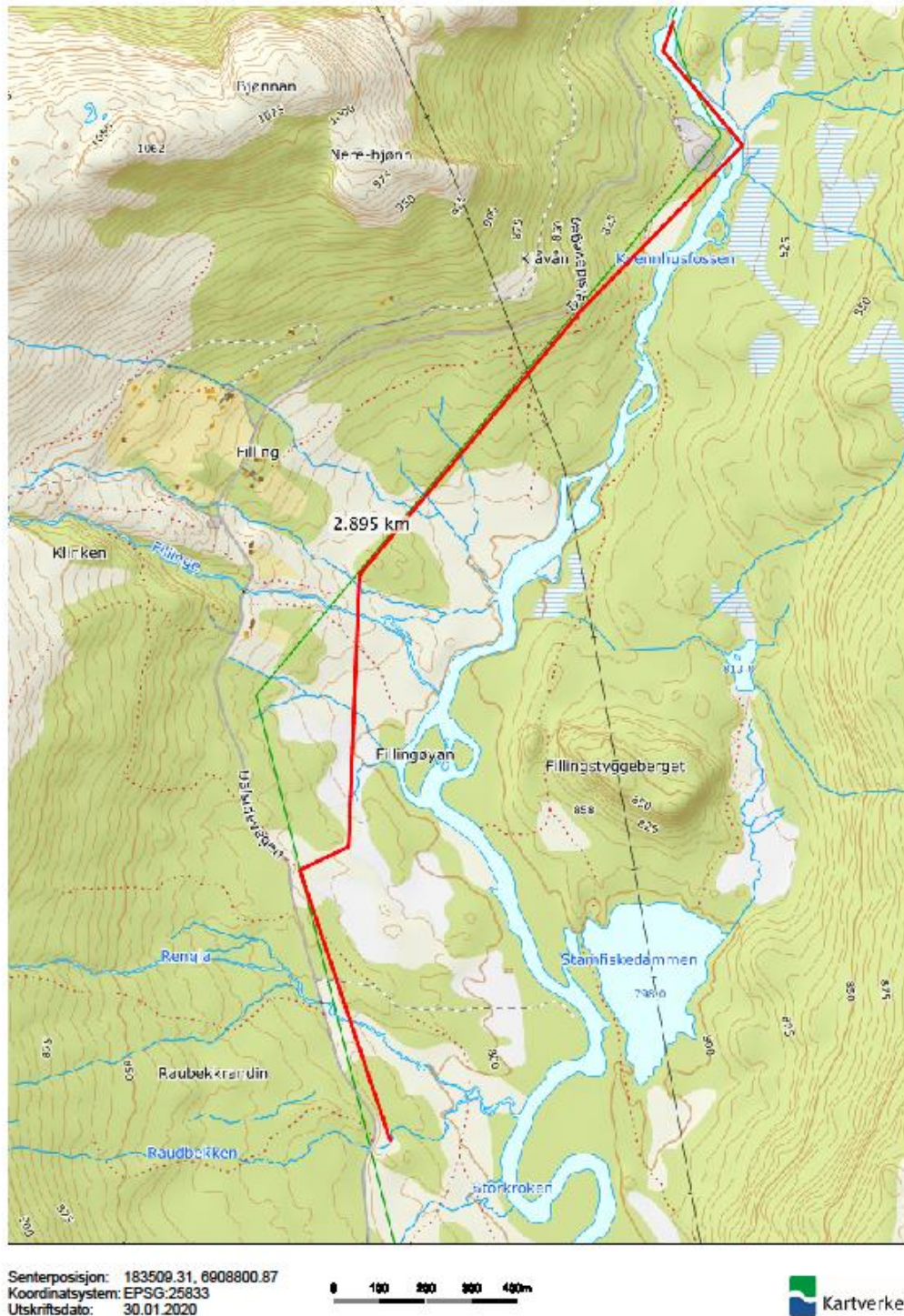
Filling på Dalsida i Lesja

Kart 5: Kartet viser setra på Filling der en del av kvea og beitearealet ligger i nåværende Jora landskapsvernområde. Seterbrukeren ønsker at grensa for landskapsvernområdet endres slik at kvea og beitearealet blir liggende utenfor landskapsvernområdet.

På Filling er forslag til ny vernegrense tegnet slik at grustaket i Klåvån, kve og beitearealet på den ene setra, og en sving på Dalsidevegen, blir liggende utenfor Jora landskapsvernområde. Se kart 6 under.

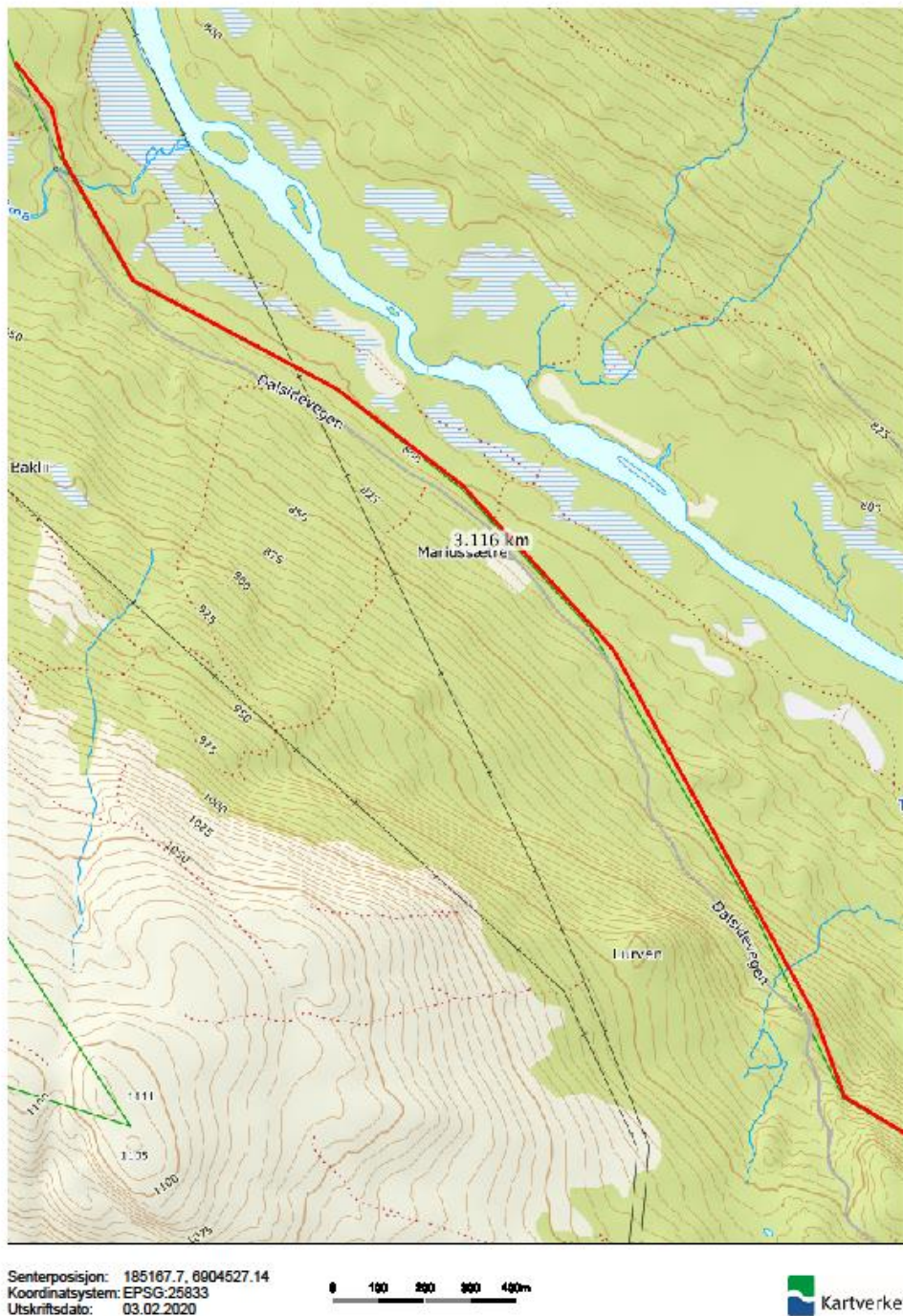

Kart 6: Forslag til endring av vernegrensa på Filling på Dalsida i Lesja.

Dalsidevegen i Lesja

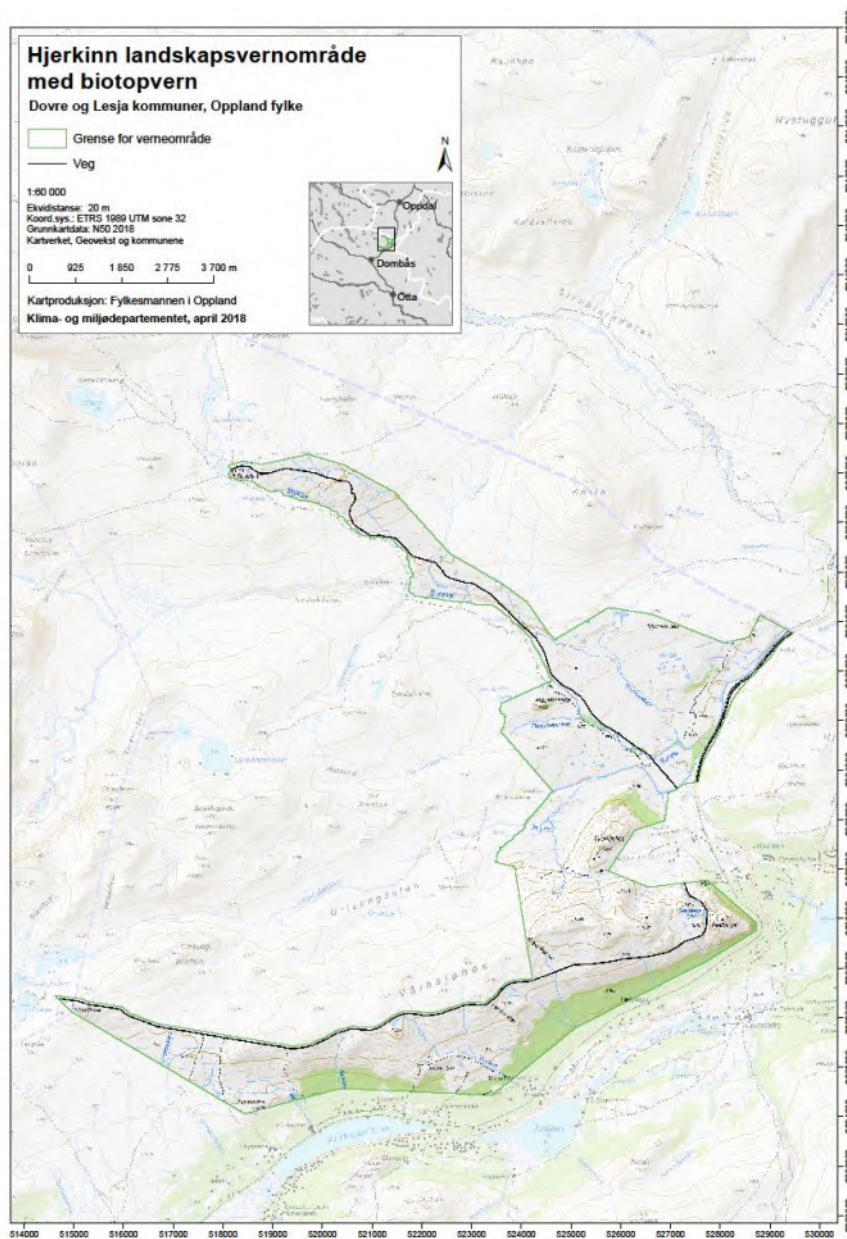
Langs Dalsidevegen er forslag til ny vernegrense tegnet slik at hele vegen blir liggende utenfor Jora landskapsvernområde. Se kart 7 under.

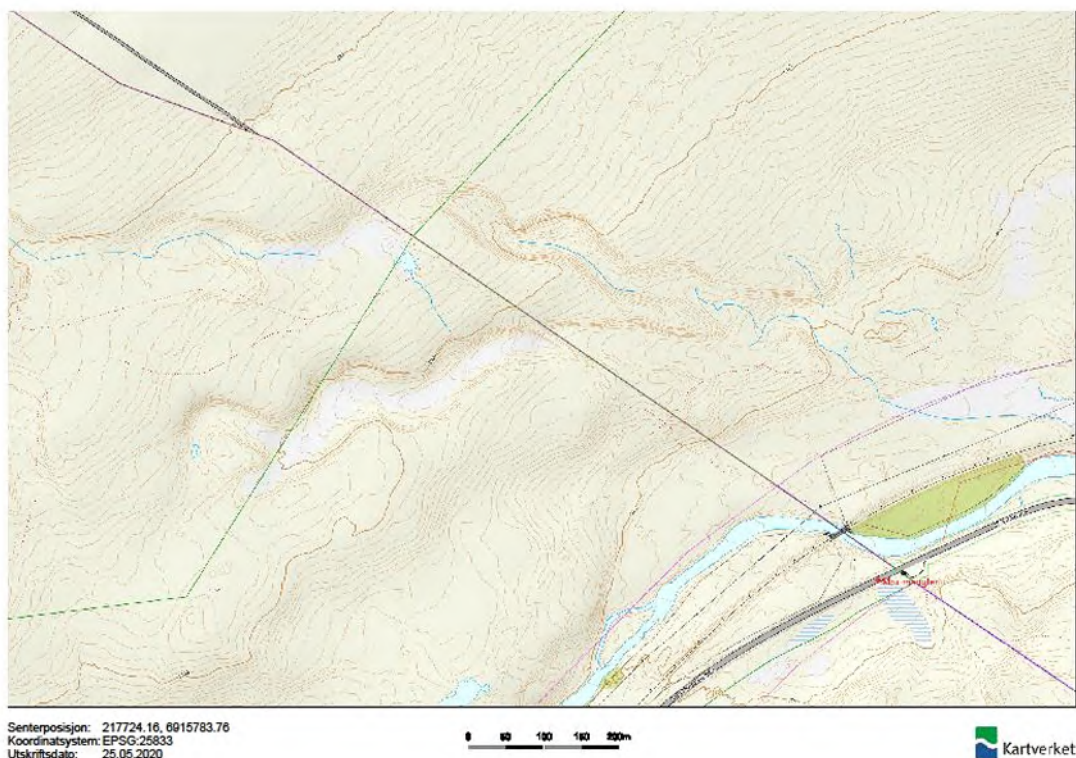
Kart 7. Forslag til endring av vernegrensa langs en del av Dalsidevegen i Lesja.

Grensa mellom Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, og Hjerkinns, Kongsvoll og Drivdalen landskapsvernområder vest for E6

Det er litt uklart om grensa mellom Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, og Hjerkinns, Kongsvoll og Drivdalen landskapsvernområder vest for E6, følger fylkesgrensa mellom Trøndelag og Innlandet, eller om vernegrensa går parallelt med fylkesgrensa litt sør-vest for denne.

Kart 8. Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern.

Kart 9: Grensa mellom Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, og Hjerkinns, Kongsvoll og Drivdalen landskapsvernområder vest for E6, er ikke tegnet inn langs fylkesgrensa mellom Trøndelag og Innlandet på kartet på norgeskart.no.

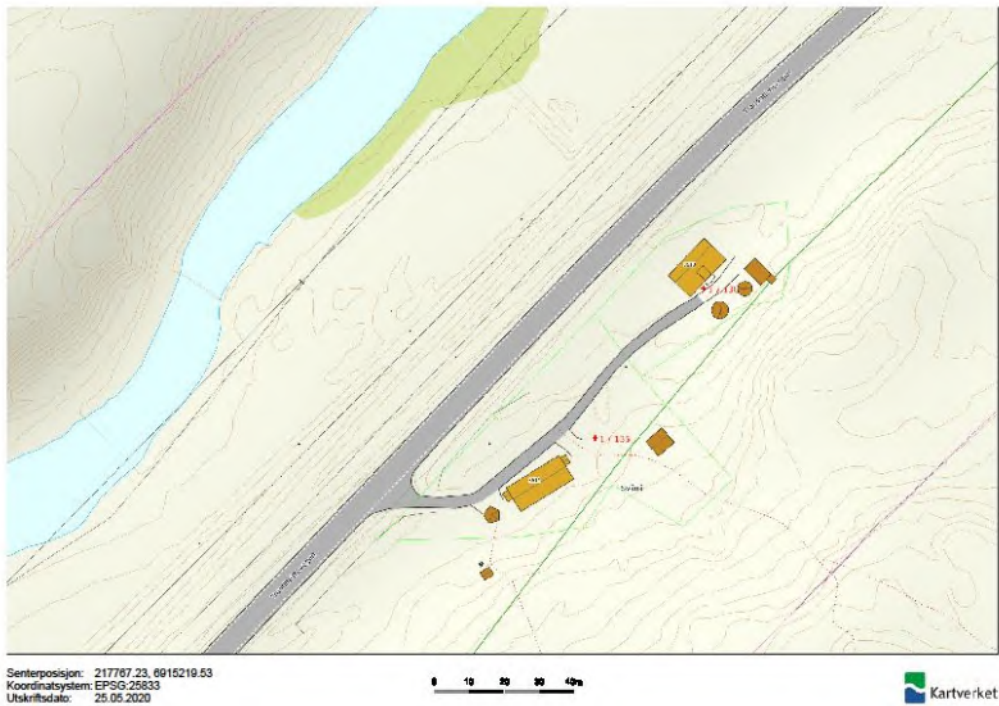
Det er en fordel at grensa mellom Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, og Hjerkinns, Kongsvoll og Drivdalen landskapsvernområder vest for E6, følger fylkesgrensa mellom Trøndelag og Innlandet.

Forslag til å endre noen vernegrenser litt i forhold til noen eiendomsgrenser

Det kan ellers være en fordel å endre noen vernegrenser litt i forhold til noen eiendomsgrenser noen steder.

Langs E6 går grensa mellom Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, og Hjerkinns, Kongsvoll og Drivdalen landskapsvernområder, over eiendommene 1/130, 1/135 og 1/136. Se kart 10 og 11.

Det kan være en fordel å endre vernegrensa slik at disse eiendommene blir liggende i Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern.

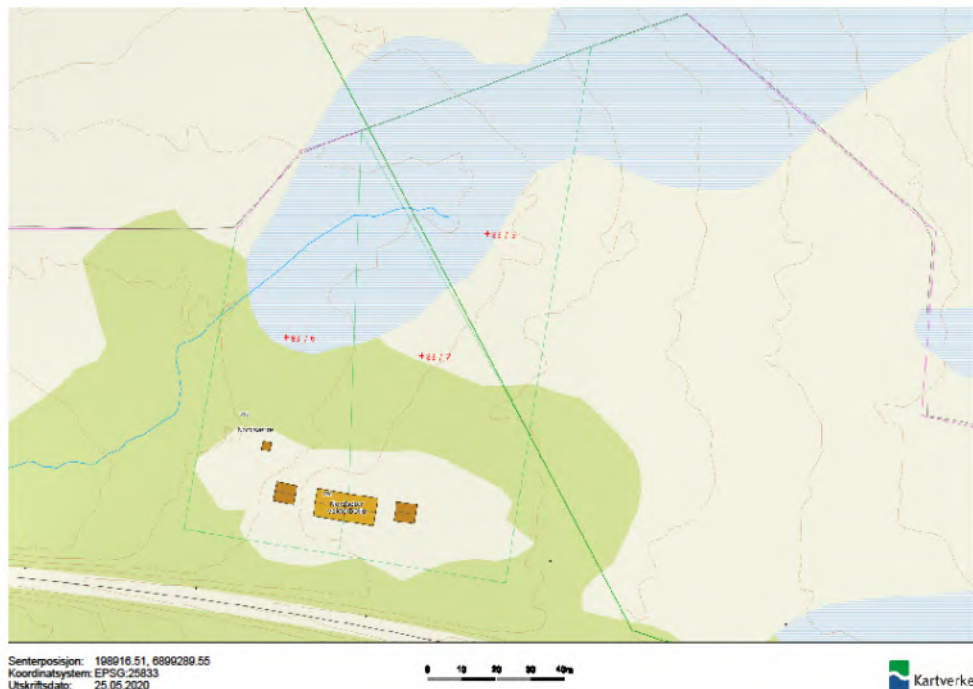
Kart 10. To eiendommer ved Svånå (1/135 og 1/136)

Kart 11: Hytte ved E6 (1/130).

Ved Nordseter vokterbolig går vernegrensa for Fokstugu landskapsvernområde langs eiendomsgrensa mellom 83/7 og 83/9, men ikke helt.

Kan være en fordel å endre vernegrensa slik at den følger denne eiendomsgrensa helt nøyaktig.

Kart 12. Nordseter vokterbolig.

Videre behandling

Forslag / utkast til endring av vernegrensene ved Fokstugu fjellstue, Filling på Dalsida og langs Dalsidevegen, ble i e-post 31.01.2020. sendt til Fylkesmannen i Innlandet for vurdering. Fylkesmannen har foreløpig ikke kommet med tilbakemeldinger til forslagene.

Dovrefjell nasjonalparkstyre kan gjennom behandling av denne saken anbefale at forslagene til endringer i vernegrensene blir fulgt opp videre av Fylkesmannen i Innlandet, Miljødirektoratet og Nord-Gudbrandsdal jordskifterett.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Når det er aktuelt å foreta endringer av vernegrensene, er det vanligvis fylkesmannen som forelegger saken for Miljødirektoratet.

Miljødirektoratet er delegert myndighet til å foreta mindre endringer (innskrenkninger og utvidelser) av vernegrensene (utenfor strekbredden). Større endringer må vedtas ved kongelig resolusjon.

Etter endring(er) av vernegrensen(e) er det normalt behov for å lage et nytt vernekart. Dette regnes som en endring / endringer av vedtatt vernegrense, dvs. en endring av verneforskriften. Forskriftsendringer, herunder endring av vernekartet, skal høres etter forvaltningslovens bestemmelser. Denne høringen foretas av Miljødirektoratet før direktoratet fatter vedtak om endring av grensen.

For mindre vesentlige endringer av vernegrense og vernekart, har Miljødirektoratet godtatt at saksbehandling / høring i jordskiftesaken er tilstrekkelig høring. Saker som er behandlet i jordskifterettene regnes normalt for å være tilstrekkelig hørt, og trenger derfor normalt ikke noen ytterligere høring før Miljødirektoratet kan vedta en mindre vesentlig grenseendring etter merking. Miljødirektoratet har tidligere bedt forvaltningsmyndigheten legge denne høringen til grunn i sin tilrådning til Miljødirektoratet om treffe endringsvedtak. Kommunen må imidlertid informeres særskilt, dersom de ikke allerede er underrettet gjennom jordskifterettens behandling av saken.

Sluttproduktet for hele grensemerkingen skal være ei rettsbok med en grensebeskrivelse, et digitalt koordinatsett og et jordskiftekart som knyttes til saken. Før endelig rettsbok utarbeides, skal nasjonalparkstyret godkjenne jordskifteverkets forslag.

I forbindelse med grensemerkingen skal jordskifteretten sørge for vedtak, forkynning og tinglysing. Etter ankefristens utløp blir grensene rettskraftig, og grensene skal tinglyses på de eiendommer som har vært parter i saken.

Deretter skal kopi av rettsbok med grensebeskrivelse, kartdata og jordskiftekart sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyret og Fylkesmannen i Innlandet, som videresender dette til Miljødirektoratet. Kommunen får tilsendt disse kopiene direkte fra jordskifteretten.

Før oppdatering av Naturbase skal eventuelle endringer av vernekartet være avklart og eventuelt vedtatt av Miljødirektoratet.

Forslag til vedtak - innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyret anbefaler at forslagene til endringer i vernegrensene i denne saken, følges opp videre av Fylkesmannen i Innlandet, Miljødirektoratet og Nord-Gudbrandsdal jordskifterett.

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Dovrefjell nasjonalparkstyret slutter seg til forslaget til vedtak.

Enstemmig.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Hjerkinn, 12.06.2020

Lars Børve (sign.)
forvalter
Dovrefjell nasjonalparkstyre

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Innlandet
- Nord-Gudbrandsdal jordskifterett
- Dovre kommune
- Lesja kommune
- Statskog
- Dovre fjellstyre
- Lesja fjellstyre
- Lauritz Fokstugu, Fokstugu fjellstue
- Ivar Andreas Hole, Lesja

Fra: Gurigard, Steinar[Steinar.Gurigard@domstol.no]
Sendt: 27.04.2022 15:21:52
Til: Sem, Gunhild Kirsti[gukse@statsforvalteren.no]
Kopi: Rusten, Britt[Britt.Rusten@domstol.no]; Iverstuen, Knut H.[Knut.H.Iverstuen@domstol.no];
Tittel: Dovrefjellsaker - Jordskifteretten - ny innkalling + div

Hei

Ny møtedato blir onsdag 11. mai kl 0900 i jordskifterettens lokale på Lillehammer.

Som me prata om, skulle du få eit kart i området Hjerkin/Kongsvold/Drivdalen Ivo - Knutshø Ivo – Flåman NR i Oppland fylke
Vedlagt ligg det med ein del måling/merking som er gjort.

Børve har ikkje krevd grensegang på Hjerkin/Kongsvold/Drivdalen Ivo. Forstod på han at han hadde utegløymt det , og i og med det ligg mellom Knutshø Ivo og Hjerkin Ivo med biotopvern har me merka ein del på det også som ligg i Oppland fylke.

Når du var på kontoret, såg me også at ein trekant av Flåman nr ligg i Oppland fylke. Der er det heller ikkje krevd grensegang for, men eg har målt inn eit gml aluminium vernemerke i pkt 145. Så det er kanskje merka før.

(Meiner eg var borti ein grensebeskrivelse der ei gong, og det var målt og merka av eit privat oppmålingsfirma).

Sjåast 11. mai.

Mh

Steinar Gurigard
Landmålar

Vestre Innlandet jordskifterett

Elveggt 19, 2609 Lillehammer

Tlf. 61991505 / 99578948
Epost: steinar.gurigard@domstol.no
[Heimeside](#)

Arkivsaksnummer: 2022/3420-5

Saksbehandler: Bernhard Svendsgard

Dato: 09.06.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	20/2022	20.06.2022

Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - 2022 - takrestaurering og fasadeendring - Svartdalsbua - Arne Røtvei

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i verneforskriften for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark 3 får Arne Røtvei tillatelse til forlengelse av takutstikk på Svartdalsbua med inntil 1,5 meter fra eksisterende vindskie.

Det blir satt slike vilkår:

1. Til kledning av fasader skal det brukes tre som materiale.
2. Fargebruk som ikke bryter med omgivelsene, i en halvmørk brunfarget skala, skal brukes.
3. Frist for gjennomføring blir satt til 23.12.2025.
4. Bilder av bua fra fire kanter sendes nasjonalparkstyret når tiltaket er avsluttet

--- slutt på innstilling ---

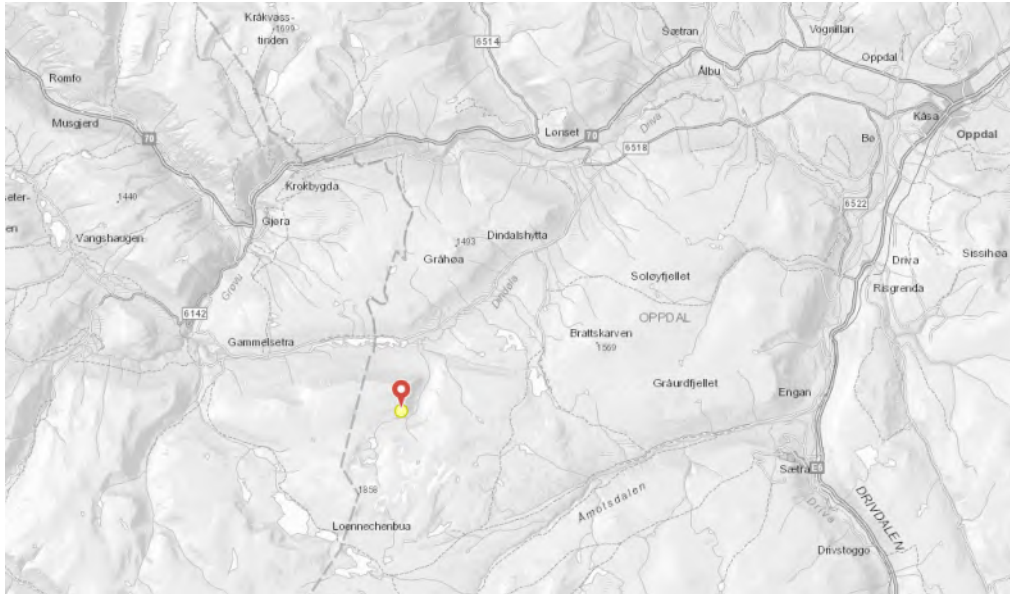
Dokumenter i saken

Vedlegg:

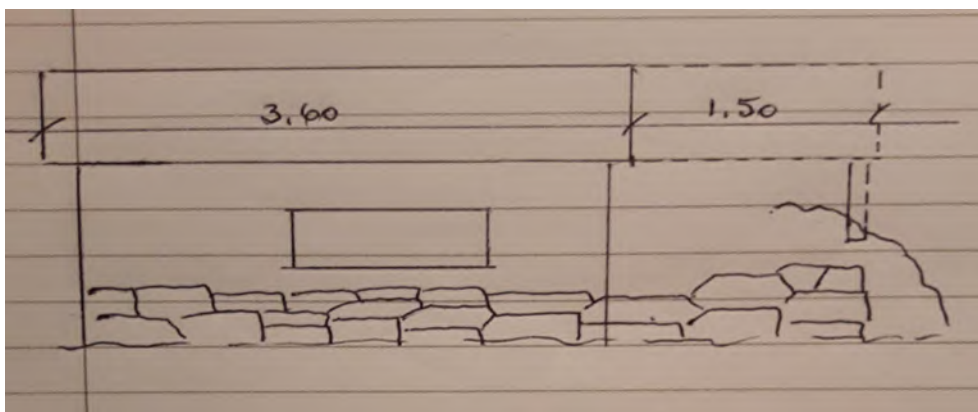
- 1 Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - 2022 - takrestaurering og fasadeendring - Svartdalsbua - Arne Røtvei

Saksopplysninger

Arne Røtvei søker om å få bygge et ekstra takutstikk på Svartdalsbua i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark.

Bakgrunnen for søknaden er at det skal skiftes/vedlikeholdes tak på bua og for å hindre at snøen legger seg over hele gavlveggen der inngangsdøråpneren sitter, ønsker søker å forlenge taket 1,5 meter ut.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Formålet med Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- a. et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem med det naturlige biologiske mangfoldet, herunder arter, bestander, naturtyper og geologi. Området utgjør et stort og tilnærmet intakt høgfjelløkosystem der arter som villrein, jerv, fjellrev, kongeørn og ravn har en nøkkelrolle
- b. kalkrike områder med rik fastmark i fjellet, ekstremrike myrer og en unik karplanteflora
- c. elveslettelandskap med kroksjøer, meandrerende elv og åpne sandområder
- d. en viktig del av leveområdet til villreinen i Snøhetta og Knutshø villreinområder
- e. vakre og egenartede landskap
- f. store alpine fjellmassiv omkring Snøhetta
- g. særpregede kvartærgeologiske forekomster
- h. kulturminner, herunder spor etter fangst og beitebruk.

Forskriften skal gi allmennheten anledning til å oppleve naturen uforstyrret gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3. Vern mot inngrep i landskapet

I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger, hensetting av campingvogner, bobiler og maskiner, etablering av oppdrettsanlegg, vassdragsregulering, opplag av båter, gjerding, vegbygging, bergverksdrift, graving, utfylling og henleggelse av masse, sprenging boring, bryting av stein, mineraler og fossiler, fjerning av større stein og blokker, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt og opparbeiding og merking av stier, løyper.

Det er likevel tillatt med

- a. vedlikehold av bygninger, anlegg og innretninger som ikke fører til bruksendring. Vedlikehold skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet. Vedlikehold omfatter ikke ombygging eller utvidelse

...

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til

- a. ombygging av eksisterende bygninger
- b. mindre utvidelse av bygninger, eller oppføring av frittstående bygning som kun skal benyttes til uthus eller utedo som ikke kan medføre endret funksjon

...

Ombygging, utvidelse og nybygg skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet.

Forvaltningsplan

6.7.2 Retningslinjer og tiltak

Felles retningslinjer for bygninger i verneområdene

a) Ordinære vedlikeholdsarbeider på eksisterende bygninger kan gjennomføres uten at planene forelegges forvaltningsmyndigheten.

...

d) Byggetiltak som er påkrevd for å tilfredsstille nye krav i medhold av annet lovverk skal vurderes imøtekommet, så lenge det ikke kommer i strid med verneformålet.

Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår til eventuell dispensasjon.

e) Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nytt materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.

Retningslinjer for bygninger i nasjonalparken

...

b) Ved ombygginger skal ikke arealet overstige arealet til den opprinnelige bygningen.

c) Mindre tilbygg som utedo osv som ikke endrer funksjon og bruk av bygningene kan tillates

Vurdering

Av søknaden og bildene som er vedlagt framgår det at snøen skaper problemer for både tilgang til bua og for vedlikeholdet. Omsøkte tiltak vil trolig løse problemene.

Nytt og større takutstikk vil etter forvalters mening ikke endre buas utseende i den grad at tradisjonell byggeskikk ikke følges. Tilpasninger til lokale værforhold har også tidligere blitt brukt og er innenfor gjeldende retningslinjer i forvaltningsplanen.

Tiltaket vil heller ikke medføre annen bruk av bua og forvalter mener det kan gis tillatelse til tiltaket.

From: Arne Røtvei[a.roetvei@hotmail.com]

Sent: 23.03.2022 20:57:30

To: Postmottak SFIN[sfinpost@statsforvalteren.no]

Subject: Bernhard Svendsgard, Fasadeendring/takutstikk Svartdalsbua

Hei,

Oversender som avtalt en beskrivelse av takrestaurering og forslag til fasadeendring på dørveggen.

Se vedlagte bilder og skisse.

Taket på bua er modent for utskifting da det er oppstått flere mindre lekkasjer.

I den forbindelse har vi et ønske om å trekke ut takutstikket på østveggen.

Grunnen til dette er ei stor snøfonn som hver vinter legger seg inntil veggen.

På vårparten når den tiner har det oppstått en del smeltevann som har funnet veien inn i hytta.

Når vi begynte restaureringa av bua, bar den tydelig preg av et fuktig og dårlig inneklima, som vi mener

skyldes smeltinga av denne fonna.

Selv om bua nå har et par ivrige brukere, og vi har tatt turen opp på vårparten for å måke unna denne

fonna, og lufte ut hytta. Så hadde det vært praktisk og slippe nettopp dette problemet.

Også med tanke på at det kan komme perioder senere hvor hytta er mindre brukt, så ville ikke dette være

et problem.

Siden vi likevel må skifte ut taket, så har vi vurdert muligheten å trekke ut takutstikket på dørveggen.

Det ligger en stor stein utenfor inngangsdøra, så planen er å trekke taket ut til denne, for så å forankre utstikket

ned til steinen med ei søyle. For å få til det må takutstikket trekkes fram 1,5 m for å finne kurante forankringspunkt.

Det blir da to forankringspunkt, ett på midten og ett i nordøst hjørnet (til høyre for døra sett forfra).

På sørøsthjørnet (til venstre for døra) så skal utstikket hvile på steinmuren som skal settes opp der.

Fra gammelt av var det steinmur som gikk på sørveggen og rundt hjørnet til døra.

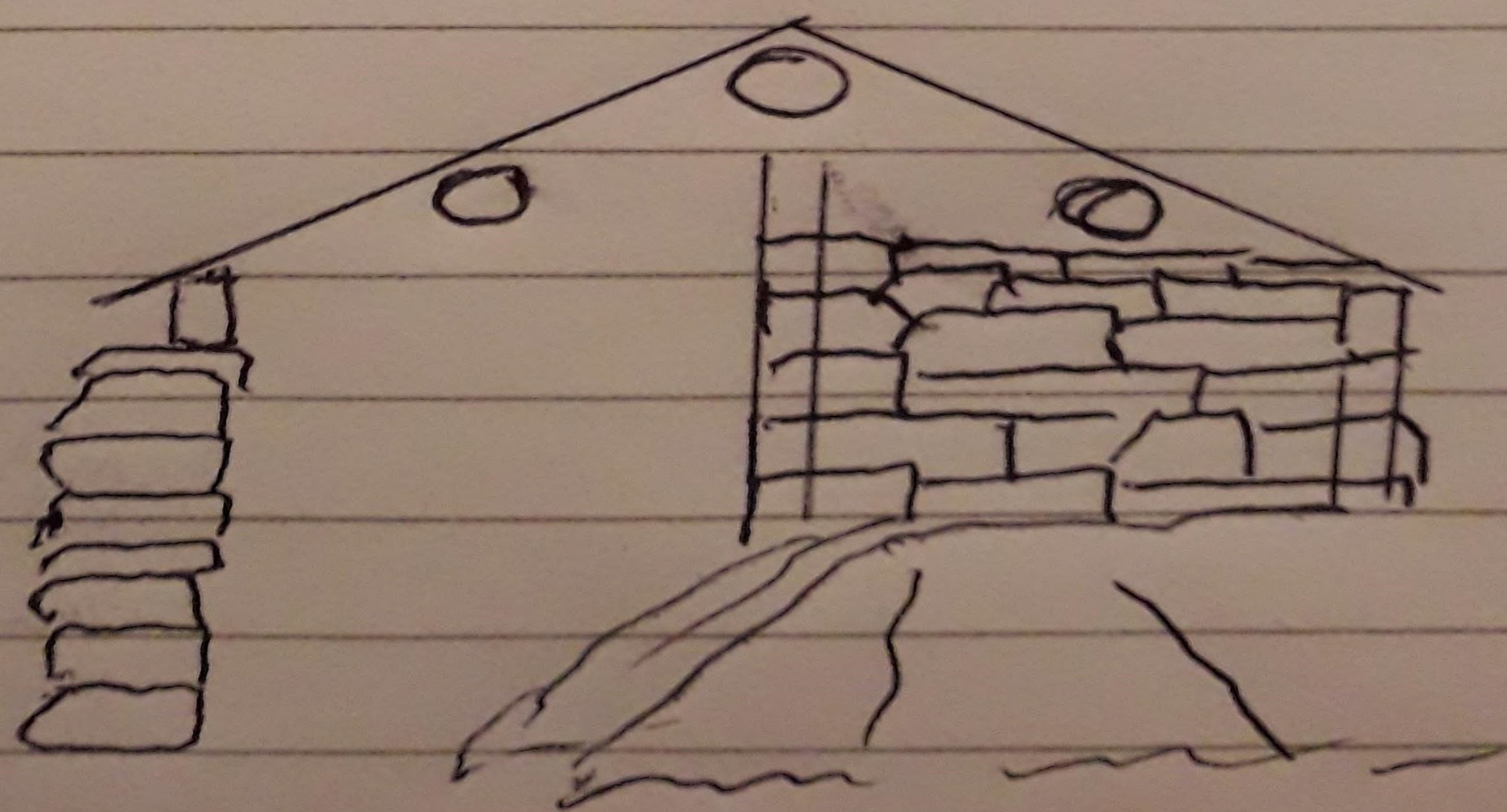
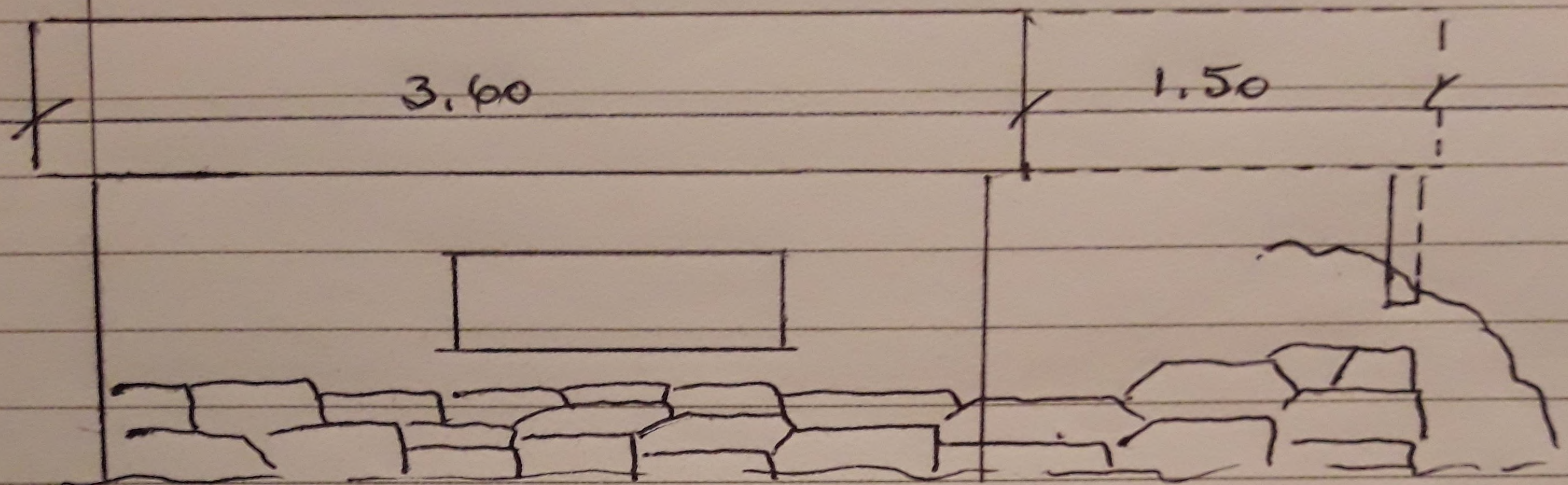
Denne måtte plukkes ned, da den holdt på å rase ut. Men den skal mures opp igjen, som sammen med

taket, er det som står igjen av restaureringa.

Hører fra deg om det er noe mer informasjon jeg skal tillegge.

Mvh

Arne Røtvei

Arkivsaksnummer: 2022/2343-5

Saksbehandler: Bernhard Svendsgard

Dato: 31.05.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	21/2022	20.06.2022

Eikesdalsvatnet LVO - dispensasjon - 2022 - riving og oppsetting av nytt naust - Ryssdalsvatnet - Liavegen 133 gbnr 87/1 - Robin Holmes

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir dispensasjon til Robin Holmes tillatelse til å rive eksisterende naust og sette opp nytt naust ved Ryssdalsvatnet i Eikesdalen lvo, på disse vilkår:

1. Plassering og utførelse skal være som angitt i søknaden, der maksimalt tillatt størrelse er BYA 13,5 m². Maksimal mønehøyde er 2,4 m og maksimal rafthøyde er 1,4 m.
2. Gammelt naust skal fjernes. Rent treverk kan nyttes til bålved, øvrige materialer skal transporteres ut av området og til godkjent avfallsmottak.
3. Til kledning av fasader skal det brukes tre som materiale.
4. Fargebruk som ikke bryter med omgivelsene, i en halvmørk brunfarget skala, skal brukes.
5. Tiltaket skal være ferdigstilt innen 20.08.2025.
6. Etter ferdigstilling skal bilder fra byggets alle fire fasader sendes Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Vedtaket er gjort etter lov om naturens mangfold § 48, jf. § 77

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Søknad naust Holmes

Saksopplysninger

Robin Holmes søker om å få rive sitt naust ved Ryssdalsvatnet i Eikesdalen LVO og om tillatelse til oppsetting av nytt naust på samme tomt.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Formålet med opprettelsen av Eikesdalsvatnet landskapsvernområde er å:

- Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med innslag av kulturlandskap, med tilhørende planteliv og dyreliv, der kulturminner etter fangst, jordbruk og beitebruk stedvis utgjør en del av landskapets egenart.
- Ta vare på variasjonen i naturen, fra høyfjell med villrein til rike løvskoglier langs Eikesdalsvatnet.
- Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

1.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a. Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.
- b. Ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger.
- c. Mindre tilbygg til eksisterende bygninger.

...

Forvaltningsplan

6.7.1

I landskaps- og biotopvernområdene kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til:

- Ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger.
- Tilbygg til eksisterende bygninger.
- Gjenoppføring av bygninger som er gått tapt ved brann eller naturskade. Bygningen må ha stått der ved vernetidspunktet

Vurdering

Det gamle naustet er i svært dårlig forfatning, men takkonstruksjonen er intakt. Dette innebærer at bygget regnes som stående og tiltak kan godkjennes.

Størrelsen på naustet økes noe, for å få plass til større båt og utstyr. Økningen i areal vil ikke påvirke verneverdiene.

Søknaden innebærer at en får et bedre tilpasset bygg. Det nye nasutet vil også passe godt inn i landskapet.

Forvalter foreslår at søknaden innvilges. Tiltakshaver må søke om transport av bygningsmaterialer og utfrakt av avfall før bygging.

Fra: Robin Holmes <robinholmes56@gmail.com>

Sendt: tirsdag 25. januar 2022 12:37

Til: Tore Ulvund <tore.ulvund@sunndal.kommune.no>

Emne: Naust I Ryssdalen.

Søknad om rive gammelt naust /jaktbu og sette opp nytt .

Gammelt naust er falleferdig bølgeblekk skur som trenger å byttes ut med noe nytt som er funksjonibelt til forvaltning av fiske og jakt .

Det nye naustet er laftet av lokalt tømmer og blir mer estetisk riktig i fjellheimen med torv tak så glir det inn i naturen på en god måte .

Der gamle naustet var det en ved ovn det er også ønskelig å ha i det nye naustet da det blir brukt til jakt og vinterfiske .

Det nye naustet blir litt større en det gamle ca 1 meter i begge retninger.

Dette fordi man trenger en god båt og plass til garn osv .

Sender med bilder av det gamle og det nye naustet .mvh Robin

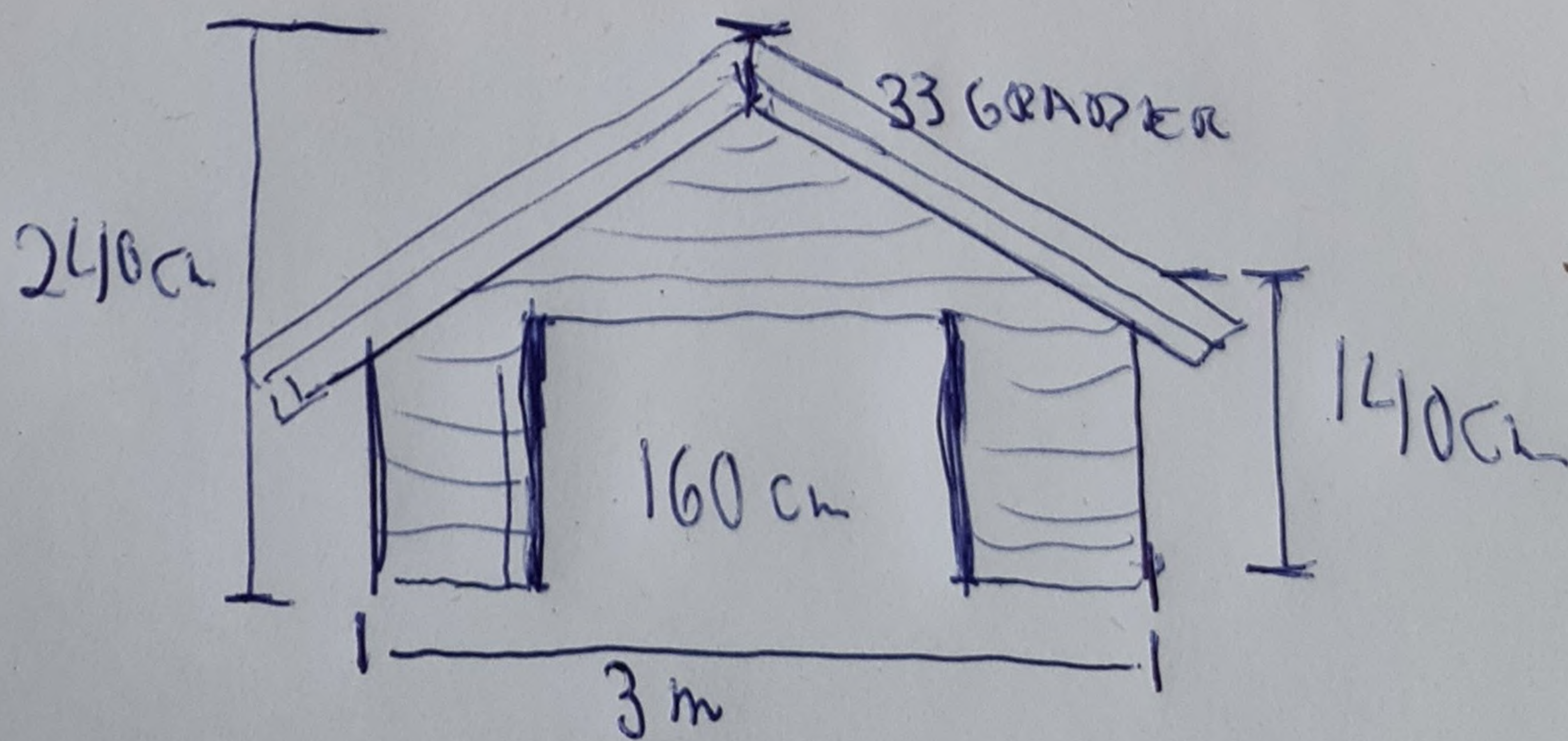
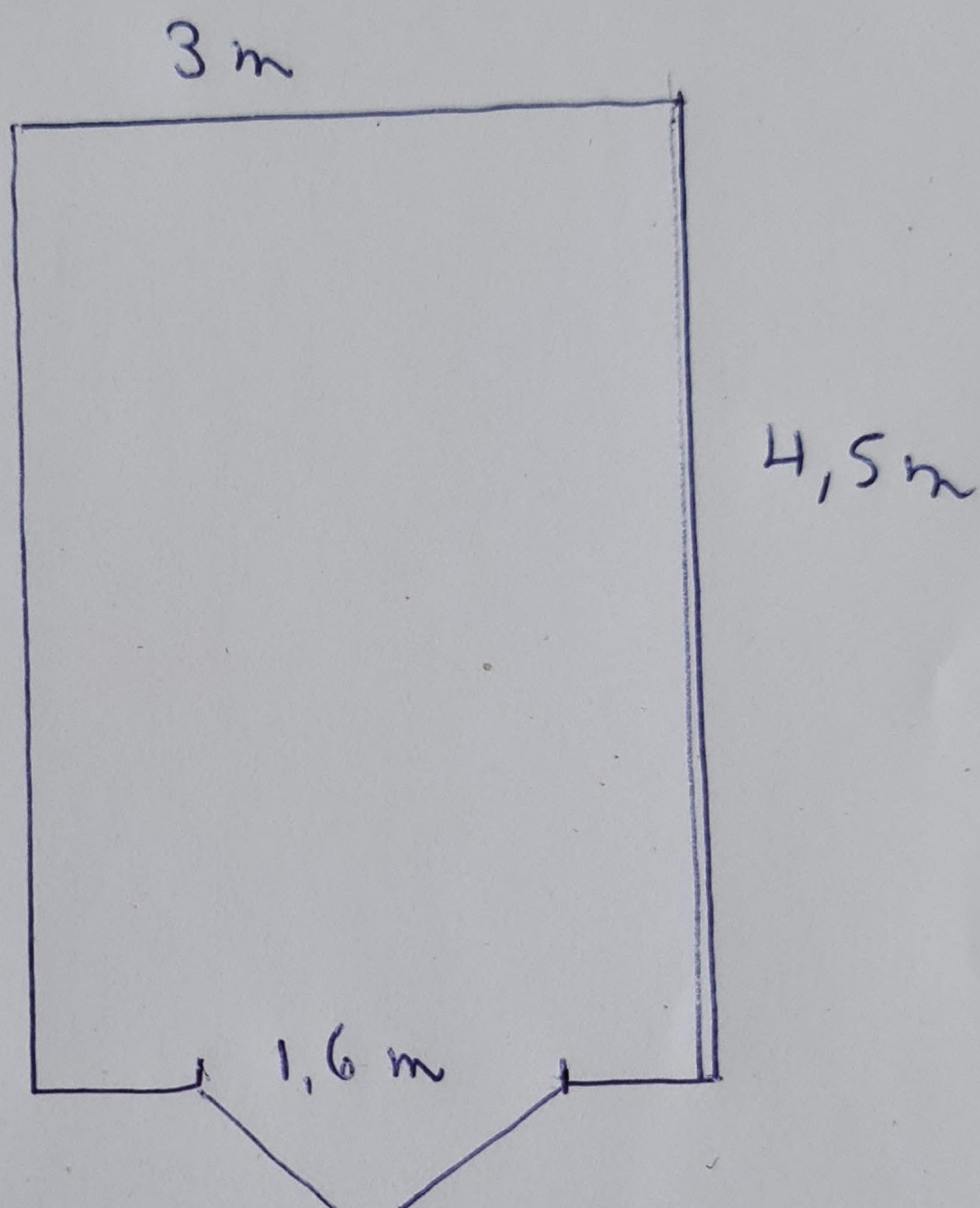
051015m Målestokk 1: 500 ved A4 utskrift Utskriftsdato: 21.02.2022 11:11 Eiendomsdata verifisert: 21.02.2022 10:51	Markslag (AR5) 7 klasser <table><tr><th>TEGNFORKLARING</th><th colspan="2">AREALTALL (DEKAR)</th></tr><tr><td> </td><td>Fulldyrka jord</td><td>48.6</td></tr><tr><td> </td><td>Overflatedyrka jord</td><td>0.0</td></tr><tr><td> </td><td>Innmarksbeite</td><td>0.048.6</td></tr><tr><td> </td><td>Produktiv skog *</td><td>1318.91318.9</td></tr><tr><td> </td><td>Annet markslag</td><td>368.5</td></tr><tr><td> </td><td>Bebygd, samf., vann, bre</td><td>30.6399.1</td></tr><tr><td></td><td>Ikke kartlagt</td><td>0.10.1</td></tr><tr><td></td><td>Sum</td><td>1766.71766.7</td></tr></table>	TEGNFORKLARING	AREALTALL (DEKAR)			Fulldyrka jord	48.6		Overflatedyrka jord	0.0		Innmarksbeite	0.048.6		Produktiv skog *	1318.91318.9		Annet markslag	368.5		Bebygd, samf., vann, bre	30.6399.1		Ikke kartlagt	0.10.1		Sum	1766.71766.7	Kartet viser valgt type gårdskart for eiendommen man har søkt på. I tillegg vises bakgrunnskart for gjenkjenningse. Arealstatistikken viser arealer i dekar for alle teiger på eiendommen. Det kan forekomme avrundingsforskjeller i arealtallene.
TEGNFORKLARING	AREALTALL (DEKAR)																												
	Fulldyrka jord	48.6																											
	Overflatedyrka jord	0.0																											
	Innmarksbeite	0.048.6																											
	Produktiv skog *	1318.91318.9																											
	Annet markslag	368.5																											
	Bebygd, samf., vann, bre	30.6399.1																											
	Ikke kartlagt	0.10.1																											
	Sum	1766.71766.7																											
GÅRDSKART 1563-87/1/0 Tilknyttede grunneiendommer: 87/1/0	* Produktiv skog er skog på fastmark og myr med skogbonitet lav eller bedre.	Ajourføringsbehov meldes til kommunen. Arealressursgrenser Eiendomsgrenser Driftssenterpunkt																											

NIBIO
NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

NAUST / RYSSDALLEN

Arkivsaksnummer: 2021/12326-9

Saksbehandler: Bernhard Svendsgard

Dato: 27.05.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	22/2022	20.06.2022

Klage på vedtak - Dalsida LVO - dispensasjon - riving av eksisterende bu - oppføring av ny hytte og uthus gbnr 57/3 - Motterudholet - Margith og Magne Sveen

Innstilling fra forvalter

Klagen på Dovrefjell nasjonalparkstyres vedtak 10/2022 den 28.03.22, søknad fra Margith og Magne Sveen, tas ikke til følge.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Klage M Sveen 190422
- 2 Dalsida LVO - dispensasjon - riving av eksisterende bu - oppføring av ny hytte og uthus gbnr 57_3 - Motterudholet - Margith og Magne Sveen

Saksopplysninger

Dovrefjell nasjonalparkstyre avsto i vedtak 10/2022 den 28.03.22 søknad fra Margith og Magne Sveen om riving og oppsetting av ny og større hytte ved Motterudholdet i Dalsida LVO. Vedtaket følger vedlagt.

Sveen påklager avslaget i epost av den 19.04.22. Klagen er vedlagt i sin helhet.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Formålet med opprettelsen av Dalsida landskapsvernområde:

1. *Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.*
2. *Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.*
3. *Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.*

Forskriften for Dalsida LVO § 3.1.1. forbyr alle tekniske inngrep, bl.a. «*oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger*». Etter samme § 3.1.3. kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til «*Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.*»

Etter § 3.1.3 b og c kan det gis tillatelse til ombygginger/restaurering av eksisterende bygninger og mindre tilbygg til eksisterende bygninger.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen sier følgende:

Tilbygg, ombygginger, utvidelse eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/utvidelser må vurderes i forhold til verneformålet.

Forvaltningsplanen har også disse retningslinjene:

Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.

Vurdering

Klager er part i saken og klagen er rettidig. Klagen tas derfor opp til behandling.

Klagen fokuserer på tre punkt i avslaget og en vil her gi en vurdering de momentene klager framhever.

Landbruksdrift

Klager mener garden bua er tilknyttet drives med husdyrproduksjon, som en følge av at jorda leies ut til en gardbruker som driver med sau. Det fremheves også at en de siste årene har dyrket opp ny jord og drevet aktiv jordforbedring. Det er vedlagt et brev fra leietaker ang leie av beite og bu.

Forvaltningspraksis, både etter naturmangfoldloven og annet lovverk, tilsier at gardsbruk med utleie av egen jord og ingen egen drift ikke defineres som gardsbruk i aktiv drift. Utleide bruk kan derfor ikke hevde behov for tiltak.

Lesja kommunes planregister viser også at tunet og bygningene på gardsbruket er regulert til næringsformål/overnatting.

Leietaker kan på selvstendig grunnlag søke om nødvendige tiltak i forbindelse med sin landbruksdrift. Klager kan også på et senere tidspunkt søke om tiltak i landbrukssammenheng, dersom driften på garden tas opp igjen.

Størrelse på ny bu – hensynet til villreinen i Snøhettaområdet

Klager viser til tidligere saksgang og til andre saker/buer i området som har fått tillatelse til økt areal og at denne bua er den eneste som er av så liten størrelse.

I andre saker er ikke økningen i areal mer enn 30% og for flere andre buer i området er endringer utført før vernetidspunktet. Før søknaden ble sendt, hadde forvalter møte med søkerne. I møtet ble det framholdt at 15 m² var signalisert av tidligere forvalter som en øvre grense for hva som kan tillates. Forvalter presiserte i møtet at det heller ikke er sikkert at 15 m² kan godkjennes.

Det er fortsatt slik at en nesten tredobling av areal og vesentlig standardøkning vil medføre mer bruk av villreinens leveområder. Det må påpekes at villreinnemnda og fylkeskommunen er klare i sine uttalelser og anbefaler at dispensasjon ikke gis.

Klager viser til samtaler med erfarne jeger i området, der det sies at området ved bua ikke brukes av reinen. Vi har i motsetning til dette også fått tilbakemeldinger om at reinen bruker området inntil bua og at den jevnlig trekker forbi.

De nasjonale signalene om å ivareta villreinen og dens levearealer er blitt vesentlig styrket de siste årene.

IUCN satte i 2016 villreinen på den globale rødlista for truede arter, som følge av en global tilbakegang på om lag 40 % siste 21-27 år (<https://www.iucnredlist.org/species/29742/22167140>).

I 2021 ble villreinen plassert også på den norske rødlista i kategorien «Nær truet».

Forskriften for kvalitetsnorm for villrein fastsatt i juni 2020. *«Formålet med kvalitetsnormen er å bidra til at villrein, og de ulike villreinområdene, forvaltes på en slik måte at internasjonale forpliktelser overholdes, og at nasjonale målsettinger om ivaretagelse av levedyktige bestander innenfor sine naturlige utbredelsesområder nås»* I klassifiseringen av de 10 nasjonale villreinområdene har Snøhetta blitt klassifisert som rødt (trafikklysklassifisering) av en ekspertgruppe, dvs. at tilstanden for villreinen vurderes som dårlig. Som følge av klassifiseringen skal Klima- og miljødepartementet nå vurdere om det skal utarbeides en tiltaksplan for villreinbestanden/villreinens leveområder i Snøhetta (<https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/2991315>).

Snøhetta villreinområde inngår sammen med fem andre nasjonale villreinområder i den nordlige europeiske villreinregionen. Den sørlige europeiske villreinregionen består av fire områder, der det er påvist den dødelige og smittsomme skrantesjuken i to av områdene (Nordfjella og Hardangervidda). Den nordlige villreinregionen forvalter med andre ord det siste regionale villreinområdet i Europa uten smittsom skrantesjuke. I den nordlige villreinregionen overlapper de nasjonale villreinområdene i stor grad med nasjonalparkene, slik at nasjonalparkforvaltningen blir svært viktig for å ivareta villreinens leveområder.

Kvalitetsnormarbeidet for villrein har vist at villreinstammen i Snøhettaområdet har store utfordringer. Både trekkveger og leveområder er under press og nasjonalparkstyret har muligheter til å bedre reinens situasjon gjennom blant annet bygg- og arealforvaltning. En kan derfor ikke tillate tiltak som øker ferdsele i og inn i reinens leveområder.

Naturmangfoldlovens § 9 om føre-var-prinsippet tilsier at en må gjøre vurderinger omkring muligheten for at tiltaket vil kunne virke negativt inn på naturverdiene i området. I denne saken må dette prinsippet veie tyngre enn fordelene søker kan ha av tiltaket.

Oppsummering

En kan ikke se at klagen frembringer nye, vesentlige argumenter for at tillatelse skal gis. Spørsmålet er fortsatt om en skal godkjenne oppføring av en ny hytte som erstatning for en eldre bu, der hovedformålet er fritidsbruk, i et nasjonalt villreinområde hvor reinstammen har store utfordringer.

Alle tiltak, selv mindre utbygginger, har negativ innvirkning på reinen. Sumvirkningen av alle tiltak i verneområdene har stor innvirkning på både leveområder og trekkveger.

Styret bør derfor avvise klagen, og oversende saken til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

From: magne@sveen.dk[magne@sveen.dk]
Sent: 19.04.2022 20:50:41
To: Postmottak SFIN[sfinpost@statsforvalteren.no];
marit.svanborg@lesja.kommune.no[marit.svanborg@lesja.kommune.no]
Cc: 'Elin'[elin.stavheim@lesja.kommune.no]; magne@sveen.dk[magne@sveen.dk];
margith.sveen@gmail.com[margith.sveen@gmail.com]
Subject: Klage på Hytte i Heimrasten, Lora, deres ref: 2021/12326-7 432.2

Nasjonalparkstyre, Dovrefjell.
sfinpost@statsforvalteren.no

Vennligst motta herved :

Klage på : Dalsida LVO - dispensasjon - riving av eksisterende bu - oppføring av ny hytte og uthus gbnr 57/3 - Motterudholet - Margith og Magne Sveen

Deres referanse : 2021/12326-7 432.2

Referat mottatt: From: sfinpost@statsforvalteren.no sfinpost@statsforvalteren.no

Sent: Wednesday, **30 March 2022 11.43**

To: Magne Sveen magne@sveen.dk

Subject: Melding fra Statsforvalteren

Vi vil herved fremme klage på konklusjonen av søknaden om riving av falleferdig bu og oppføring av ny bu og uthus for gbnr. 57/3 i Heimrasten, Lora.

Klagesaken er vedlagt i word : «Klage på Sveabua i Heimrasten» sammen med

1. Møte referat fra Lesja Kommune ved Marit Svanborg
2. Brev fra Wenche Holløkken og Geir Kornkveen
3. Sveabuas beliggenhet i Heimrasten
4. NINA Rapport fra Lesja Kommune.

Etter avtale med saksbehandler Bernhard Svendsgard, sendes originalen bare til Nasjonalparkstyret og

Lesja kommune. Alle tilbakemeldinger sendes til : magne@sveen.dk kontakt telefon 41430056.

Vennlig hilsen,

Margith og Magne Sveen

Lora, 17. april, 2022.

Nasjonalparkstyre, Dovrefjell.

sfinpost@statsforvalteren.no

<http://www.nasjonalparkstyre.no/dovrefjell>

Klage på : Dalsida LVO - dispensasjon - riving av eksisterende bu - oppføring av ny hytte og uthus
gbnr 57/3 - Motterudholet - Margith og Magne Sveen

Deres referanse : 2021/12326-7 432.2

Referat mottatt: **From:** sfinpost@statsforvalteren.no <sfinpost@statsforvalteren.no>

Sent: Wednesday, **30 March 2022 11.43**

To: Magne Sveen <magne@sveen.dk>

Subject: Melding fra Statsforvalteren

Vi vil herved fremme klage på konklusjonen av søknaden om riving av falleferdig bu og oppføring av ny bu og uthus for gbnr. 57/3 i Heimrasten, Lora.

Vår klage fokuserer på de tre aktuelle punkt i deres oppsummering. Vi har også tillatt oss og kort dokumentere viktige punkt i de tre avslagene ref. størrelse på ny bu/hytte fra de tre søknader som dere har behandlet de siste 10 år.

Deres oppsummering av vår søknad:

Det er ikke rom for å godkjenne riving og oppføring av ny bu av denne størrelsen innenfor rammene som er gitt av verneforskrift og forvaltningsplan ut i fra:

- 1) bua tilhører en landbrukseiendom uten husdyrdrift i området og nytt bygg vil bli en ren fritidseiendom*
- 2) omsøkt arealøkning overskrider langt det som er forvaltningspraksis på 30% tilbygg på eksisterende bygg*
- 3) omsøkt arealøkning og standardøkning vil medføre vesentlig mer ferdsel og bruk av reinens leveområde og vil derfor være i strid med målet om å ta vare på reinens leveområder*

Kommentar til punkt 1.

- 1) Bua tilhører en landbrukseiendom uten husdyrdrift i området og nytt bygg vil bli en ren fritidseiendom*

Dette er direkte feil.

Sveen Gård, har de siste 12 år vært utleiet til Wenche Holløkken og Geir Kornkveen til forproduksjon og sauebeite vår og høst. Vi har de siste 5 år grøftet alle jorder for moderne traktor drift. Vidre har vi ryddet ca 15 mål utmark til godt beite område og dyrket opp ca 30 nye mål for forproduksjon. Vår ryddings/dyrkings og drenerings plan blir ferdigstillt høsten 2022. Alle planer er godkjent av Lesja Kommune (LK). Vi referer til vedlagt dokument fra LK hvor denne forbedring og innsats omtales
Refereranse Vedlegg : Uttalelse fra Lesja Kommune ved Marit Svanborg (med vedlegg)

Kort utdrag fra M.Svanborg epost « Landbrukseiendommen Sveen er i drift ved utleie av jorden, og har de siste årene vært nydyrket for å få mer og bedre landbruksarealer. Landbrukseiendommen er utleid til en produsent med sauehold, som også har beitedyr både i Lordalen og i Lesja heimrast».

Både Nordre og Søre Sveen har beiterettigheter i Heimrasten på Lora. Våre leietakere kontaktet oss sist høst om å inkludere gårdens beiterettigheter i sin leieavtale til sommerbeite for sin sauedrift. Vi har vedlagt deres skriftlige søknad hvor de seriøst vurderer å flytte sitt sommerbeite fra Lordalen til Heimrasten som et ledd i et konfliktdempende tiltak mot den økende trend i sauedrap fra ørn og jerv i Lordalen. Siste år mistet de 70 sauer, hovesakelig lam.

I samme brev ber de om å leie vår bu til gjeterbu siden den ligger i det området hvor sauene beiter og at det ikke finnes andre gjeter buer i Lora Heimrast. Dette betyr at bua kan bli til verdifull bruk i et landbruks formål og ikke bare en «ren fritidseiendom» som det lyder i deres konklusjon.

Referanse : Brev fra Wenche Holløkken og Geir Kornkveen.

Kommentar til punkt 2.

2) omsøkt arealøkning overskrider langt det som er forvaltningspraksis på 30% tilbygg på eksisterende bygg

Først ønsker vi å dokumentere, i korte punkt, saksgangen i våre søknader de siste 10 år.

- 1) Til vår første søknad i 2012 ba vi lederen for Lesja Heimrast om råd på hvor stor hytte vi kunne søke om på det festet vi betalte for i Lesja Heimrast de siste 60 år. Deres råd og godkjenning var **på 35 kvm**. Søknaden ble godkjent av Lesja Heimrast brev datert 13.06 2012 (ref 2012/1062/3/057/003) Etter 2 år i en skuff og flere purringer, ble den avslått fra Dovre Nasjonalparkstyre, 08.04.2015. Grunnen til avslaget var størrelse.
- 2) Vår andre søknad ble innsendt 27. juni 2015 og vi reduserte størrelsen til 24 kvm med den gamle bua på 7,6kvm som uthus/do. Dette ble igjen nedstemt pga størrelse (31,6 kvm totalt) med følgende tillegg «Dovre nasjonalparkstyre vil se positivt på en søknad om bygging av ei ny bu på ca. 15 m2 bebygd areal med en frittstående utedo på ca. 1 m2, og at den gamle bua på 7,6 m2 rives»
- 3) I samme møte fremlegger Hanne Velure (Lesja) og Magnhild Vik (Rauma) følgende forslag;

Behandling i møtet

Hanne Alstrup Velure og Magnhild Vik satte fram følgende forslag:

“Dovre nasjonalparkstyre imøtekommer delvis den nye søknaden fra Margith og Magne Sveen, Lora, og gir dispensasjon til å sette opp én ny hytte på inntil 27,0 m2 i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde, til erstatning for gammel bu. Den gamle bua skal rives. Uthusfunksjoner skal løses innenfor nybygget på 27 m2”.

Vedtak

For innstillingen: Ingen stemmer. Som forslaget fra Velure / Vik: Enstemmig vedtatt.

Vedtaket ble dermed slik:

Dovre nasjonalparkstyre imøtekommer delvis den nye søknaden fra Margith og Magne Sveen, Lora, og gir dispensasjon til å sette opp én ny hytte på inntil 27,0 m2 i Motterudholet

i Dalsida landskapsvernområde, til erstatning for gammel bu. Den gamle bua skal rives. Uthusfunksjoner skal løses innenfor nybygget på 27 m².

Dessverre ble også denne nedstemt vha Miljøverndirektoratet, pga størrelse.

Dette viser at Lesja Heimrast og representanter fra Lesja/ Rauma kommune var positive til våre søknad.

- 4) Tredje søknad tok utgangspunkt i hva Nasjonalparkstyre ved Bjørve dokumenterte i avslaget på andre søknad, «Dovre fjell nasjonalparkstyre vil se positivt på en søknad om bygging av ei ny bu på ca. 15 m² bebyggd areal med en frittstående utedo på ca. 1 m², og at den gamle bua på 7,6 m² rives»

Vi trodde en reduksjon til 18kvm med 2kvm uthus ville bli akseptert, men den gang ei. Vår søknader viser at vi har respektert tilbakemeldingene og redusert våre søknader til under størrelsen på de fleste buer / hytter i Lesja Heimrast. Vi syns det faktum at bua er totalt ubeboelig og falleferdig og at den i utgangspunktet er den eneste bua under halvparten i størrelse av stort sett alle buene/hyttene i hele Heimrasten bør vektlegges og ikke bare at en kalkulasjon viser et tall over fks 100%.

- 5) I Lesja Heimrast er flere større påbygg på 30% og også nye buer/hytter på størrelse på 20-25 kvm godkjent.

- Søknad fra Lars Erik Bjølverud, Lesjaskog, om å sette opp tilbygg til hytte i Svanningsbotn i Dalsida landskapsvernområde, en økning fra 20 kvm til 25 kvm

Her er vurderingene som følger fra Nasjonal parkstyret :

*“Dovre fjell nasjonalparkstyre har hjemmel i verneforskriften for Dalsida landskapsvernområde til å gi tillatelse til tilbygg på hytta i Svanningsbotn, jf. § 3, pkt. 1.3. c. Tilbygget er **forholdsvis lite**, og er **sannsynligvis ikke i strid** med verneformålet for Dalsida landskapsvernområde, som bl.a. er å ta vare på naturlandskapet og leveområdene til villreinen. **Formålet med tilbygget er å gjøre hytta mer praktisk og beboelig. Tilbygget vil sannsynligvis ikke endre ferdseilen i området så mye. I slike hytter er det en fordel å ha et eget soverom, bl.a. når det er behov for å tørke klær i oppholdsrommet, og å ha forskjellig romtemperatur i oppholdsrommet og soverommet**”*

Det ser ut som dette er betraktet som en fritidshytte og de punkt som er understreket virker logisk og rett, men hvorfor kan man ikke også se at vår bu trenger en akseptabel størrelse. Nina rapporten fra Lesja kommune summerer opp alle buer/hytter i Lesja Heimrast og det er kun vår hytte som er under 10kvm (7,6) , de aller fleste hytter er på 20 kvm og over. Derfor er det ikke noen fare for presedens i å øke denne til 18 kvm, vi trenger ett akseptabelt rom, vi spør ikke om soverom. Disse tall er tatt fra fakta i Marit Svanborgs epost

Utdrag fra Marit Svanborg epost

LESJA HEIMRASTLesja heimrast har begrenset med buer. Vangsetre - Motterudholet

«Det er kun fem buer innenfor Lesja heimrast. Buene er merket med rød stjerne i kartet over, og ligger i Motterudholet og på Vangsetre. Alle buene er rettigheter knyttet til landbrukseiendommer. Buene innenfor dette området varierer i areal, fra den minste bua i Motterudholet med et areal på 7,6 m² (Sveen) og areal fra 15-25 m² på de andre buene».

Kommentar til punkt 2.

Omsøkt arealøkning og standardøkning vil medføre vesentlig mer ferdsel og bruk av reinens leveområde og vil derfor være i strid med målet om å ta vare på reinens leveområder

Her ønsker vi å lene oss på fakta fra NINA rapporten utarbeidet av Lesja Kommune som syns å være både rettvise og faktisk i relasjon til dette, (se lengre nede).

Men, først ønsker vi å korrigere et par punkt. Det sies at vår bu ligger i Motterudholet og i vurderingen sies det at bua er 7 kvm.

Bua er 7,6 kvm, når man regner prosenter av små tall så teller desimalene! Den ligger i sydhellingen av Heimrasten ... på vei til Motterudholet. Vårt oversikt kart (**se vedlegg : Svea Buas Beliggenhet i Heimrasten**) viser nøyaktig posisjoner til alle 5 buer/ hytter i området. Vår bu ligger lengst nede, ca 200 meter fra eiendomsgrensen og ca 500 meter til bunnen av Motterudholet (sort sirkel) .

Vi har diskutert med erfarne jegere her på Lora og tegnet inn de typiske reinstrekk som viser hovedtrekk fra Kvitdalen i vest, på nordsiden av Seterhø, gjennom Motterudholet og vidre øst nord for Holsethovden. I reinsjakten er Motterudholet et kryss, ofte med mye rein, sikkert grunnen til at disse tre buer/hytter ble plassert der de er.

Dere sier at en økning av arealet vil øke ferdslen vesentlig. Ettersom hytten har vært uferdig og falleferdig så har den ikke vært brukt til nå. Jeg var 10 år da far bygde den, og kan bekrefte at ingen har overnattet i hytten, litt vedmodigt, men sant. Så, ja, la meg håpe at vi kan få den opp igjen og til nytte og at noen kan bruke den. I de siste år har vi ferdes endel i Heimrasten, men kan bekrefte at det er veldig lite sommer eller vintertrafikk til fots eller på ski innenfor Sveavarden. Det er relativt bratt og langt opp til snaufjellet, derfor er Sveadråga ikke brukt så mye som før. Til eksempel har det ikke vært noen skiturister lengre enn til varden denne påsken.

Nina rapporten fra Lesja Kommune bekrefter dette i sitt faglige innhold som også Marit Svanborg har understreket i sin epost om saken

Se Vedlegg : Nina rapport fra Lesja Kommune

Utdrag av konklusjonene i NINA Rapport 932, slik det er sammenfattet av Lesja kommune:

«Det er meget lav ferdselsintensitet i området. Ferdselen er i stor grad knyttet til tråkk langs vann og vassdrag, og dreneringer i landskapet. Data og analyser fra hyttebøker i området, viser at det ikke har vært en signifikant økning i ferdselen i området. Faktisk medførte utsetninger av ørret til fisketomme vann og vassdrag på 1950- og 1960-tallet til økt trafikk og det var større lokalbruk av området den gang med jakt, fiske og beitebruk, enn det er i dag.

Det står også i rapporten at GPS punkter viser at det er stor konsentrasjon av rein i området i høysesongen i juli-august og i jaktseasonen, samtidig som trafikken er på topp i området. Likevel, intensiteten er så lav at det ikke kan påvises arealunnvikelse eller brudd i trekkveier. På mange måter representerer dette området, med den ferdselsintensitet som er påvist, at dette er et eksempel på et refugieområde for villrein, der ferdselen er så begrenset og så spredt at den bare utgjør tilfeldige forstyrrelser for villreinens arealbruk og trekk.»

Konklusjon;

Vi legger ikke skjul på at vi er meget skuffet over den negative holdningen som har rådet rundt vår falleferdige bu ved Motterudholet. Det er som om hele saken dreier seg om en lunte som tennes så snart prosent tallet ser stort ut, uten at arealet øker over grenser. Faktum er at i løpet av de siste 30-40 år var det ingen av oss som benyttet anledningen til å fordoble arealet før de mer restriktive regler ble innført, vi var dessverre (for bua) bosatt på et annet sted på kloden. De siste 10 år er vi omsider vent hjem igjen, investerer betydelige summer for å rehabilitere bygninger på gården og pløyer ny jord. Bua har vært en del av helheten på Sveen, tidene forandrer seg, minimumskravet for bostandard øker, derfor håper vi at det finnes folk i deres organisasjon som ser på at det vi spør om hverken skaper presedens, skremmer reinen eller sprenger arealgrenser som er godkjente i vårt fjell område.

Takker på forhånd for deres tillit at vi får Sveabua rustet opp for fremtidige gjeterne, jegere og feriefolk.

Beste hilsen

Margith og Magne Sveen

PS::: Vennligst send all kommunikasjon til epost : magne@sveen.dk , telefon 41430056

From: Svanborg, Marit <marit.svanborg@lesja.kommune.no>
Sent: Monday, 11 April 2022 13.29
To: magne@sveen.dk
Cc: Skotte, Mariann <mariann.skotte@lesja.kommune.no>; Stavheim, Elin <elin.stavheim@lesja.kommune.no>
Subject: Mindre byggetiltak - areal bruk ferdsel og presedens - Konklusjon

Lesja kommune viser til møte med Magne Sveen den 11.04.22. Lesja kommune viser til kunnskapsgrunnlag sammenfattet i sak om utvidelse av bu til Lars Erik Bjølverud. I denne saken fikk Bjølverud godkjent en utvidelse på 5kvm til totalt 25kvm, av både Dovrefjell nasjonalparkstyret og av Lesja kommune. I dette dokumentet viser kommunen til NINA rapport 932, antall buer i fjellet og presedensfare. Et viktig moment er at NINA rapport 932 konkluderer med at det er en lav ferdselsintensitet i område, og at bruken i dag er mindre enn tidligere. Bua til Sveen i Lesja heimrast ligger i samme landskapsvernområde. Like ved bua til Sveen ligger kun 2 andre buer, som kartvedlegget nedenfor viser. Begge de øvrige buene/hyttene er ca 20 kvm.

Landbrukseiendommen Sveen er i drift ved utleie av jorden, og har de siste årene vært nydyrket for å få mer og bedre landbruksarealer. Landbrukseiendommen er utleid til en produsent med sauehold, som også har beitedyr både i Lordalen og i Lesja heimrast.

Utdrag av konklusjonene i NINA Rapport 932, slik det er sammenfattet av Lesja kommune:

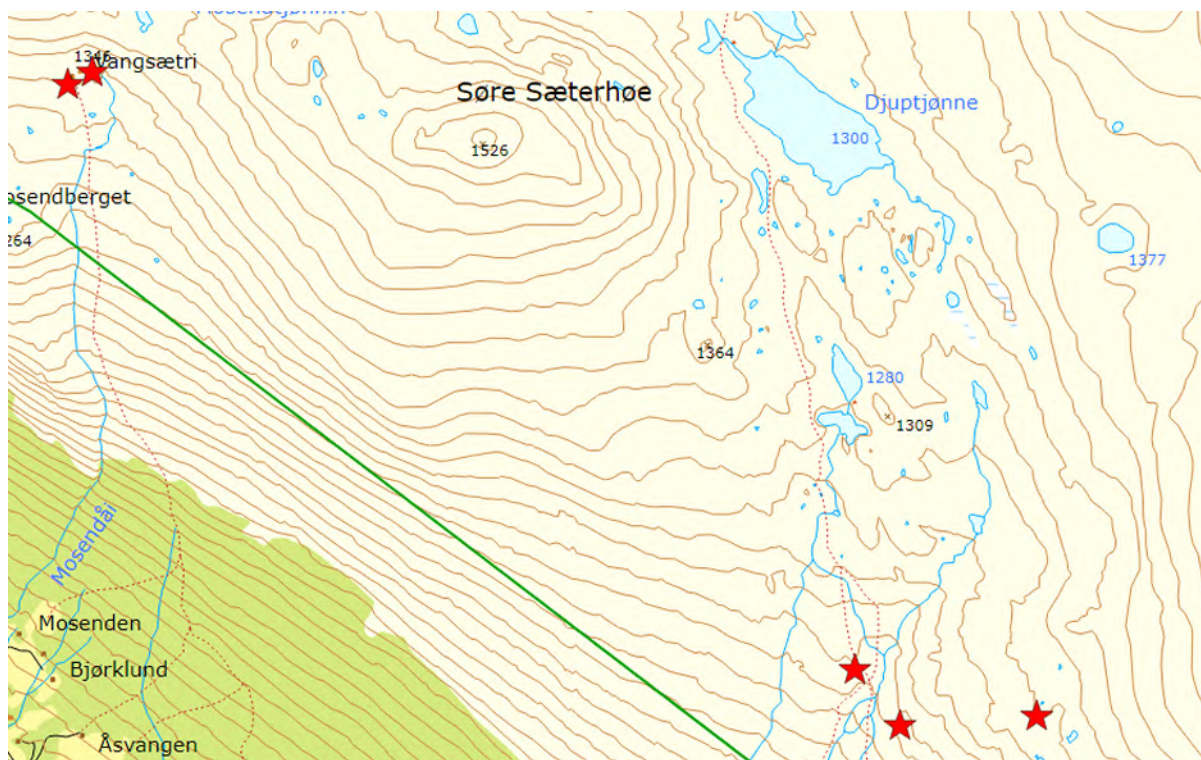
Det er meget lav ferdselsintensitet i området. Ferdselen er i stor grad knyttet til tråkk langs vann og vassdrag, og dreneringer i landskapet. Data og analyser fra hyttebøker i området, viser at det ikke har vært en signifikant økning i ferdselen i området. Faktisk medførte utsettinger av ørret til fisketomme vann og vassdrag på 1950- og 1960-tallet til økt trafikk og det var større lokalbruk av området den gang med jakt, fikse og beitebruk, enn det er i dag.

Det står også i rapporten at GPS punkter viser at det er stor konsentrasjon av rein i området i høysesongen i juli-august og i jaktseasonen, samtidig som trafikken er på topp i området. Likevel, intensiteten er så lav at det ikke kan påvises arealunnavikelse eller brudd i trekkveier. På mange måter representerer dette området, med den ferdselsintensitet som er påvist, at dette er et eksempel på et refugieområde for villrein, der ferdselen er så begrenset og så spredt at den bare utgjør tilfeldige forstyrrelser for villreinens arealbruk og trekk.

LESJA HEIMRAST

Lesja heimrast er ikke matrikulert og ligger som 0/0-eiendom i kartet. Lesja heimrast har begrenset med buer.

Vangsetre - Motterudholet

Det er kun fem buer innenfor Lesja heimrast. Buene er merket med rød stjerne i kartet over, og ligger i Motterudholet og på Vangsetre. Bygningene på Vangsetra er kodet som landbruksbygg, sel i tillegg til annen landbruksbygning, i bygningsregisteret. Alle buene er rettigheter knyttet til landbrukseiendommer.

Buene innenfor dette området varierer i areal, fra den minste bua i Motterudholet med et areal på 7 m², og areal fra 15-25 m² på de andre buene.

Med vennleg helsing

Marit Svanborg

leder forvaltning

**Lesja
nasjonalparkkommune**

Telefon: 909 20 323

E-post: marit.svanborg@lesja.kommune.no

www.lesja.kommune.no

MINDRE BYGGETILTAK I DALSIDA LVO – FERDSEL OG PRESEDENS

NINA RAPPORT

I NINA sin rapport 932 om ferdsel i Snøhetta fra 2013 står det noe om ferdsel fra Gåsbu og Dalsida landskapsvernområde (kilde kap. 3.7.2.3 i rapporten). Dette området ble valgt som et referanseområde for prosjektet som rapporten presenterer, og representerer et område med lav brukerintensitet, lav grad av tilrettelegging og hovedsakelig en bruk knyttet til lokalkjente tradisjonelle brukere som fiskere, jegere eller oppsyn av beitedyr og natur. Det er meget lav ferdselsintensitet i området. Ferdselen er i stor grad knyttet til tråkk langs vann og vassdrag, og dreneringer i landskapet. Data og analyser fra hyttebøker i området, viser at det ikke har vært en signifikant økning i ferdselen i området. Faktisk medførte utsettinger av ørret til fisketomme vann og vassdrag på 1950- og 1960-tallet til økt trafikk og det var større lokalbruk av området den gang med jakt, fiske og beitebruk, enn det er i dag.

Det står også i rapporten at GPS punkter viser at det er stor konsentrasjon av rein i området i høysesongen i juli-august og i jaktsesongen, samtidig som trafikken er på topp i området. Likevel, intensiteten er så lav at det ikke kan påvises arealunnvikelse eller brudd i trekkveier. På mange måter representerer dette området, med den ferdselsintensitet som er påvist, at dette er et eksempel på et refugieområde for villrein, der ferdselen er så begrenset og så spredt at den bare utgjør tilfeldige forstyrrelser for villreinens arealbruk og trekk.

BYGGETILTAK PÅ BUER - AREAL, BRUK, FERDSEL OG PRESEDENS

Rapporten om ferdsel er fra 2013, men ferdselsmønsteret er nok ganske identisk i dag og det gir et godt bilde av dagens bruk av området. Mindre byggetiltak på buer i fjellet handler i hovedsak om å gjøre buene mere praktiske, legge til rette for en bedre bruk de gangene bua faktisk er i bruk. Bruk av buene ivaretar tradisjoner i fjellet knyttet til jakt og fiske sett i et kulturhistorisk perspektiv.

Rapporten beskriver at hovedtyngden av ferdselen i området er knyttet til dette, og at lokalbruk av området var større tidligere. Det er i dag variert bruk av buene, og ikke alle ser behovet for å bygge på. Det er uansett svært begrensede muligheter for utvidelser på etablerte buer i området blant annet på grunn av arealgrenser satt fra grunneier sin side. Lang avstand fra bilveg til flere av buene i området med 4-6 timers gåtur, er i seg selv en begrensning for bruken. Det har de siste 10 årene vært svært få byggesaker innenfor Dalsida landskapsvernområde.

Kartoversiktene som er utarbeidet for hele landskapsvernområdet har totalt 62 bygningsobjekter. Da er ikke bygningspunkter knyttet til seterområdene tatt med eller uthus som noen av buene har. Setrene på like linje med tilsynsbuene er i samsvar med landbruksformålet og kommuneplanens arealdel og tiltak her vurderes etter andre interesser og ikke i forhold til § 19-2 i plan- og bygningsloven. For naustene i statsallmenningen har ikke grunneier praksis for å gi tillatelse til å utvide arealet utover etablert situasjon, og de vil derfor være ikke presedensgivende for andre saker. De kan uansett ikke sammenlignes med buer. Det er også mange steinbuer innenfor dette området som ikke er markert med bygningspunkt på kartet, men som finnes i andre registre som GISLink. Disse er ikke relevante med tanke på bygging eller utviding og er ikke vurdert i saken. To bygninger er fjellstyrebuer og en mindre bu er tilhørende Lesja jeger og fisk. Disse har en noe annen bruk og skiller seg litt ut i forhold til de andre buene.

Med disse betraktningene er vi nå nede på 46 bygninger i hele landskapsvernområdet som er relevante å se nærmere på. Det er 37 av de 46 bygningene som er buer definert som rettigheter knyttet til landbrukseiendommer, og som ikke kan deles fra som selvstendig fester. Ut fra hva som skrives om ferdsel knyttet til lokalbruk i NINA sin rapport, så var ferdselen større til buene før enn de er i dag. Med tanke på presedens for tilsvarende saker så er det i tillegg til ferdsel sett på arealet på eksisterende buer.

I Lesjaskog heimrast setter grunneier arealgrensen for buer på maks 25 m². Dette er også praksisen for buer i Statsallmenningen. Arealgrensene er i seg selv begrensende med tanke på presedensfaren for tilsvarende byggetiltak, som det Bjølverud søker om. Lesjaskog heimrast er grunneier av en stor del av området og det er mange som har del i sameiet. Det er dette området som har flest buer, og det er her totalt 24 buer. Merrabotn har den største ansamlingen av buer innenfor Dalsida LVO med 10 buer ved øvre vatnet. Arealet på disse buene er tilnærmet arealgrensen på 25 m², bortsett fra de eldste buene (anslagsvis 3) som er litt mindre, men som i tillegg har uthus. Totalarealet vil derfor ikke være så ulikt når uthuset regnes med.

Buene ved Søreibusvatnet, minst ei av buene ved Mølmsvatnet, den andre bua i Svanningsbotn, buer ved Damtjønne er alle buer med areal oppunder arealgrensen på 25 m². Spredt i hele Lesjaskog heimrast er det anslagsvis 5 buer med tilsvarende areal som Bjølverud har, som er ei bu på 20 m², og 4 buer som er på cirka 15 m² eller litt mindre.

Innenfor statsallmenningen er det også noen buer. De fleste er det lang gangavstand til og de har veldig begrenset bruk. Buene i statsallmenningen er generelt noe mindre, men det er også færre buer her enn i Lesjaskog heimrast. Arealstandarden er nok her mere innenfor 15-20 m², bortsett fra fjellstyrebua ved Vangstjønne og ved Langtjønne, som er 25 m². De tre fritidsfestene ved Gåsbue har naturlig nok mere hyttepreg og har en annen standard, da de ligger i nærhet til bilveg og har mere tilgjengelig adkomst gjennom hele sommerhalvåret. Buene i fjellet kan ikke sammenlignes med fritidsfestene på Gåsbue.

I Lesja heimrast er det få buer og har beliggenhet på Vangsetra og i Motterudholet. Totalt fem buer med varierende areal, ei bu på 7m², de andre fra anslagsvis 15m² til 20m².

KONKLUSJON

Dalsida landskapsvernområdet strekker seg over et stort areal. De få buene som har areal på rundt 15-20 m² ligger spredt innenfor hele området, de har en begrenset bruk, mange ligger lite tilgjengelig og flere ser derfor ikke behovet for å gjøre endringer på den bua de eier. I de områdene som ligger lettest tilgjengelig gjennom hele året, som Merrabotn og området fra Fjellvegen på Lesjaverk, og som også er det området som har størst tetthet av buer, har de fleste buene fullt utnyttet arealgrense på 25 m² som er tilsvarende den andre bua i Svanningsbotn. Det vil si at presedens ikke er til stede her. Dette gjelder også buene både ved Damtjønne og Søreibusvatnet, som er buer med areal opp mot 25 m².

Det er viktig å presisere at det for andre byggetiltak i området må gjøres vurderinger knyttet til eksisterende areal og situasjon sett opp mot tiltaket det søkes om. 5 m² tilbygg som Bjølverud søker om er et lite tiltak i forhold til den bua han har, og det handler i hovedsak om å gjøre den eksisterende bua mere praktisk i forhold til den etablerte bruken. Byggetiltaket til Bjølverud er nøkternt, det vil neppe føre til økt bruk av bua eller totalt sett skape særlig stor presedens for tilsvarende saker, slik vi ser det. Ferdsele i Dalsida landskapsvernområde vil derfor ikke påvirkes nevneverdig.

KILDER

Kart, matrikkel og byggesak

Seterbok for Lesja

GISLink, bilder av buene

Rapport 932 NINA om ferdsel i DLVO

Lesja fjellstyre

Trond Berger, tidligere Statskog

Samtale med bueiere - Lesjaskog heimrast, Aud Einbu, Frank Mølmen, Per Øven Øverli, Mikal Mølmen, Eirik Sæther, Per Inge Skotte, Kjetil Espeseth og Hallvard Doseth.

Oversikt kart som viser beliggenheten til Sveabua og typiske reinstrekk i området.

Svea Bua ligger ca 200 m Nord for Eiendomsgrensen, ca 500 meter til selve Motterudholet

**Sveavarden
Sveadråge**

Lora, 4 oktober 2021.

Magne Sveen,

Romsdalsvegen 2471, 2666 Lora.

Vi ønsker å spørre deg om det er mulig å utvide vårt leiemål av Sveen (gn.57 bn.3/12) til å inkludere beiteretten som følger deres gård for sauebeite i Heimrasten på Lora. Vi har de siste 12 år leiet jordene til forproduksjon og til vår/haust beite for sauene våre.

Grunnen til dette er at vi har hatt store dyretap på grunn av jerv og ørn i Lordalen. Tapene er stigende og nådd et nivå hvor vi er nødt til å vurdere alternativer for sommerbeite til vår sauedrift. Derfor vil det for oss være et godt alternativ å flytte dyrene til Heimrasten på Lora hvor dere har beiterett og et område som har vært mindre utsatt for vilt tap. En slik mulighet vil hjelpe oss betraktelig og være et konfliktdempende tiltak for saue driften vår.

I tillegg vil vi gjerne spørre om vi kan leie deres jakt og gjeterbu som ligger i samme området, innenfor Sveavarden på vei til Motterudhålet. Det er ingen gjeterbu i dette området og en sesong leie vil løse dette problemet og skape et verdifullt grunnlag for beite for vår sauer.

Hytten er i dårlig stand i dag, men håper den kan bli satt istand og rustet opp, slik at vi med sikkerhet kan lagre saltsteiner og utstyr der, med tett tak, vinduer og låsbare dører. Vidre er det viktig å kunne bruke den til tilsyn/ettersyn og bo der når været er dårlig, spesielt i sauesanking om høsten.

De nye gjeterbuene vi satte opp i 2013 i Lordalen var ca. 20 kvm med 2 kvm bod og utedo.

Vi er selvfølgelig klar til å betale en sesongleie for beiteretten og ta vår del av det årlige vedlikehold/renhold av bua, etter nærmere avtale.

Beste hilsen,

Wenche Holløkken
Wenche Holløkken

Geir Kornkveen

Geir Kornkveen

Magne Sveen
Kemer Mh.1536 Sk. Apollo, Sit., G.BI.No.16 Side Manavgat, Antalya,
Tyrkia, Utvandret

Saksbehandler Bernhard Svendsgard

Vår ref. 2021/12326-7 432.2

Deres ref.

Dato 30.03.2022

Dalsida LVO - dispensasjon - riving av eksisterende bu - oppføring av ny hytte og uthus gbnr 57/3 - Motterudholet - Margith og Magne Sveen

Vedlagt følger vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre ang riving/oppsetting av ny bu i
Motterudholet.

Med hilsen

Bernhard Svendsgard
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Klageadgang

Du kan klage på vedtaket til Miljødirektoratet og be om at det endres. Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til deg. Det er tilstrekkelig at du har postlagt klagen innen denne fristen.

Klagen skal sendes skriftlig til nasjonalparkstyret. Angi vedtaket du klager over, den eller de endringer du ønsker, og de grunner du har for at vedtaket bør endres. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bør du oppgi når du mottok dette brevet. Vi gjør oppmerksom på at også andre enn søker kan ha rettslig klageadgang.

Kopi til:

Statens naturoppsyn Hjerkin	Norsk villreinsenter nord	2661	HJERKINN
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Lesja kommune	Postboks 53	2665	LESJA
INNLANDET	Postboks 4404 Bedriftssenteret	2325	HAMAR
FYLKESKOMMUNE			
Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevat	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkin med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkin, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2021/12326-5

Saksbehandler: Bernhard Svendsgard

Dato: 25.02.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	10/2022	28.03.2022

Dalsida LVO - dispensasjon - riving av eksisterende bu - oppføring av ny hytte og uthus gbnr 57/3 - Motterudholet - Margith og Magne Sveen

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre vedtar:

1. Søknad fra Margith og Magne Sveen om å få rive sin bu i Motterudholet og bygge opp ny bu på 18 m2 og uthus på 2 m2 avslås på bakgrunn av at tiltaket strider mot verneformålet og vernebestemmelsene, jf. forvalters vurdering.

Vedtaket hjemles i verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde, §§ 2 og 3.1.1.

[--- slutt på innstilling ---](#)

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 28.03.2022

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

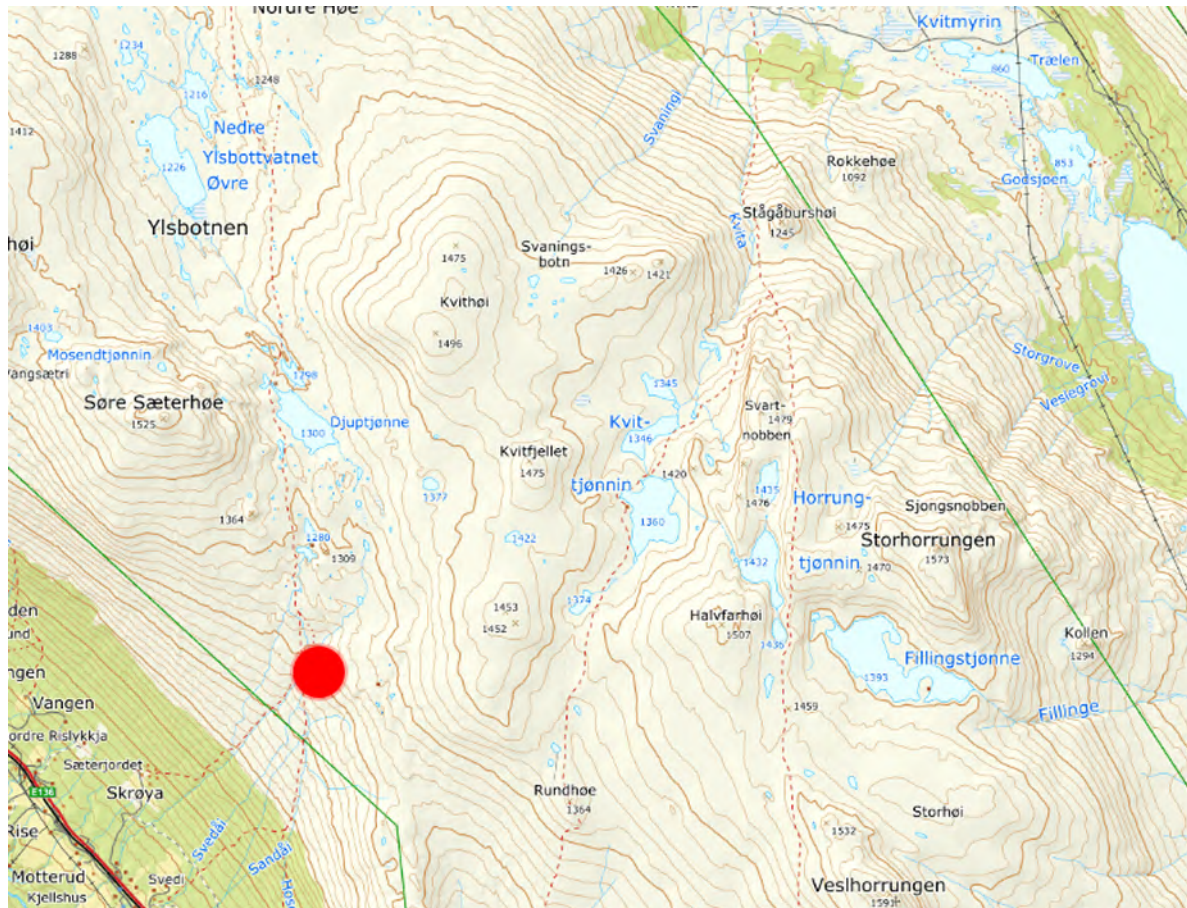
Dokumenter i saken

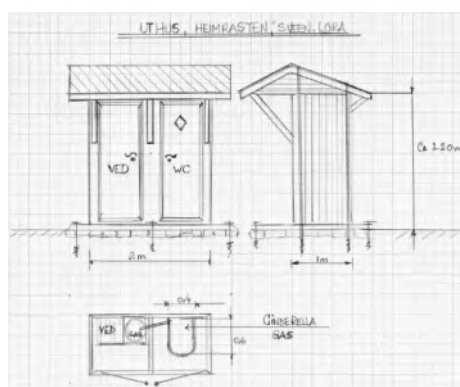
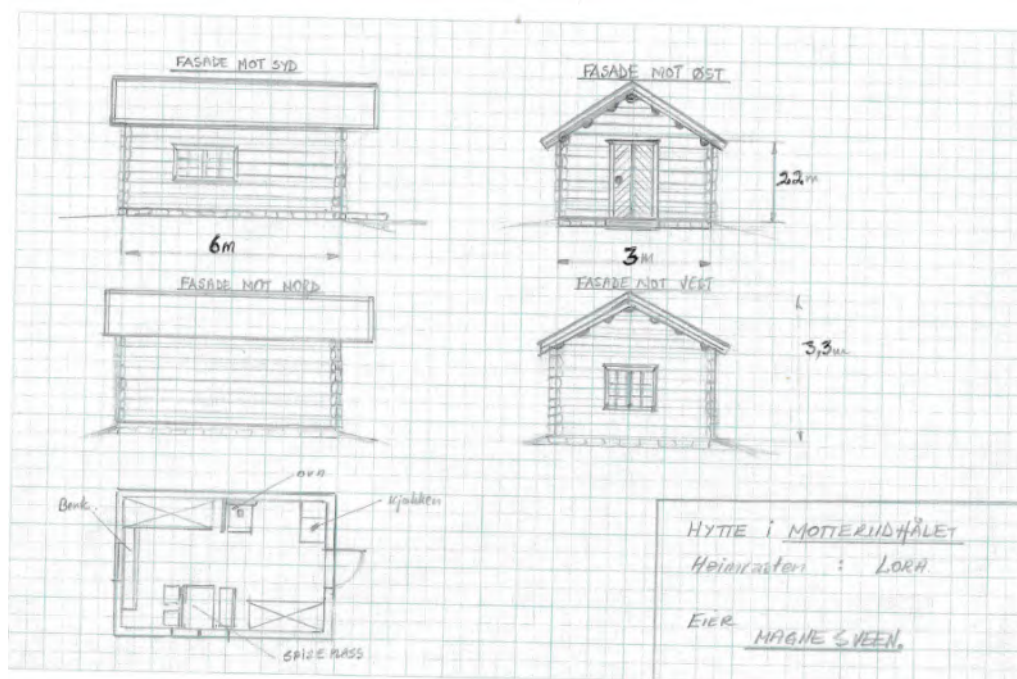
Vedlegg:

- 1 Søknad og uttalelser
- 2 Tidligere saksgang - [lenket opp separat ...](#) pga stort dokument best å lese om du laster ned og åpner i PDF-leser – slå på bokmerker

Saksopplysninger

Margith og Magne Sveen søker om å få rive sin bu i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde og sette opp ny bu og uthus.

Verneformål – forskrift

Formålet med opprettelsen av Dalsida landskapsvernområde:

1. *Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.*
2. *Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.*
3. *Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.*

Forskriften for Dalsida LVO § 3.1.1. forbyr alle tekniske inngrep, bl.a. «*oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger*». Etter samme § 3.1.3. kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til «*Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.*»

Etter § 3.1.3 b og c kan det gis tillatelse til ombygginger/restaurering av eksisterende bygninger og mindre tilbygg til eksisterende bygninger.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen sier følgende:

Tilbygg, ombygginger, utvidelse eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/utvidelser må vurderes i forhold til verneformålet.

Forvaltningsplanen har også disse retningslinjene:

Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie

Vurdering

Sveen søker om å få rive en bu på om lag 7 m² og erstatte denne med totalt 20 m² bebyggelse. Eksisterende bu er nå i dårlig forfatning, men har heller ikke tidligere vært av høy standard.

En søknad ang oppbygging av større bu (til sammen 27 m²) har også tidligere vært fremmet og avslått. Avslaget ble stadfestet av Miljødirektoratet gjennom klagebehandling. Sakens dokumenter er vedlagt.

Lesja kommune har sendt søknaden til uttalelse hos Statsforvalteren, Villreinnemnda for Snøhetta/Knutshø og Innlandet fylkeskommune. De to sistnevnte har avgitt uttalelse

Villreinnemnda sier:

«Omsøkte tiltak ligger innenfor nasjonalt villreinområde Snøhetta. Tiltaket må vurderes som ei ny hytte, og er derved ikke i tråd med retningslinjene for Regional plan for Dovrefjellområdet. Den samlede negative belastningen på villreinen i Snøhetta er allerede

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevat	Flåman
Landskapsvernområde	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområde	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

stor. Ei ny, større hytte vil trolig føre til mer ferdsel og bruk, i et område hvor det vanligvis er lite ferdsel. Om vinteren kan denne økte ferdselen få betydning for villreinen som bruker den sør-østlige delen av Dalsida landskapsvernområde og Motterudholet som vinterbeite. Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder frarår av den grunn at Lesja kommune innvilger dispensasjon til oppføring av ny hytte og uthus.»

Innlandet fylkeskommune konkluderer med:

«For at dispensasjonen skal godkjennes skal fordelene være klart større enn ulempene. Til tross for at søker har redusert størrelse på omsøkt bygg, er bygget tre ganger størrelsen av eksisterende jaktbu, tiltaket vil trolig føre til økt bruk av hytta og øke ferdsel i landskapsvernområdet. Presedensfaren bør vurderes, og vi mener tillatelse til oppføring av bygg som omsøkt vil medføre en økt presedensfare for oppføring liknende tiltak. Slik fylkeskommune ser det er ikke fordelene klart større enn ulempene ved en dispensasjon og vilkårene er dermed ikke oppfylt. Fylkeskommunen vil med det fraråde at det gis dispensasjon i denne saka.»

Det søkes i utgangspunktet om å få rive eksterende bu og sette opp ny. Etter verneforskriftens § 3.1.3 og retningslinjene i forvaltningsplanen, så kan en ikke gi tillatelse til nye bygninger som ikke faller inn under verneformålet. I dette området vil det si bygninger til sanking og ettersyn av dyr. Søker driver ikke med beitedyr og søknaden faller derfor utenfor forskriftens rammer.

Det kan gis tillatelse til ombygginger og mindre tilbygg til eksisterende bygninger. Forvaltningspraksis i verneområder tilsier at om lag 30% økning fra bygningens størrelse på vernetidspunktet ligger innenfor begrepet «mindre tilbygg». Her søkes det om en økning på over 2,5 ganger opprinnelig størrelse. Selv om en for slike små buer i særskilte tilfeller kan godta mer enn 30%, så er dette en vesentlig økning av arealet. Søknaden faller derfor utenfor de rammene som forskriften setter for mindre tilbygg. Bua er i dag av så enkel utforming at vesentlige økninger i areal vil endre landskapets art og karakter. Standardøkning i tillegg vil føre til mer ferdsel og bruk av et viktig beiteområde for rein.

Oppsummering

Det er ikke rom for å godkjenne riving og oppføring av ny bu av denne størrelsen innenfor rammene som er gitt av verneforskrift og forvaltningsplan ut i fra:

- bua tilhører en landbrukseiendom uten husdyrdrift i området og nytt bygg vil bli en ren fritidseiendom
- omsøkt arealøkning overskrider langt det som er forvaltningspraksis på 30% tilbygg på eksisterende bygg
- omsøkt arealøkning og standardøkning vil medføre vesentlig mer ferdsel og bruk av reinens leveområde og vil derfor være i strid med målet om å ta vare på reinens leveområder

Arkivsaksnummer: 2022/3133-6

Saksbehandler: Bernhard Svendsgard

Dato: 30.05.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	23/2022	20.06.2022

Dalsida LVO - dispensasjon - 2022 - etablering av ny bru over Sandåe - Merrabotn - Lesjaskog heimrast

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir tillatelse til oppføring av bru over Sandåe i Dalsida LVO på følgende vilkår:

- 1 Brua skal oppføres iht tegninger gitt i saksopplysningene.
- 2 Brua skal plasseres iht til kart gitt i saksopplysningene.
- 3 Bilder av brua fra fire kanter skal sendes Dovrefjell nasjonalparkstyre etter ferdigstilling.
- 4 Tiltaket skal utføres innen den 20. august 2025.

Det gis også tillatelse til fire turer med atv og transport av gravemaskin i forbindelse med arbeidene. Gravemaskinstørrelse og transportmåte for denne skal avklares med Lesja kommune.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

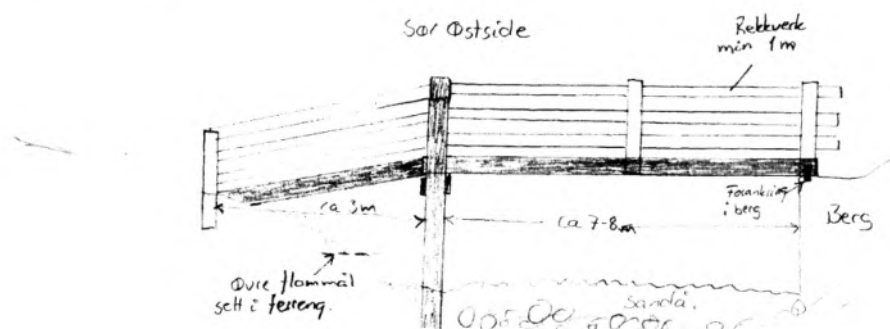
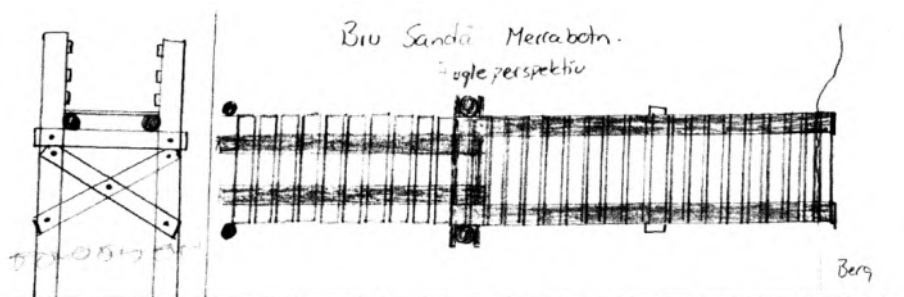
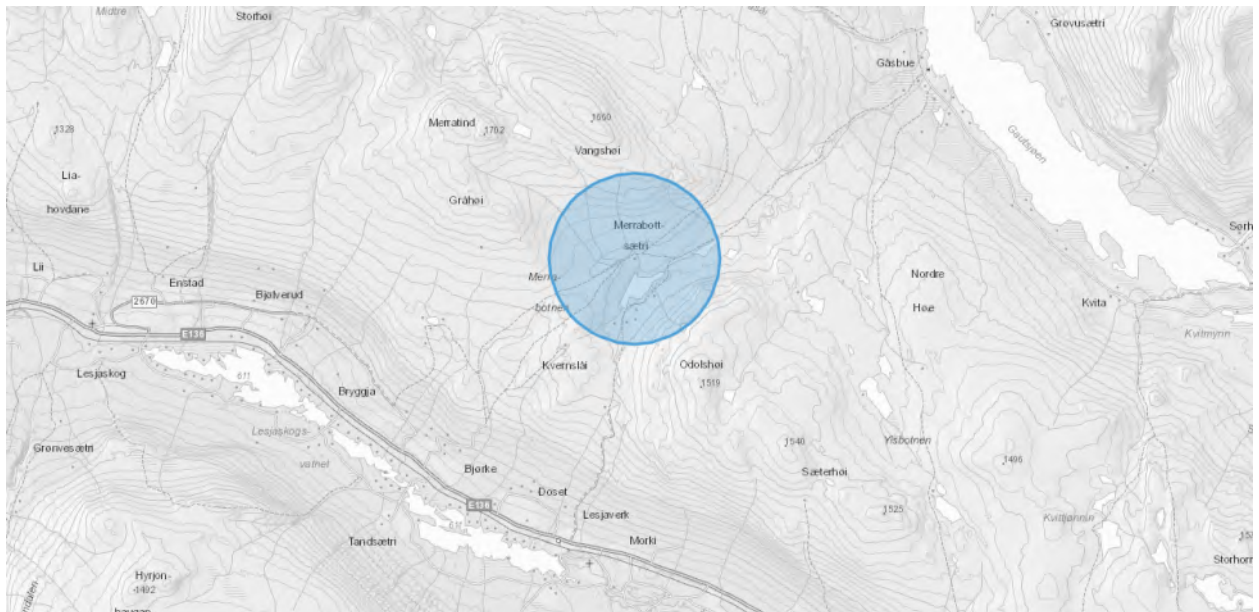
Vedlegg:

- 1 Søknad bru Sandåe

Saksopplysninger

Lesjaskog heimrast vedr. byggetiltak over Sandåe i Merrabotn i Dalsida andskapsvernområde. De ønsker å etablere ny bru over Sandåe ved Merrabottsetre, som erstatning for tidligere bru. Brua skal bygges i tre.

Det søkes samtidig om tillatelse til motorisert ferdsel, to turer med atv og innfrakt av gravemaskin.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Formålet med Dalsida landskapsvernområde er å:

1. Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.
2. Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.
3. Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

1.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

...

g. Omlegging og opprusting av veier for jord- og skogbruksformål.

h. Riving av seteranlegg.

i. Gjerdning i utmark og bygging av sankekveer.

...

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen sier ingenting spesifikt om anlegg og tiltak for beitedyr i Dalsida LVO.

Vurdering

Søknaden er sendt på høring til berørte instanser av Lesja kommune. Hverken villreinnemnda, villreinutvalget, fylkeskommunen eller statsforvalteren har vesentlige merknader til søknaden.

En bru vil lette ferdseien, både i sanking og ved ettersyn av beitedyr i området. Forvalter mener det er en fordel for verneformålet om en beitebruken i området.

Det har tidligere vært bru over Sandåe i samme område. Det søkes om endret plassering på grunn av isgang og terrengforhold. I forhold til verneformålet, så vi dette ikke ha noen konsekvenser.

Forvalter mener derfor det kan gis tillatelse til oppføring av bru over Sandåe.

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

Postboks 987

2604 LILLEHAMMER

Vår ref
2022/14-4

Deres ref

Saksbehandler
Elin Stavheim

Dato
15.03.2022

Anmodning om uttalelse - Ny bru over Sandåe i Merrabotn, Lesjaskog heimrast - Dispensasjon fra LNF-formålet i kommuneplanen - UTTALE og Avklaring etter verneforskrift Dalsida LVO

Mottakere:

- Dovrefjell nasjonalparkstyre
- Snøhetta villreinutvalg
- Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø
- Innlandet fylkeskommune
- Statsforvalteren i Innlandet

Bakgrunn:

Lesja kommune har mottatt søknad fra Lesjaskog heimrast vedr. byggetiltak over Sandåe i Merrabotn i Dalsida landskapsvernområde. De ønsker å etablere ny bru over Sandåe ved Merrabottsetre, som erstatning for tidligere bru. Brua skal bygges i tre.

Postadresse:

Besøksadresse:

Org.nr:

Telefon:

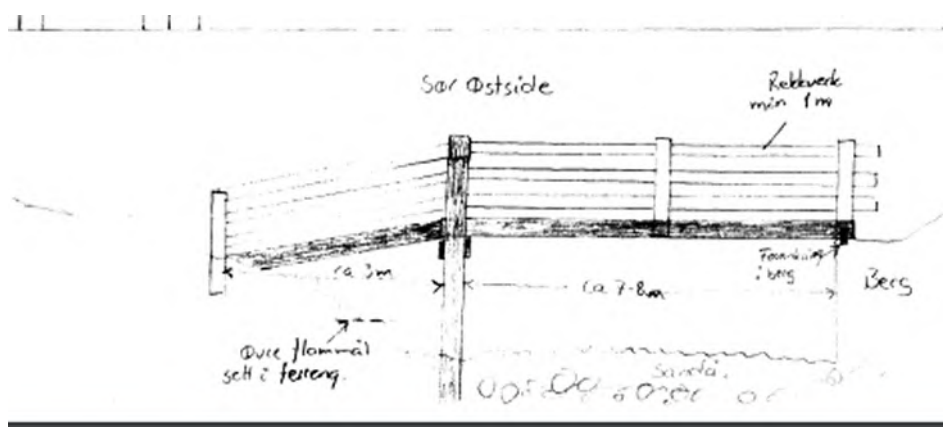
Jakup B. Klukstadsveg 32

Hjemmeside: www.lesja.kommune.no

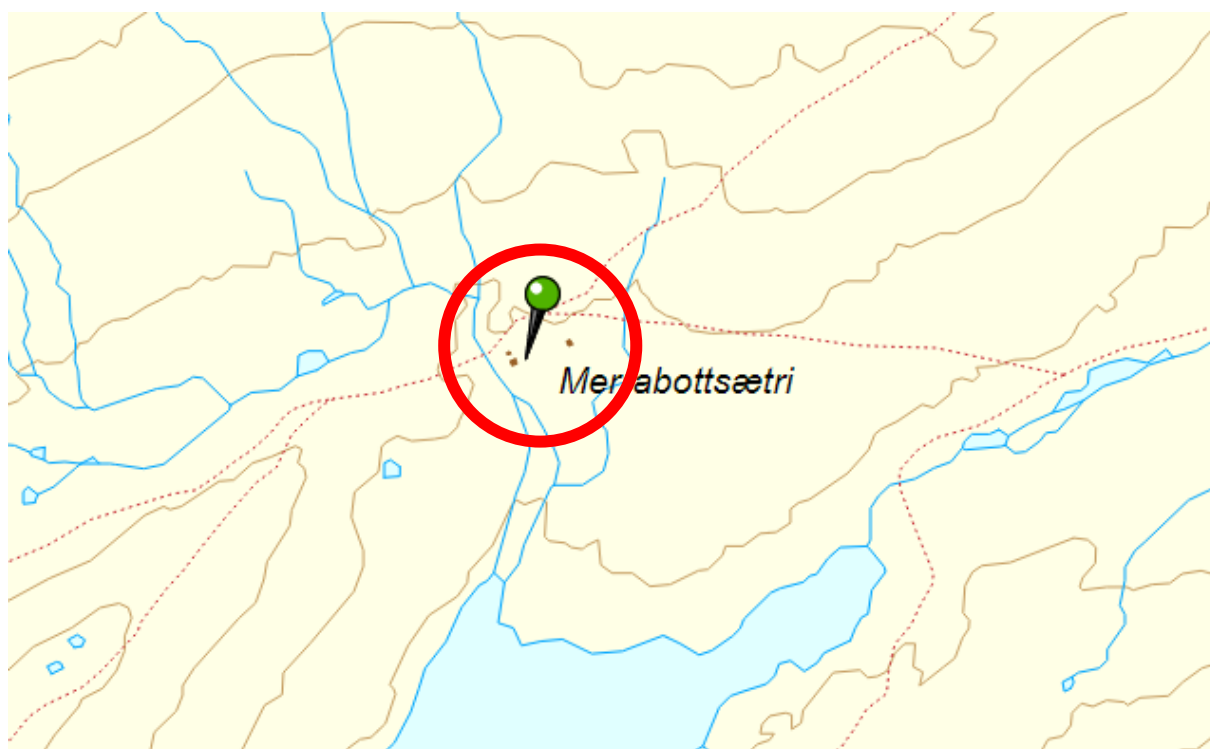
61244100

E-post:

Bankkonto:

Over: ny bru i tre

Dispensasjon fra LNF-formålet (byggeforbud):

Tiltaket er en dispensasjon fra gjeldene arealdel av kommuneplanen og byggeforbudet, jf. § 19-2 i plan- og bygningsloven.

Begrunnelse for søknaden:

"Lesjaskog Heimrast ønsker å bygge bru over Sandåe i Merrabotn etter ønske fra flere andelseiere i Lesjaskog Heimrast, eiere av setrene i området, samt Heimfjellet beitelag. Dette vil gjøre kryssingen av åa lettere for de som har tilsyn til dyr i fjellet. Brua vil bli bygget sånn at sauer kan drives over. Lesjaskog Heimrast selger også reinskort, dermed vil det også ha en betydning for jegerne i området. Det har tidligere vært bru over åa, men denne ble tatt av isgang. Dermed er det funnet en mer egnet plassering som er valgt ut ifra befaring med lokalkjente. Det er bredere elv ved den nye plasseringen, berg på den ene siden, sånn at ikke isen får tatt med seg brua og det er den plassen med minst snøansamling langs åa. Det er valgt trekonstruksjon etter ønske fra Dovrefjell Nasjonalparkstyre. "

Heimfjellet beitelag har uttalt seg til tiltaket:

Lesjaskog heimrast ynskjer å byggje ny bru over Sandåe ved Mærrabottsetra i Mærrabotn. Heimfjellet beitelag stiller seg bak dette initiativet, da det vil vere positivt for beitenæringa. Sandåe er ei middels stor elv, som tidvis er vanskeleg å kome seg over både for folk og husdyr. I regnvær flyg vasstanden fort opp og blokkerer for ferdsele. Dette kan føre til at søyer kjem seg over elva, men ikkje lamma hennar, med dei uheldige konsekvensane det kan føre til. Ei bru vil gjere det betre for beitedyra i området, og for tilsynet med disse. I sausankinga er den naturlege leia å gå forbi setra og over elva her, og det passerer nok meir enn 500 sau over Sandåe om hausten. Det er og ein god del ferdsele av fotturistar, fiskarar og jegerar som vil nytte godt av ei bru her, da dette er ferdselsveg til både Vangsfjellet og ned på Gåsbu / Dalsida.

Det har tidlegare vore bru over elva like ved Mærrabottsetra, men isgang har rive ho med seg. Det er viktig at brua no blir gjort så solid, og på ein slik måte at ho står permanent, og at utførelsen blir slik at også småfe kjem seg lettvindt over utan at det blir ein flaskehals. Ved veldig mykje nedbør vil Sandåe, Mærrabottvatnet og Mærre utgjere eit vesentleg hinder for å sanke sau som er på «feil» side av vassdraget.

Vi håpar at Lesja kommune og vernemyndigheitene godkjenner bruplanane til Lesjaskog heimrast.

Formålet med tiltaket er primært beitetilsyn, jakt/fiske og annet friluftsmål, noe som samsvarer med LNF-formålet. Heimfjellet stiller seg bak tiltaket og vurderer ny bru positivt i forhold til landbruksformålet.

Kort vurdering:

Det har tidligere vært bru over Sandåa, som har kanalisert ferdsele av både folk og dyr på en god og trygg måte. Merrabotn er et område som er lett tilgjengelig for folk og er et område som er mye brukt, både av buiere, i forbindelse med jakt og fiske, turgåere sommer og vinter, og ikke minst i samsvar med landbruksformålet med dyr på beite i sommerhalvåret. Ny bru vil få annen plassering i forhold til tidligere, som vil være bedre i forhold til isgang og flom. Lesjaskog heimrast har hatt dialog med tidligere nasjonalparkforvalter, Lars Børve, som rådet de til å velge en brukonstruksjon i tre.

Bygningsmyndigheten vurderer at tiltaket i hovedsak er innenfor LNF-formålet ut fra den skisserte bruken og at tiltaket ikke vil påvirke landskapsbildet eller andre interesser negativt. Det er positivt med ny bru for beitedyr og sankearbeidet i området, og landbruksinteressen veier tungt i vurderingen av tiltaket.

Brua ligger innenfor Dalsida landskapsvernområde, DLVO. Lesja kommune oversender saken til Dovrefjell nasjonalparkstyre og ber om at søknaden behandles etter verneforskrift for DLVO.

Det bes samtidig om uttale fra berørte fagmyndigheter, jf. § 19-1 i pbl. Dovrefjell nasjonalparkstyre skal ha kopi av alle uttaler. Vanlig høringsfrist er 4 uker. Lesja kommune som bygningsmyndighet behandler saken etter plan- og bygningsloven til slutt.

Med hilsen

Elin Stavheim
saksbehandler
Forvaltning

Dokumentet er elektronisk og sendes uten signatur.

Vedlegg

- 1 Søknad uten ansvarsrett
- 2 Søknad om dispensasjon
- 3 Uttalelse Heimfjellet Beitelag.pdf
- 4 Begrunnelse for ønske om bru over Sandåe i Merrabotn.docx
- 5 Kart
- 6 Tegning
- 7 Lesjaksog heimrast - protokoll årsmøte
- 8 SV_ Bru Sandåe i Merrabotn

Heimfjellet beitelag

V / Jo Mosenden

Romsdalsvegen 2797

2666 Lora

Lora, 13.03.20

Lesjaskog Heimrast

V / Frank Mølmen

2668 Lesjaskog

VEDR. BYGGING AV BRU OVER SANDÅE I MÆRRABOTN

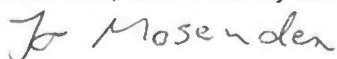
Lesjaskog heimrast ynskjer å byggje ny bru over Sandåe ved Mærrabottsetra i Mærrabotn. Heimfjellet beitelag stiller seg bak dette initiativet, da det vil vere positivt for beitenæringa. Sandåe er ei middels stor elv, som tidvis er vanskeleg å kome seg over både for folk og husdyr. I regnvær flyg vasstanden fort opp og blokkerer for ferdsele. Dette kan føre til at søyer kjem seg over elva, men ikkje lamma hennar, med dei uheldige konsekvensane det kan føre til. Ei bru vil gjere det betre for beitedyra i området, og for tilsynet med disse. I sausankinga er den naturlege leia å gå forbi setra og over elva her, og det passerer nok meir enn 500 sau over Sandåe om hausten. Det er og ein god del ferdsele av fotturistar, fiskarar og jegerar som vil nytte godt av ei bru her, da dette er ferdseleveg til både Vangsfjellet og ned på Gåsbu / Dalsida.

Det har tidlegare vore bru over elva like ved Mærrabottsetra, men isgang har rive ho med seg. Det er viktig at brua no blir gjort så solid, og på ein slik måte at ho står permanent, og at utførelsen blir slik at også småfe kjem seg lettvindt over utan at det blir ein flaskehals. Ved veldig mykje nedbør vil Sandåe, Mærrabottvatnet og Mærre utgjere eit vesentleg hinder for å sanke sau som er på «feil» side av vassdraget.

Vi håpar at Lesja kommune og vernemyndigheitene godkjenner bruplanane til Lesjaskog heimrast.

Mvh

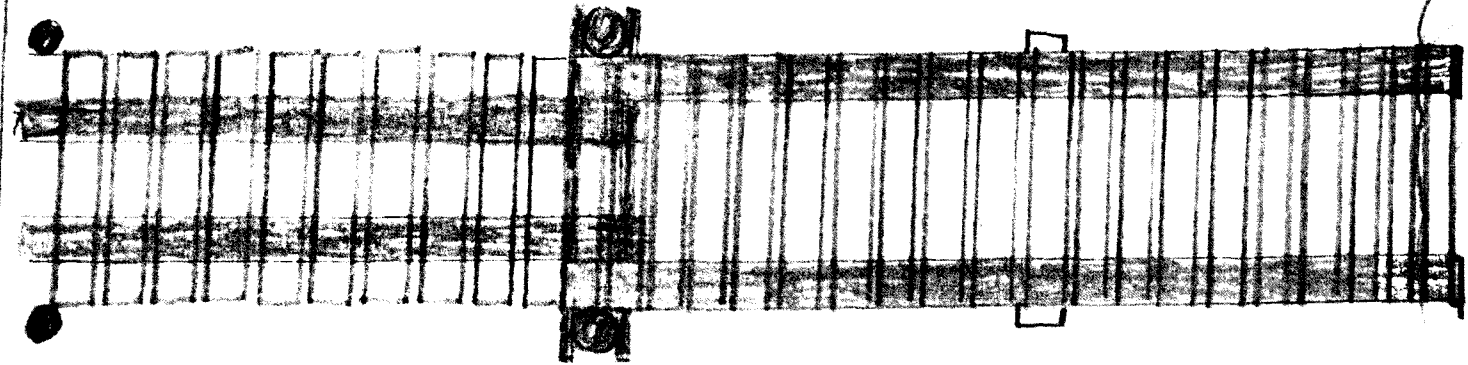
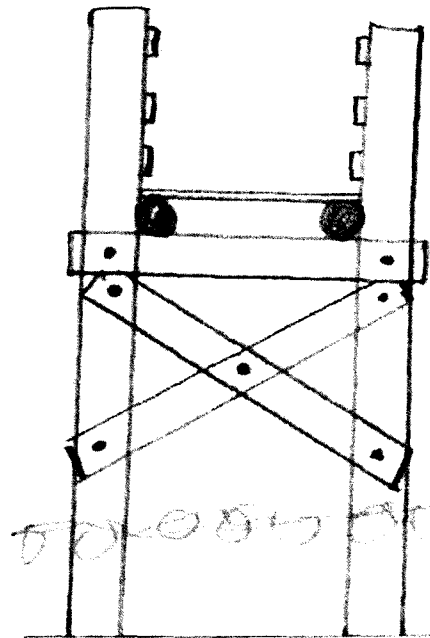
Jo Mosenden, Leiar i Heimfjellet beitelag

Begrunnelse for ønske om bru over Sandåe i Merrabotn

Lesjaskog Heimrast ønsker å bygge bru over Sandåe i Merrabotn etter ønske fra flere andelseiere i Lesjaskog Heimrast, eiere av setrene i området, samt Heimfjellet beitelag. Dette vil gjøre kryssingen av åa lettere for de som har tilsyn til dyr i fjellet. Brua vil bli bygget sånn at sauer kan drives over. Lesjaskog Heimrast selger også reinskort, dermed vil det også ha en betydning for jegerne i området. Det har tidligere vært bru over åa, men denne ble tatt av isgang. Dermed er det funnet en mer egnet plassering som er valgt ut ifra befaring med lokalkjente. Det er bredere elv ved den nye plasseringen, berg på den ene siden, sånn at ikke isen får tatt med seg brua og det er den plassen med minst snøansamling langs åa. Det er valgt trekonstruksjon etter ønske fra Dovrefjell Nasjonalparkstyre.

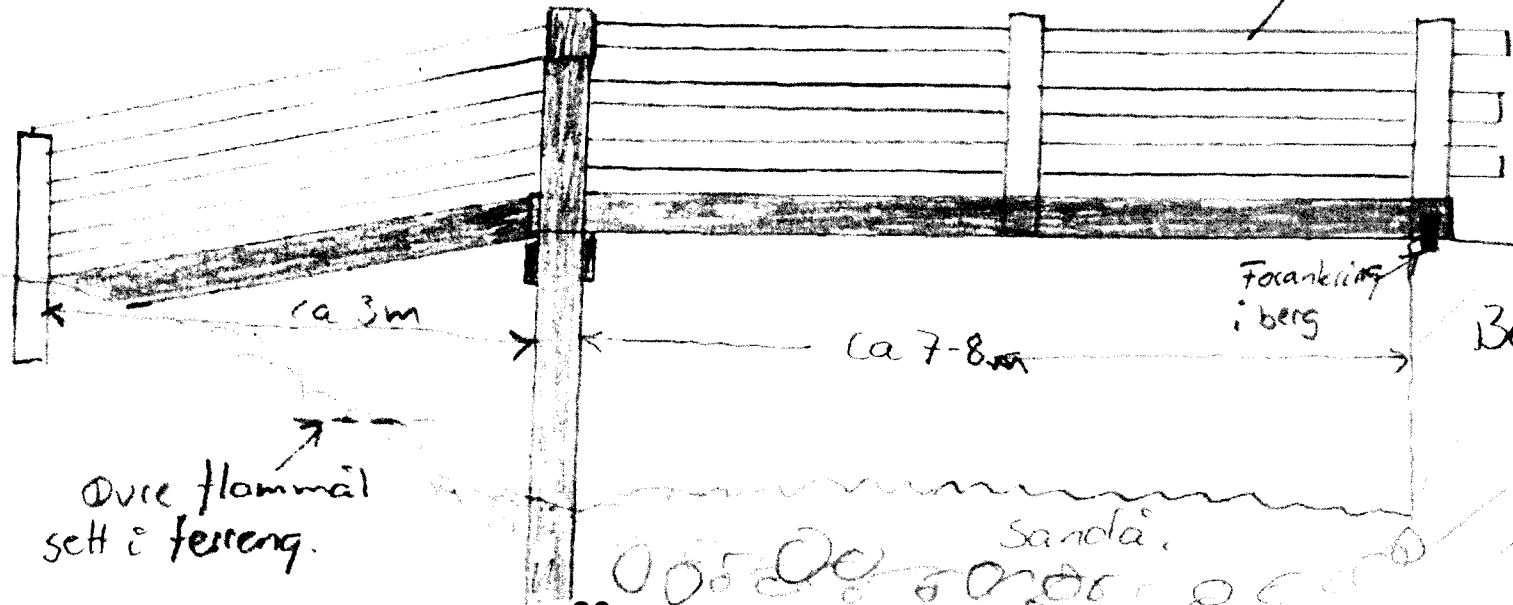
Bru Sanda Merrabotn. Fugleperspektiv

Berg

Sør Østside

Rekkverk
min 1m

Arkivsaksnummer: 2022/3142-4

Saksbehandler: Bernhard Svendsgard

Dato: 30.05.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	24/2022	20.06.2022

Dalsida LVO - dispensasjon - 2022 - oppføring av frittstående utedo ved tilsynsbu - Mølmsbotn - Lesjaskog heimrast

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Lesjaskog heimrast tillatelse til oppføring av ny utedo i tilknytning til sin tilsynsbu i Mølmsbotn.

Det blir satt slike vilkår:

1. Ny utedo skal ikke overskride BYA 1 m2.
2. Til kledning av fasader skal det brukes tre som materiale.
3. Fargebruk som ikke bryter med omgivelsene, i en halvmørk brunfarget skala, skal brukes.
6. Frist for gjennomføring blir satt til 20.08.2025.
7. Bilder av bygget på ny plass fra fire kanter sendes nasjonalparkstyret når tiltaket er avsluttet

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 søknad utedo

Saksopplysninger

Lesjaskog heimrast søker om en frittstående utedo på 1 m² ved bua. Uthusedelen er benyttet til gang og lager for ved og annet utstyr. Søknaden innebærer ny planløsning på tilsynsbua (tegninger i vedlegg).

Over: Kart vedlagt søknaden. Bu og utedo ringet inn med rød sirkel.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Formålet med Dalsida landskapsvernområde er å:

1. Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.
2. Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.
3. Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

1.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a. Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.
- b. Ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger.
- c. Mindre tilbygg til eksisterende bygninger.

...

Forvaltningsplan

I landskaps- og biotopvernområdene er det ikke tillatt med oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger. I landskapsvernområdene er det

heller ikke tillatt å rive gamle seterbygninger. Det er likevel tillatt med vedlikehold av eksisterende bygninger som ikke medfører endringer av størrelse eller fasade. I biotopvernområdene må ikke endringene medføre endret bruk.

I landskapsvernområdene kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til:

- Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.

...

Vurdering

Villreinnemnda har følgende merknad:

«Omsøkte tiltak ligger innenfor nasjonalt villreinområde Snøhetta, og i et viktig område for villreinen. Tiltaket er lite, og vil ikke føre til økt kapasitet med hensyn til sengeplasser o.l. i eksisterende bu. En frittstående utedo vil imidlertid medføre mer ferdsel mellom bua og doen, og en åpen utedo vil kunne benyttes av andre som ferdes i fjellet. Omsøkte tiltak ligger i et område der det ut fra hensyn til villreinen ikke er ønskelig med mer ferdsel.

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder vil derfor tilrå at tiltakshaver finner en løsning med innendørs toalettløsning som opprinnelig planlagt.»

Statsforvalteren i Innlandet:

«Sjøl om tiltaket ikke innebærer en dispensasjon, kan vi ha synspunkt på plassering og utforming dersom det har betydning for de hensyn vi er satt til å ivareta. Det er villreintrekk i området, og villreinen oppholder seg også i området. Det å etablere en utedo utenfor tilsynsbua, vil gjøre at en kan få litt mere bevegelse rundt bua, og at det igjen kan medføre forstyrrelse av villreinen.

Dersom en kan etablere en luktfri toalettløsning inne i bua, er det et moment som kan tale mot etablering av en frittstående utedo. Det at utedoen blir åpen for de som er i området vil kunne gi noe mer ferdsel til doen, men det vil neppe påvirke ferdselen inn i området. Vi vurderer at det da er bedre å få samla det som skal i utedoen enn at hver og en skal finne seg en plass bak en stein.

Statsforvalteren ser at det her er hensyn som både taler for og mot en etablering av en egen utedo, men ser ikke at dette har så stor betydning at vi vil frarå tiltaket.»

Ut i fra verneforskrift og forvaltningsplan, så kan en gi tillatelse til etablering av en frittstående utedo.

I tidligere vedtak ble det gitt tillatelse til do, uthus og overnattingsdel i samme bygg. Forvalter har forståelse for at søker ønsker å ha utedoen i et frittstående bygg. Endringen det søkes om vil ikke ha betydning for overnattingskapasiteten.

Ferdselen inn i området vil etter forvalters vurdering ikke øke på grunn av en åpen utedo og foreslår at søknaden innvilges.

Forvalter kan ikke se at ytterligere vurderinger etter naturmangfoldlovens §§ 8-12 er nødvendig.

Lesja kommune har i etterkant av oversendelsen sendt oss følgende brev:

Viser til byggesak i Mølmsbotn, som tidligere er oversendt for behandling etter verneforskrift for Dalsida LVO. Tiltaket gjelder utedo ved tilsynsbua til Lesjaskog heimrast.

Det er tidligere gitt tillatelse til motorferdsel for å frakte doen innover, og Lesjaskog heimrast har i den forbindelse hatt dialog med tidligere nasjonalparkforvalter om tiltaket og søknadsprosessen.

Lesjaskog heimrast søkte om byggetillatelse etter at doen ble frakta innover til Mølmsbotn, og det viser seg at den også er oppført - før tiltaket er avklart etter verneforskrift og byggetillatelse foreligger.

Saken har vært oppe på åpen post i Forvaltningsutvalget i Lesja, der utvalget ber om at vernemyndigheten blir orientert om at tiltaket er oppført uten byggetillatelse. Se vedlagt møteprotokoll.

Lesja kommune som bygningsmyndighet vil derfor orientere vernemyndigheten for Dalsida LVO om at utedoen er oppført uten tillatelse, men avventer videre oppfølging av saken til tiltaket er behandlet etter verneforskrift på møtet den 21. juni-22.

Det er uheldig at tiltak igangsettes før tillatelse er gitt. Forvalter skjønner at doen ut i fra praktiske årsaker ble fraktet innover på snøføre og foreslår at det ikke gis reaksjoner på at tiltaket ble igangsatt.

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

Postboks 987

2604 LILLEHAMMER

Vår ref
2022/3-2

Deres ref

Saksbehandler
Elin Stavheim Tlf.

Dato
16.03.2022

Dispensasjonssøknad fra Lesjaskog heimrast - frittstående utedo ved tilsynsbu i i Mølmsbotten. Dispensasjon fra LNF-formålet i kommuneplanens arealdel - UTTALE. Behandling etter verneforskrift for Dalsida LVO.

Mottakere:

- Dovrefjell nasjonalparkstyre
- Snøhetta villreinutvalg
- Villreinnemnd for Snøhetta og Knutshø
- Innlandet fylkeskommune
- Statsforvalteren i Innlandet

Bakgrunn:

Lesja kommune har mottatt søknad fra Lesjaskog heimrast vedr. byggetiltak ved tilsynsbu i Mølmsbotn i Dalsida landskapsvernområde. Lesjaskog heimrast fikk i saksnr. 61/18 tillatelse til oppføring av ny tilsynsbu med uthusdel på 24 m² ved Nedre Mølmsvatnet. Tiltaket ligger innenfor LNF-området i kommuneplanens arealdel.

Postadresse:

Besøksadresse:

Org.nr:

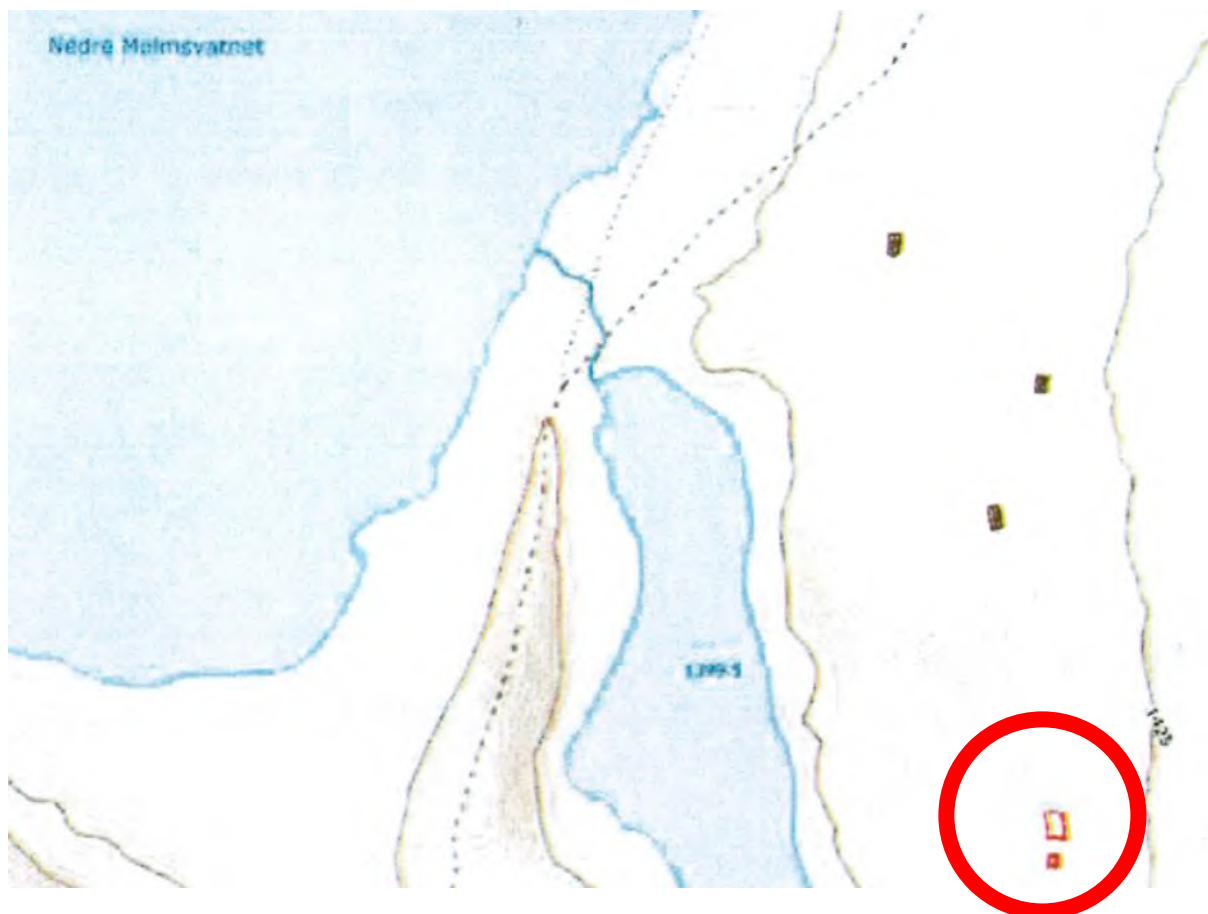
Telefon:

Jakup B. Klukstadsveg 32

Hjemmeside: www.lesja.kommune.no

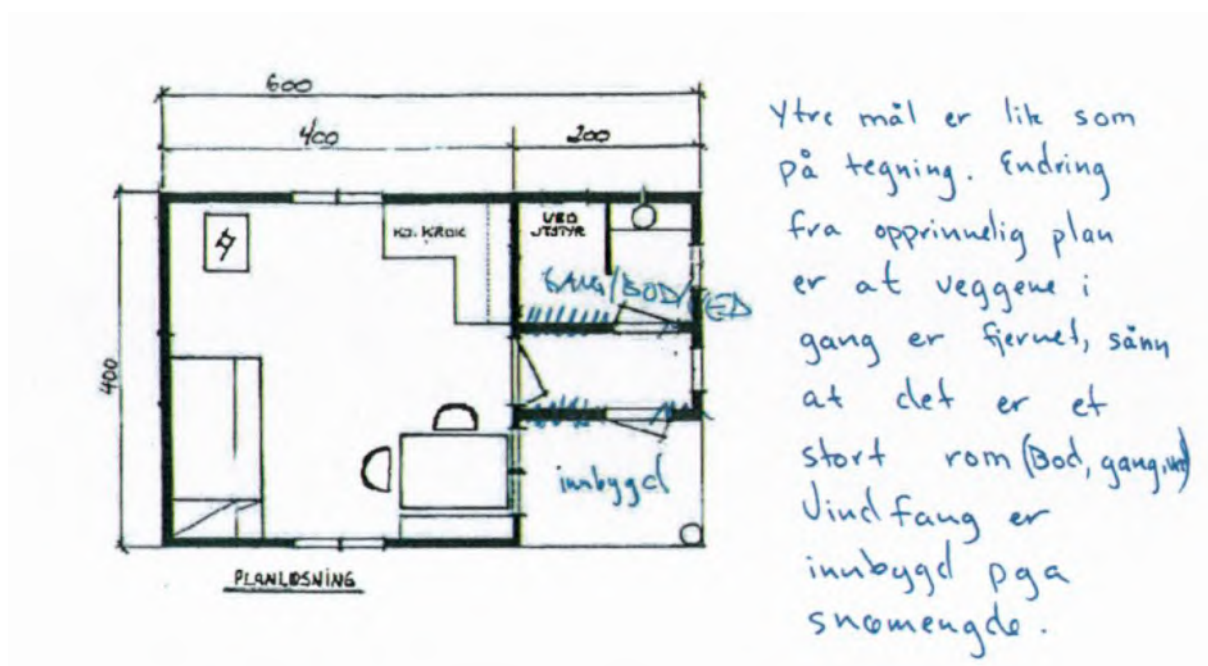
61244100

E-post:

Over: Kart vedlagt søknaden. Bu og utedo ringet inn med rød sirkel.

Lesjaskog heimrast søker nå om en frittstående utedo på 1 m² ved bua. Uthusdelen er benyttet til gang og lager for ved og annet utstyr. Redigert planløsning på bua er klipt inn under.

Dispensasjon fra LNF-formålet:

Tiltaket er en dispensasjon fra LNF-formålet i gjeldene arealdel av kommuneplanen, jf. § 19-2 i plan- og bygningsloven.

Eg / vi søker om dispensasjon frå følgjande føreskrifter i tilknytning til ovanfornemnde:

Søker om å sette opp en frittstående utedo. I opprinnelig søknad om hytte var det ment at denne skulle være inne i hytta.

Grunngjeving for dispensasjonssøknaden: (bruk gjerne eit ark i tillegg om du treng meir plass)

Grunnen til at det nå søkes om å sette opp en frittstående utedo, er pga erfaring fra andre med lignende buer. For å unngå lukt i hytta, og for at den skal kunne stå åpen, og da særlig i sommerhalvåret. Vi håper på positivt svar, da dette også kan komme andre som ferdes i fjellet til gode.

Det foreligger ikke nabomerknader til tiltaket.

Kort vurdering:

I tillegg til tilsynsbua til Lesjaskog heimrast er det noen flere buer i området rundt Nedre Mølmsvatnet. Det er i dette området registrert flere villreintrekk, men det omsøkte tiltaket er begrenset i areal (1 m²) og vil ikke påvirke etablert situasjon i området nevneverdig. Tiltaket vil ikke føre til mere overnatting eller endre bruken av uthusdelen i bua. Det er mere hensiktsmessig ut fra hygieniske årsaker å ha en frittstående utedo, som også kan benyttes av de andre buene i nærheten og folk som ferdes forbi, spesielt i sommerhalvåret. Det er flere tilsynsbuer og fjellstyrebuer innenfor verneområder som har fått tillatelse til oppføring av utedo av denne størrelsen. Kommunens foreløpig vurdering er at tiltaket er av mindre karakter og vil neppe påvirke nasjonal interesse som villrein. Det er ikke andre interesser utover dette som blir berørt. Etter en helhetlig vurdering vil ikke en utedo svekke intensjonen med LNF-formålet i gjeldene arealdel av kommuneplanen.

Tilsynsbua til Lesjaskog heimrast ligger innenfor Dalsida landskapsvernområde. Lesja kommune oversender saken til Dovrefjell nasjonalparkstyre og ber om at søknaden behandles etter verneforskrift for DLVO.

Det bes samtidig om uttale fra berørte fagmyndigheter, jf. § 19-1 i pbl. Dovrefjell nasjonalparkstyre skal ha kopi av alle uttaler. Vanlig høringsfrist er 4 uker. Lesja kommune som bygningsmyndighet behandler saken etter plan- og bygningsloven til slutt.

Med hilsen

Elin Stavheim
saksbehandler

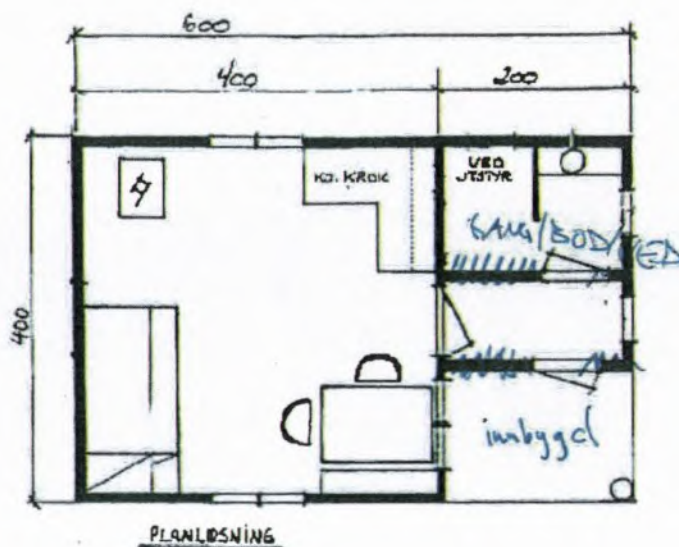
Dokumentet er elektronisk og sendes uten signatur.

Vedlegg

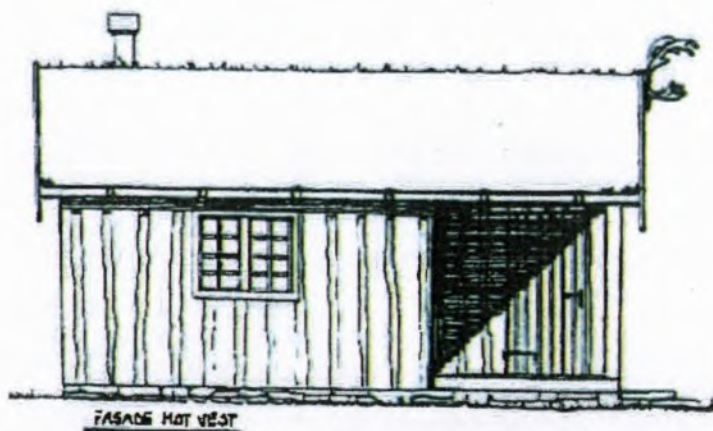
- 1 GID 156/1 - Søknad om dispensasjon
- 2 Nabovarsel
- 3 Kvittering for nabovarsel
- 4 Tegning
- 5 Kart
- 6 Bilde

Dovrefjell
nasjonalparkstyret

Ytre mål er lik som
på tegning. Endring
fra opprinnelig plan
er at veggene i
gang er fjernet, sånn
at det er et
stort rom (Bod, gang, etc.)
Vindfang er
innbygd pga
snømengde.

OPPSYNSBU TJØNNGLUPEN

1:50

OPPDAL BYGDEALMENNING

Tegning 1: Tegning av forslag til ny tilsynsbu for Lesjaskog Heimrast. Denne bua er lik den som Oppdal Bygdealmenning har satt opp i Tjønnglupen.

Arkivsaksnummer: 2022/5308-2

Saksbehandler: Bernhard Svendsgard

Dato: 10.06.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	25/2022	20.06.2022

Høring- forskrift om motorferdsel i utmark - Sunndal kommune

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre tilrår ikke endringer i Sunndal kommunes lokale motorferdselforskrift på nåværende tidspunkt.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Forskrift om motorferdsel i utmark, Sunndal kommune – høring – merknadsfrist 01.08.pdf

Saksopplysninger

Sunndal kommune skal revidere sin lokale motorferdselforskrift og ber om uttalelse fra blant annet Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Sunndal kommune ber særskilt om tilbakemelding på forslag om å tillate motorferdsel på snødekt mark etter 20 april/3. påskedag. Konkrete formuleringer ser en i vedlagte brev.

Vurdering

Torbudalen Aursjøen hytteeierforening søkte før påsken 2022 om drive transport på snødekt mark fra Osbu og innover Torbudalen i vintersesongen, også etter 20.04 eller (tredje påskedag om den faller seinere). Transporten var tenkt å skje etter anleggsveien og til hyttefeltene i dalen.

Dovrefjell nasjonalparkstyre avsto søknaden. Avslaget var begrunnet med villreinhensyn og likebehandling av søknader i hele Dovrefjellområdet.

Dovrefjell nasjonalparkstyre er i gang med rulleringen av forvaltningsplanen for verneområdene. I forvaltningsplanarbeidet vil denne problemstillingen omkring sluttdato for motorferdsel på snødekt mark bli vurdert, som del av en bred og omfattende planprosess.

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Forvaltningsplanarbeidet vil ta noe tid og forvalter mener at verneområdeforvaltningen ikke kan forskuttede hva som blir gjeldende retningslinjer på nåværende tidspunkt.

Motorferdsel av slik art som endringsforslaget legger til rette for må i alle tilfelle ha tillatelse etter både verneforskrift og motorferdsellov. Dette innebærer at både lokal forskrift og retningslinjene i forvaltningsplanen må endres før slik kjøring kan tillates.

Forvalter mener at det ikke bør legges til rette for endret praksis i verneområdene før forvaltningsplanprosessen evt fører fram til andre retningslinjer.

Dovrefjell nasjonalparkstyre

Deres ref.

Vår ref.
21/00806-10

Saksbehandler
Tarald Thorshov

Dato
19.05.2022

Forskrift om motorferdsel i utmark, Sunndal kommune – høring – merknadsfrist 01.08.2022

Revidert forskrift om motorferdsel i utmark sendes herved ut på høring. Endringene i forskriften er skrevet med rødt i vedlagt forslag.

I tillegg til endringer som er foreslått tatt inn i forskriften, ønsker kommunestyret tilbakemelding på følgende:

Kommunestyret sender revidert forskrift om motorferdsel i utmark ut på høring.

I tillegg til endringer som er foreslått tatt inn i forskriften, ønsker kommunestyret tilbakemelding på følgende:

Gjeldende forskrift av 2010 (FOR-2010-12-15-1889) erstattet tidligere forskrift av 2002 (FOR-2002-02-05-141). Gjeldende forskrifts § 2 (*Kjøretid*) punkt 6 sier at:

«I villreinområdene er kjøring i vintersesongen ikke tillatt etter 20. april, eventuelt 3. påskedag om denne faller etter 20. april.»

Ved revisjonen i 2010, erstattet dette punktet hele § 2 i den tidligere forskriften av 2002, og som hadde følgende ordlyd:

§ 2 Bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag i villreinområdene

For de formål som er nevnt i forskrift av 15. mai 1988 nr. 356 § 3 c) – g) om motorkjøretøy på snødekt mark kan motorkjøretøy ikke benyttes uten særskilt løyve i villreinområdene Snøhetta øst og vest slik disse er avgrenset av Direktoratet for naturforvaltning. Dette gjelder (det vises til forskrift 15. mai 1988 nr. 356 for fullstendig tekst):

- c) Nødvendig kjøring for drift av turistanlegg*
- d) Transport i samband med bygging i samsvar med byggeløyve*
- e) Preparering av skiløyper mv. i regi av idrettslag, hjelpekorps eller kommunen*
- f) Vitenskapelige undersøkelser*
- g) Ved fra egen eiendom til fast bopel.*

I villreinområdene er kjøring i vintersesongen ikke tillatt etter 20. april, eventuelt 3. påskedag om denne faller etter 20. april.

Kjøring for formål som nevnt i første ledd kan og bør utføres i samband med kjøring hjemlet direkte i lov eller forskrift, ev. i samband med kjøring etter dispensasjon fra denne forskrift.

Postadresse

Postboks 94, 6600 Sunndalsøra

E-post

post@sunndal.kommune.no

Besøksadresse

Plan-, miljø- og næringstjenesten,
Romsdalsv. 2, 6600 Sunndalsøra
www.sunndal.kommune.no

Telefon

+47 71 69 90 00

Org.nr

964 981 604

Unntak fra første og andre ledd gjøres dog så lenge snøforholdene tillater kjøring uten skade på vegetasjon under kote 800 for dalførene Grødalen, Øksendalen og Ryssdalen, under kote 900 for dalførene Grøvudalen og Lindalen og etter veien Osbu – Neset grense fram til hytter i Torbudalen.

Fjerde og siste ledd (avsnitt) i denne paragrafen tillot altså motorferdsel på snø i definerte deler av villreinområdene etter 20. april, eventuelt 3. påskedag, så lenge snøforholdene tillot kjøring uten skade på vegetasjon. Dette gjaldt først og fremst kjøring til og fra hytter, og ble utført av leiekjørere.

Kommunestyret ber høringsinstansene, herunder Torbudalen og Aursjøen hytteeierforening, Grødalen hytteeierlag, Statsforvalteren, Dovrefjell Nasjonalparkstyre, Sunndal Fjellstyre, grunneiere, Villreinnemda, KNT/DNT og Naturvernforbundet, samt andre interessenter vurdere: **1)** Om slik motorisert ferdsel på snø etter påske i villreinområdene igjen kan tas inn i og hjemles i Forskrift for motorferdsel i utmark i Sunndal kommune, og **2)** Hvordan dette i så fall kan tas inn i og hjemles i nevnte forskrift på formelt rett vis.

Dokumentene er også utlagt på www.sunndal.kommune.no, under kunngjøringer .

Alle kan komme med merknader til forskriften. Merknader sendes Sunndal kommune jfr. kontaktinformasjon nederst på side 1, innen **1. august 2022**.

Med hilsen

Tarald Thorshov
Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Vedlegg:

Forskrift om motorferdsel i utmark, Sunndal kommune

Saksprotokoll TMK 1, 06042022, Sak 7/22, Forskrift om motorferdsel i utmark, Sunndal kommune

Nytt vedlegg til kommunestyret - Forskrift for motorferdsel i utmark 22

Vedtak

Mottakere:

Service- og informasjonsavdelingen, Sigrun Rødset

Einar Snekkevåg

SURNADAL KOMMUNE

STATSFORVALTAREN I MØRE OG ROMSDAL

NILS ERIK LEHNE

JØRGEN SVISDAL

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

MOLDE KOMMUNE

Halvard Hagen

Pål Jon Bakk

Stein Alf Ruud

Rune Gikling

Ole Vollan

Inge Mellemseter

Terje Erstad
LESJA KOMMUNE
NATURVERNFORBUNDET I MØRE OG ROMSDAL
Lars Bjørbekk
SUNNDAL JEGER OG FISKEFORENING
Håkon Melkild
TINGVOLL KOMMUNE
EIVIND JENSTAD
Asbjørn Valset
Geir Forseth
GRØDALEN HYTTEEIERLAG
SUNNDAL FJELLSTYRE
OPPDAL KOMMUNE
IVAR HAUGEN
Roy Andersen
Alf Reines Utigard
Åge Sivertsen
Ronny Rød Jensen
Arild Linseth
Atle Ola Husby
Ole Kristian Vike
TORBUDALEN OG AURSJØEN HYTTEEIERFORENING
Statens naturoppsyn
POLITI- OG LENSMANNSETATEN
SNØHETTA VILLREINUTVALG
Øystein Reiten
SUNNDAL BONDELAG
SUNNDAL RØDE KORS
Dovrefjell nasjonalparkstyre
Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø
Bjørn Inge Innerdal